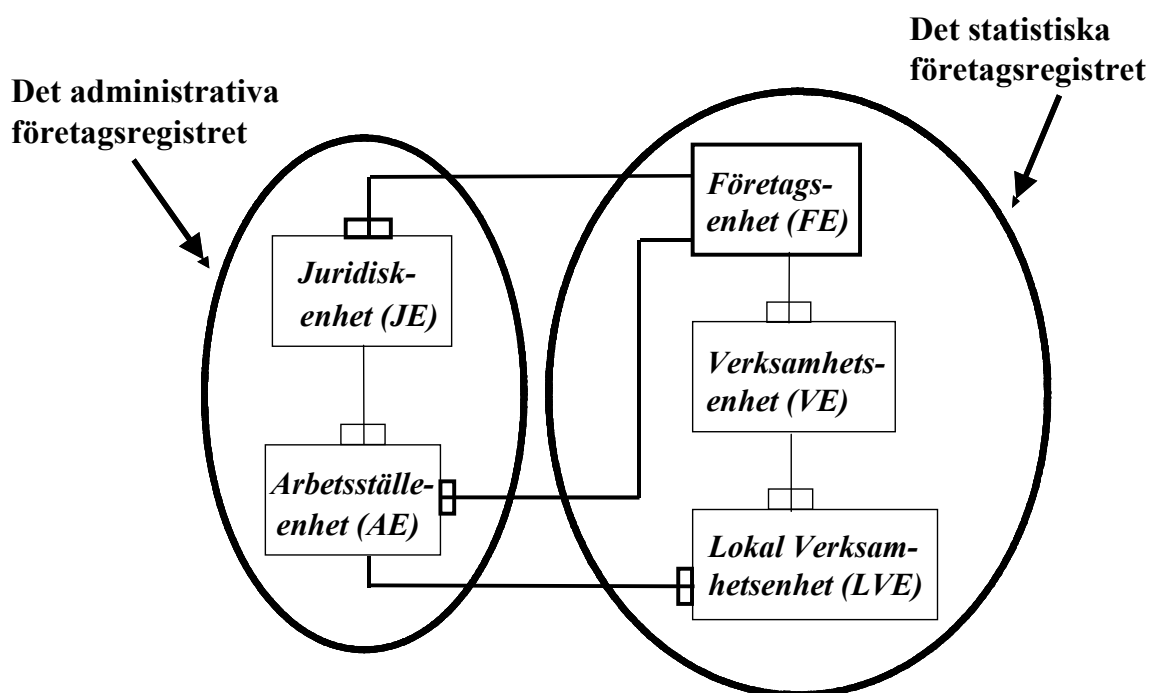

Bakgrundfakta

till
Ekonomisk statistik

2002:3

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken



I serien Bakgrundsfakta presenteras bakgrundsmaterial till den statistik som avdelningen för ekonomisk statistik vid SCB producerar. Det kan röra sig om produktbeskrivningar, metodredovisningar samt olika sammanställningar av statistik som kan ge en överblick och underlätta användandet av statistiken.

Utgivna publikationer i serien
Bakgrundsfakta till ekonomisk statistik

- 2001:1 Offentlig och privat verksamhet – statistik om anordnare av välfärdstjänster 1995, 1997 och 1999
- 2002:1 Forskar kvinnor mer än män? Resultat från en arbetstidsundersökning riktad till forskande och undervisande personal vid universitet och högskolor år 2000
- 2002:2 Forskning och utveckling (FoU) i företag med färre än 50 anställda år 2000
- 2002:3 Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

Ovannämnda rapporter, liksom övriga SCB-publikationer, kan beställas från:
Statistiska centralbyrån, SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO,
telefon 019 - 17 68 00 eller telefax 019 - 17 64 44.

Du kan också köpa SCB:s publikationer i **Statistikbutiken:**
Karlavägen 100, Stockholm

2002:3

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN
 Avdelningen för Ekonomisk statistik, Företagsregistret

Förfrågningar Henrik Romanov, tfn 019-17 63 92, henrik.romanov@scb.se
 Björn Thornadtsson, tfn 019-17 63 62, bjorn.thornadtsson@scb.se

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

Innehållsförteckning:

BAKGRUND	4
ENHETER I FÖRETAGSDATABASEN, FDB, FÖR INSTITUTIONELL, FÖRETAGSDEMOGRAFISK OCH FUNKTIONELL STATISTIK.....	7
1 INLEDNING	7
2 RELEVANTA EU-FÖRORDNINGAR: NÅGRA INLEDANDE KOMMENTARER	10
3 FÖRETAG OCH INSTITUTIONELL ENHET ENLIGT ENS 95 RESPEKTIVE FÖRORDNING 696/93.....	12
3.1 Företag.....	13
3.2 Institutionell enhet.....	14
4 DEFINITION AV ENHETER FÖR FUNKTIONELL STATISTIK	15
4.1 LVE enligt ENS 95	16
4.2 Den homogena produktionsenheten enligt ENS 95.....	16
4.3 Verksamhetsenhet, homogen produktionsenhet och LVE enligt förordning 696/93.....	17
5 FÖRETAGSENHETER FÖR INSTITUTIONELL OCH FÖRETAGSDEMOGRAFISK STATISTIK – PRAKTISK ANPASSNING	19
5.1 Förslag till operationell syn på FE för institutionell och företagsdemografisk statistik.....	21
6. ENHETER FÖR FUNKTIONELL STATISTIK – PRAKTISK ANPASSNING	22
6.1 Förslag till operationell syn på enheter för funktionell statistik:	23
7. FORTSATT UTVECKLINGSBEHOV	24
7.1 Överlevnadsregler för FE, VE, AE och LVE	24
7.2 Systematisk hantering av hjälpverksamhet	24
7.3 Sammansatta företagsenheter (FE)	25
7.4 JE-urval i SAMU.....	26
7.5 Inventering av långsiktiga förändringsbehov i FDB	26
BILAGA I: FÖRÄNDRADE NIVÅER I STATISTIKREDOVISNINGEN PÅ INSTITUTIONELL NIVÅ TILL FÖLJD AV ETT NYTT FÖRETAGSENHETSBEGREPP	28
BILAGA II: HOLDINGBOLAG I NR.....	34
BILAGA III: DELINEATION OF ENTERPRISES INTO KIND - OF - ACTIVITY UNITS IN THE SWEDISH BUSINESS REGISTER: A SYSTEMATIC APPROACH AND ITS IMPACT ON BUSINESS SURVEYS.	37
B III:1 Background	37
B III:2 A method for analysing homogeneity of KAUs	38
B III:3 Building KAUs - a systematic approach	41
B III:4 Impact on Business Surveys	42
BILAGA IV: UTVÄRDERING AV ENHETSAVGRÄNSNINGEN FÖR FUNKTIONELL STATISTIK I FS-98.....	43
BILAGA V: VERKSAMHETSENHETER I STATISTIKPRODUKTIONEN.....	50
BILAGA VI: AM/KL:S SYNPKUNKTER PÅ ENHETER I FDB	53
MOT ETT NYTT FE-BEGREPP I FDB	55
1 EUROSTATS REKOMMENDATIONER.....	55

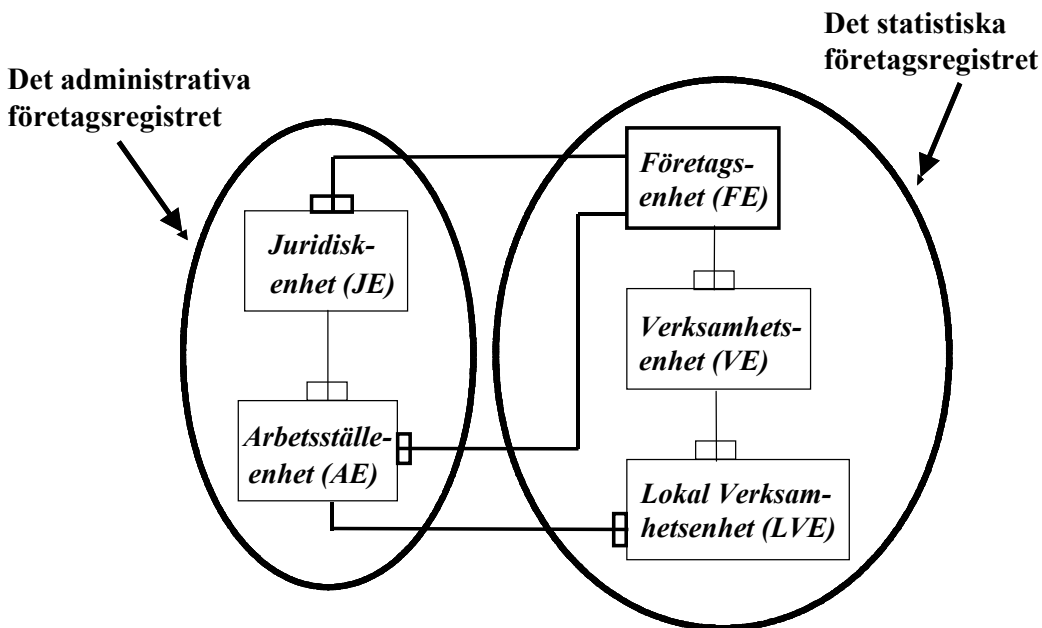
2 ANDRA LÄNDER	55
3 VÅRA TOLKNINGAR	56
4 VAD GÖR VI NU?	57
BILAGA 1: KONCERNSTRUKTUR CARDO AB	58
BILAGA 2: FE INOM SSAB-KONCERNEN	58
BILAGA 3: MINNESANTECKNINGAR FRÅN MÖTE MED SSAB DEN 20 MARS 2002.	59
MINNESANTECKNINGAR FRÅN FDB-RÅDETS MÖTE 2002-05-14.....	60
1 INLEDNING	60
2 PRESENTATIONER	61
2.1 Enheter i FDB för institutionell, företagsdemografisk och funktionell statistik	61
2.2 Mot ett nytt FE-begrepp i FDB	62
3 DISKUSSIONER	63
4 SAMMANFATTNING	66
EU:S ENHETSFÖRORDNING.....	67
FÖRORDNINGEN	67
STATISTISKA ENHETER I PRODUKTIONSSYSTEMET INOM GEMENSKAPEN	71
AVSNITT I Förteckning över enheter	71
AVSNITT II Använda kriterier	71
AVSNITT III Definitioner av enheter och förklarande anmärkningar till varje enhet	
.....	74
AVDELNING IV Kompletterande förklarande anmärkningar	79
EU:S FÖRETAGSREGISTERFÖRORDNING.....	83
FÖRORDNINGEN	83
TIDSPLAN FÖR REGISTRERING	88
IDENTITETSNUMMER OCH BESKRIVANDE UPPGIFTER.....	88

Bakgrund

I samband med millenniumskiftet, december 1999, introducerades det nya företagsregistret, FDB (Företagsdatabasen). FDB ersatte det gamla Centrala Företags- och Arbetställeregistret, CFAR. I och med FDB förenades det administrativa och statistiska registret i ett och registret anpassades till två EU-förordningar. En mängd nya variabler och tre nya statistiska enheter infördes. CFAR var ett rent administrativt situationsregister där det statistiska registret skapades i det samordnade urvalsdragningsystemet, SAMU, i samband med bildandet av urvalsramarna. Till hjälp för att bilda samordnade statistiska enheter fanns ett förbättringsregister. I FDB är det administrativa och det statistiska registret integrerade med varandra och mellan de två delar råder alltid konsistens. FDB är fortfarande ett situationsregister, men all registerunderhåll sker direkt i FDB och urvalsramarna är frysta versioner av FDB vid valda tillfällen.

Bild

Delar och enheter i SCB:s företagsregister



De tre nya enheter som kompletterade de två existerande juridiska enheten (JE) och Arbetsställeenheten (AE) var Företagsenheten (FE), Verksamhetsenheten (VE) och den lokala verksamhetsenheten (LVE). AE är både en statistisk och administrativ enhet medan JE enbart är en ren administrativ enhet. De tre nya enheterna är enbart statistiska enheter. Skillnader och definitioner på de olika enheterna är:

- **Juridiska enheten (JE);** är en rent administrativ enhet vilken upphör när de juridiska obligatorierna upphör. Den hör ihop med ägandet. Ett till synes utåt stabilt företag kan byta det juridiska ägandet flera gånger utan att kunder eller

allmänhet märker något. Det kan röra sig om ombildningar från t.ex. handelsbolag till aktiebolag eller ett rent juridiskt ägarbyte.

- **Arbetsställeheten (AE);** är som tidigare nämnts både en statistisk och administrativ enhet. I FDB är AE den geografiska underenheten både till den juridiska och företagsenheten. Enligt EU-förordningen är den endast en underenhet till företagsenheten. AE är en betydligt stabilare enhet än JE och ägandet är inte det enda som styr över överlevnaden. Om ägandet förändras bör även verksamheten, antalet anställda eller den geografiska belägenheten förändras för att inte enheten ska överleva. Statistiskt sett är det en enhet som används inom den regionala institutionella ekonomiska statistiken.
- **Företagsenheten (FE);** är en stabilare enhet än den juridiska enheten. I grunden används tre av de kriterier som beskrivs för arbetsstället för nedläggelse och nybildande; ägande, verksamhet och belägenhet. För att en FE ska byta identitet måste minst två av dessa kriterier ändras. I de flesta fall är det ett till ett förhållande mellan FE och JE men det kan också förekomma s.k. sammansatta FE där två eller flera JE:n skapar ett FE, om ett FE ska beskriva den kompletta produktionsenheten. Ett exempel på detta är när en av två JE:n, med samma ägare, står för produktionen medan alla anställda finns i den andra JE:n. FE:n är enheten som ska användas i institutionell ekonomisk statistik.
- **Verksamhetsenheten (VE);** är den verksamhetsrena delen av en företagsenhet. Ett företag som verkar inom flera verksamheter delas upp i flera VE:n. VE:n används som enhet i den funktionella ekonomiska statistiken.
- **Lokala verksamhetsenheten (LVE);** är den verksamhetsrena delen av en arbetsställeheten. Ett arbetsställe där flera verksamheter finns delas upp i flera LVE:n. LVE:n används som enhet i den regionala funktionella ekonomiska statistiken.

Klara regler för skapandet och överlevnaden av de statistiska enheterna saknas idag. EU-förordningen gällande enheter är relativt luddigt skriven och inkonsekvenser finns med definitionerna i Nationalräkenskapernas förordningar SNA/ENS. Sedan införandet av företagsenheten har den svenska synen på definitioner och överlevnad diskuterats inom SCB utan att en gemensam syn uppstått. Detta är inget unikt för Sverige. Problembilden diskuteras i de flesta länder och för att finna gemensamma lösningar på EU nivå förs ett arbete i en arbetsgrupp i Eurostats regi. Det är framförallt i reglerna för skapandet av de sammansatta företagsenheterna som oenighet framstår. Bakom fördelen med en mer stabil enhet finns också nackdelar som:

- Enheten är en statistisk enhet som inte känns igen av företagen i alla lägen. Enheten kan vara skapad för att passa en viss statistik medan den för en annan statistik inte alls möjliggör insamlande av uppgifter
- Administrativ data finns för den juridiska enheten och summeringar upp till företagsenhetsnivån kan inte göras för vissa variabler.

För att komma fram närmare en överenskommelse och peka ut en riktning för det framtida utvecklingsarbetet träffades FDB-rådet i ett heldagsmöte i Eskilstuna den 14 maj 2002 med tema ”Enheter i Företagsregistret och i statistikproduktionen”. FDB-rådet är ett SCB internt användarråd för företagsregistret. I Eskilstunamötet hade rådets utökats med programcheferna för alla de ingående programmen. Denna publikation är ett försök att dokumentera Eskilstunamötet och ge en bild av det arbete som förs i frågan.

Mötet i Eskilstuna var framgångsrik i den bemärkelsen att ett principbeslut togs gällande den operationella synen på de funktionella och institutionella enheterna. Enligt tidigare diskussioner och beslut i FDB-rådet gäller EU:s förordning och definitioner om enheter. Hänsyn tas till observerbarheten och möjligheten att samla in information. En överenskommelse gjordes också hur det framtida utredningsarbetet ska bedrivas. Mer om detta finns att läsa i den dokumentsamling från mötet som följer.

Enheter i Företagsdatabasen, FDB, för institutionell, företagsdemografisk och funktionell statistik

Författare: Gemensamt, ES/MET

Daterad: 2002-04-23

1 Inledning

Den ekonomiska statistikens syfte är att skapa underlag för att beskriva och analysera tillstånd och utveckling i den nationella ekonomin. Det görs främst inom ramen för det ekonomisk-statistiska systemet som omfattar ett stort antal ”primärstatistiska” undersökningar som sedan bearbetas och knyts ihop i National- och Finansräkenskaper. Men SCB producerar också en hel del ekonomisk statistik utanför detta system i form av löpande undersökningar och undersökningar av engångskaraktär.

Ett sätt att klassificera de ekonomiska undersökningarna är att utgå från följande huvudtyper:

- I **institutionell statistik** skattas intäkter, kostnader, investeringar, tillgångar, skulder etc. per institutionell sektor (och undergrupper därav). Institutionell sektor behöver definieras, och vi återkommer till detta.
- I **funktionell statistik** skattas intäkter, kostnader, investeringar etc per bransch.
- **Varubaserad statistik** syftar till att skatta värden och kvantiteter av produktion, inköp, export och import per varugrupp.
- **Prisstatistik** skattar prisutveckling i olika led per varugrupp eller tjänstetyp.
- I **Företagsdemografi** skattas antalet enheter – företag, arbetsställen etc. – med vissa specificerade egenskaper, till exempel enheter med mer än 10 anställda eller sådana som existerat mer än 5 år.

I den ekonomiska statistiken mäter man, bland mycket annat, intäkter, kostnader, förädlingsvärden, tillgångar och skulder. Dessa storheter aggregeras från valda observationsenheter upp till redovisningsgrupper, vanligen efter bransch eller institutionell sektor. Val av enheter har ofta stor betydelse för de statistiska skattningarna. (Vi använder ordet skattning i vid mening här och låter det omfatta siffror som härstammar inte bara från urvalundersökningar utan även från totalräknade eller administrativa material).

Vi börjar med ett enkelt exempel: Antag att två juridiska enheter som vi kan kalla JE1 och JE2, tillhör samma koncern. Antag vidare att man registrerar summa intäkter under en period för var och en av JE1 och JE2, och sedan summerar dessa intäkter. Summan blir då sannolikt högre än om man kunde registrera summa intäkter under samma period för den sammansatta enheten (JE1+JE2). Förklaringen ligger i den interna handel som kan förekomma mellan JE1 och JE2. Om man däremot gör motsvarande operation med förädlingsvärde istället för intäkter så uppstår inte detta problem. Förädlingsvärde är -

till skillnad från intäkter, kostnader, tillgångar och skulder - exempel på en storhet som är adderbar vid aggregering av enheter: Förädlingsvärdet för JE1 plus förädlingsvärdet för JE2 är lika med förädlingsvärdet för (JE1+JE2).

Ett problem med vissa vanliga ekonomiska begrepp som intäkter, kostnader, tillgångar och skulder är alltså att de vid aggregering påverkas av för vilka enheter de mäts och till vilken nivå de aggregeras. Om man gör tanke-experimentet att slå ihop hela bolagssektorn till en enda enhet; "AB Sverige", så skulle summa intäkter, kostnader etc för denna enhet enbart avspegla de transaktioner som görs mellan bolagssektorn å ena sidan och hushåll, offentlig sektor och utland å andra sidan. All internhandel som sker inom bolagssektorn skulle då vara eliminerad ("bort-nettad"). Summa intäkter från detta tänkta "AB Sverige" skulle vara åtskilliga hundratals miljarder kr lägre än summa intäkter från samtliga juridiska enheter inom bolagssektorn. Däremot skulle man inte märka någon skillnad beträffande förädlingsvärde.

Låt oss utveckla detta ett steg till. Antag att man vill skatta totala intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och totalt förädlingsvärde för hela bolagssektorn. Antag vidare att data kan samlas in på tre olika sätt:

- 1) Vi samlar in uppgifterna från samtliga JE som ingår i bolagssektorn och adderar resultaten.
- 2) Vi avgränsar den svenska delen för varje koncern i bolagssektorn. Vi samlar in uppgifterna för samtliga dessa koncerndelar. Vi samlar in uppgifterna för alla JE i bolagssektorn som inte ingår i någon koncern, och sedan adderar vi resultaten.
- 3) Vi skapar det hypotetiska "AB Sverige" och samlar in uppgifterna för hela enheten.

De tre totalerna för förädlingsvärde bör sammanfalla. Förädlingsvärde är som tidigare påpekats en adderbar storhet och därför har det ur den här aspekten ingen betydelse vilken nivå vi väljer för våra observationsenheter. Däremot kan mätproblemen variera kraftigt, och det är väl sannolikt att JE-nivån ger de säkraste uppgifterna och därmed den bästa svars kvaliteten.

För intäkter, kostnader, tillgångar och skulder förhåller det sig däremot annorlunda. De tre totalerna för respektive variabel kommer att variera mycket beroende på vilken av de tre enhetsnivåerna vi har valt för våra observationsenheter. Johan Erikson diskuterar i en PM de mycket stora skillnader som uppstår om man skattar total omsättning utifrån svenska koncerndelar jämfört med att använda JE som observationsenheter.

Dessutom tas mätbarhetsproblemen upp, och de kommer att vara stora om man försöker använda svensk koncerndel som observationsenhet.

Johans PM bifogas här som bilaga 1.

Den funktionella statistiken syftar till branschvis statistik. Problemet med enheter, variabler och mätbarhet ser i princip likadant ut här som för den institutionella statistiken. Dock tillkommer ytterligare en aspekt. Valet av enheter kan också ha betydelse för till vilken bransch och därmed redovisningsgrupp som olika uppgifter förs.

I den varubaserade statistiken ser motsvarande problem något annorlunda ut. Antag att man vill skatta total varu- eller energiproduktion per varugrupp respektive energislag. Vi fokuserar alltså på de producerade varorna. Varugrupsindelningen och mätproblemen har stor betydelse. Valet av observationsenheter kan ha betydelse för möjligheterna att lämna uppgifter (mätbarheten m.a.o) men i övrigt får det en mera underordnad roll här. Om vi däremot frågar efter varu- eller energiproduktion *minus* det som använts för eget bruk så kommer förstås enhetsvalet åter in i fokus.

Vi kan konstatera att valet av enheter har stor betydelse för vissa men inte alla variabeltotaler. Dessutom gäller att mätbarheten sammanhänger med vilken enhetsnivå man väljer för sina observationsenheter. Enheter, variabler och mätproblem hänger alltså intimt ihop, och det är bland annat det som gör enhetsproblematiken så svår.

Det finns också andra aspekter på enheter att ta in i bilden. Enheters stabilitet över tiden är önskvärt i många statistikgrenar. Företagsdemografiska studier där man vill följa företag över tiden är ett exempel. Genom SAMU-systemet vill man dra urval med positiv samordning över tiden, och tekniken med permanenta slumpantal förutsätter enheter som är någorlunda stabila från ett år till nästa. Juridiska enheter JE kan vara relativt ostabila. Svensk del av koncern däremot är den enhetstyp som bör vara mest stabil över tiden - vi bortser från och med nu från tankefostret "AB Sverige" - men man kan förstås i vissa fall ifrågasätta värdet av att följa en koncern över lång tid. I många koncerner sker ju dramatiska förändringar i verksamhetsinriktning över, säg, en tioårsperiod.

När de nya företagsenheterna (FE) infördes i FDB kunde man se fördelar på två olika plan. För det första kunde nu de sammansatta företagsenheter som fanns i det gamla Förbättringsregistret tas in direkt i FDB.

För det andra, men inte minst viktigt, kunde man nu åstadkomma en viss stabilitet över tiden i den stora majoriteten fall där ett-till-ett förhållande råder mellan FE och JE. Detta kunde man uppnå genom att låta FE få sådana överlevnadsregler så att man, i fall där en JE dör medan dess verksamhet består, kan låta FE-identiteten leva vidare och kopplas till en ny JE.

Det har sagts ganska länge, främst från ES/REG, att våra nuvarande FE inte lever upp till de EU-krav som finns. På senare tid har denna diskussion intensifierats. Det är främst kraven på företagsdemografiska studier som gjort frågan "het". Det är naturligt att man vill eftersträva en "korrekt" FE-avgränsning i dessa sammanhang eftersom man där räknar antalet enheter, och dessutom ställs ofta höga krav på stabilitet över tiden. Stabilitetskravet leder tanken till att se "svensk del av koncern" som tentativ FE. I de interna diskussionerna vid SCB har det ibland talats om möjligheten att ha olika enheter för institutionell och företagsdemografisk statistik. I det senare fallet har begreppet demografienheter nämnts. Det ligger nära till hands att tänka sig svensk del av koncern som demografienhet, för att uppnå en så hög grad av kontinuitet som möjligt.

Studium av EU-direktiven leder dock till den helt entydiga slutsatsen: Institutionell och företagsdemografisk statistik skall använda samma enhetstyp: Företagsenheter (FE).

Följande är värt ett påpekande: När vi i fortsättningen använder benämningen företag så menas det som på engelska kallas enterprise dvs företagsenhet. Orsaken till förväxlingen ligger i de officiella översättningar till svenska som gjorts av EU-direktiven. I dessa översättningar (och därmed i de citat som visas upp nedan) har man översatt enterprise med företag istället för med företagsenhet.

I nästa avsnitt skall vi se lite övergripande på de EU-förordningar som är aktuella i det här sammanhanget. Avsnitt 3 och 4 innehåller sedan en mer detaljerad genomgång av EU-förordningarna med betoning på definition av FE och enheter för funktionell statistik. EU-förordningarnas resonemang är dock långt ifrån "vattentäta" utan lämnar ett ganska betydande tolkningsutrymme. I avsnitten 5 och 6 ges förslag till hur vi lämpligen kan tolka förordningarna så att det hela kan fungera i praktiken. I avsnitt 7, slutligen, pekas några områden ut där fortsatta utvecklingsbehov framstår som särskilt tydliga.

2 Relevanta EU-förordningar: Några inledande kommentarer

Det finns flera EU-förordningar att gå till för att finna definitioner på olika enhetstyper men en grundläggande källa är System for National Accounts, SNA 1993, som är FNs dokument för att beskriva hur nationalräkenskaper bör utformas. Europeiska NationalräkenskapsSystemet, ENS 1995 - och motsvarande engelskspråkiga version ESA - är den EU-förordning som styr EU-länderna på området. ENS/ESA är en anpassning av SNA till europeiska förhållanden. En annan grundläggande källa är Rådets förordning (EEG) nr 696/93 av den 15 mars 1993 om Statistiska enheter för observation och analys av produktionssystemet inom gemenskapen. Därutöver finns en registerförordning: Rådets förordning (EEG) 2186/93 av den 22 juli 1993 om Samordning inom gemenskapen vid utarbetandet av företagsregister för statistiska ändamål. Där sägs dock ingenting nytt om enhetsdefinitioner. Istället hänvisas läsaren till förordning 696/93.

Det finns några avvikelser mellan SNA och ENS/ESA å ena sidan och förordning 696/93 å andra sidan. Dessa skillnader kommer att lyftas fram och analyseras här nedan.

Vi börjar med SNA 93 och ENS 95. Av dessa betraktar vi i fortsättningen ENS 95 som huvuddokument eftersom det är ett EU-dokument medan SNA får ha karaktären av "bakgrundsdokument".

Vilka enhetstyper som förekommer i ENS 95 framgår av följande citat från kap2, sid 17 i ENS-manualen:

"2.03: Utmärkande för systemet är att det använder tre typer av enheter, som anknyter till två mycket olika sätt att underindela samhällsekonomin. För att analysera produktionsprocessen är det väsentligt att man väljer enheter som påvisar förhållanden av teknisk-ekonomisk karaktär. För att analysera inkomstflöden, som kapitaltransaktioner eller finansiella transaktioner eller balansräkningar, är det väsentligt att man väljer enheter som gör det möjligt att studera beteendesamband hos de ekonomiska aktörerna.

Givet de två olika målsättningarna är institutionella enheter avpassade för att analysera ekonomiskt beteende och lokala verksamhetsenheter och homogena produktionsenheter är avpassade för att analysera teknisk-ekonomiska förhållanden. Enheterna definieras senare i detta kapitel. I praktiken skapas dessa tre typer av enheter genom kombination eller underindelning av de basenheter som använts i de statistiska undersökningarna, ibland kan de erhållas direkt från undersökningarna. Men innan de exakta definitionerna ges för de tre typerna av enheter som används i ENS, är det nödvändigt att här först definiera avgränsningen av landets ekonomi.

2.04: De enheter – vare sig de är institutionella eller är lokala verksamhetsenheter eller är homogena produktionsenheter – som tillsammans utgör ett lands ekonomi och vilkas transaktioner därför blir redovisade i ENS, är sådana som har en ekonomisk hemvist inom landets territorium. Sådana enheter kallas inhemska enheter och de antingen har eller har inte samma nationalitet som landet självt. De antingen är eller är inte juridiska enheter. De antingen är eller är inte närvarande på landets ekonomiska territorium vid det tillfälle som de genomför en transaktion. Efter att så ha definierat avgränsningen av den nationella ekonomin i termer av inhemska enheter, är det nödvändigt att även definiera innebörden av ekonomiskt territorium och ekonomisk hemvist.”

ENS 95 identifierar alltså tre (inhemska) enhetstyper; institutionell enhet, lokal verksamhetsenhet och homogen produktionsenhet. Innan vi går närmare in på respektive definition skall vi se på begreppet institutionell sektor som ju förekommer som den institutionella statistikens huvudsakliga redovisningsdimension.

I ENS 95 introduceras institutionella sektorer på följande sätt:

”2.17. Behovet av aggregering gör det omöjligt att betrakta individuella institutionella enheter separat; de måste kombineras i grupper som kallas institutionella sektorer eller bara för sektorer, av vilka några indelas i undersektorer.”

Man kan konstatera att begreppet institutionell sektor definieras genom aggregering av institutionella enheter. De institutionella huvudsektorerna är:

- Icke-finansiella företag
- Finansiella företag
- Offentlig sektor
- Hushåll
- Utlandet

Icke-finansiella företag definieras på följande sätt i ENS 95:

”2.21. Definition: Sektorn icke-finansiella företag (S.11) består av institutionella enheter vars omfördelning och finansiella transaktioner är skilda från deras ägares och som är marknadsproducenter (se 3.31, 3.32, och 3.37.) vars huvudsakliga aktivitet är produktion av varor och icke-finansiella tjänster.”

Finansiella företag definieras på följande sätt i ENS 95:

”2.32. Definition: Sektorn finansiella företag (S.12) består av alla företag och kvasibolag som främst ägnar sig åt finansiell förmedling (finansförmedlare) och/eller åt serviceaktiviteter (finansiell serviceverksamhet). Finansiell förmedling är den aktivitet i vilken en institutionell enhet förvärvar finansiella tillgångar och på samma gång tar på sig skulder (se 2.34.) för egen räkning (se 2.33) genom att genomföra finansiella transaktioner på marknaden (se 2.37-2.38). Tillgångarna och skulderna i de finansiella mellanleden har olika karakteristika, vilket har att göra med att kapital omvandlas eller

omstruktureras avseende förfallotidpunkter, omfattning, risk och liknande i den finansiella förmedlingsprocessen.

Finansiell serviceverksamhet är aktiviteter nära relaterade till den finansiella förmedlingen men inte en finansiell förmedling i sig själva (se 2.39.).”

Vi konstaterar här att en FE (”enterprise”) enligt SNA/ENS är en speciell typ av institutionell enhet. Begreppet institutionell enhet har alltså en central roll i SNA/ENS. I följande avsnitt presenteras begreppet institutionell enhet enligt ENS 95. Dessutom tar vi upp begreppen företag och institutionell enhet så som de definieras i förordning 696/93.

3 Företag och institutionell enhet enligt ENS 95 respektive förordning 696/93.

Vi konstaterade i föregående avsnitt att företag enligt SNA/ENS är en institutionell enhet som ägnar sig åt produktion eller finansiell förmedling/service. Så här definieras **institutionell enhet i ENS 95:**

”2.12. Definition: Den institutionella enheten är ett grundläggande beslutsfattande centrum som karaktäriseras av enhetlighet i beteende och självständighet i beslutsfattandet under utövande av sin huvudsakliga funktion. En inhemsk enhet betraktas som en institutionell enhet om den har självständighet i beslutsfattandet ifråga om sin grundläggande funktion och antingen har en fullständig bokföring eller det skulle vara möjligt och meningsfullt, både från ekonomisk och juridisk synpunkt, att sammanställa en fullständig bokföring om så erfordrades.

För att kunna sägas ha självständighet i beslutsfattandet ifråga om sina grundläggande funktioner, måste en enhet

- a) ha rätt att äga varor eller tillgångar självständigt; den kan därför byta ägandet till varor eller tillgångar genom transaktioner med andra institutionella enheter,
- b) ha förmåga att ta ekonomiska beslut och gå in i ekonomiska aktiviteter för vilka den själv blir direkt ansvarig och har att lagenligt svara för,
- c) ha möjlighet att ådra sig skulder för egen del, att åta sig andra förpliktelser eller vidare åtaganden liksom att ingå avtal.

För att kunna anses ha en fullständig bokföring måste en enhet ha bokföringsmaterial som täcker alla dess ekonomiska och finansiella transaktioner företagna under bokföringsperioden, likväl som en balansräkning över tillgångar och skulder.

2.13. Följande principer tillämpas då enheter inte klart har de båda karaktäristiska drag som utmärker en institutionell enhet:

- a) Hushåll har alltid självständigt beslutsfattande i sin grundläggande funktion och måste därför vara institutionella enheter, även om de inte har fullständig bokföring.
 - b) Enheter som inte har en fullständig bokföring, och för vilka det heller inte skulle vara meningsfullt att ställa samman en fullständig bokföring om så erfordrades, behandlas tillsammans med de institutionella enheter i vars bokföring deras ofullständiga konton är integrerade.
 - c) Enheter som, även om de har en fullständig bokföring, inte har självständighet i beslutsfattandet avseende sin grundläggande funktion behandlas tillsammans med de enheter som kontrollerar dem.
 - d) Enheter som uppfyller definitionen för en institutionell enhet betraktas som sådana även om de inte publicerar sin bokföring.
-

- e) Enheter som är en del av en grupp enheter som ägnar sig åt produktion och som har fullständig bokföring uppfattas som institutionella enheter även om de delvis har överlämnat sin självständighet till den centrala enhet (holdingbolaget) som är ansvarig för den allmänna ledningen i gruppen; holdingbolaget självt betraktas som en institutionell enhet särskild från enheterna som den kontrollerar, såvida inte b) ovan är tillämpligt.
- f) Kvasibolag har en fullständig bokföring men de har dock inte någon juridisk ställning. Likväl har de ett ekonomiskt och finansiellt beteende som är annorlunda än deras ägares och som liknar bolagens. Därför anses de ha självständighet i besluten och de betraktas som egna institutionella enheter.

2.14. Holdingbolag är institutionella enheter vars huvudsakliga funktion är att kontrollera och styra en grupp dotterbolag.

2.15. Konstruerade inhemska statistiska enheter definieras som

- a) de delar av utländska enheter som har en ekonomisk hemvist (det betyder i de flesta fall att de utför ekonomiska aktiviteter under ett år eller mer eller att de bedriver byggnadsverksamhet under en tidsperiod som är kortare än ett år om produktionen resulterar i fasta bruttoinvesteringar) inom landets ekonomiska territorium,
- b) utländska enheter i sin egenskap av ägare till mark eller byggnader på landets territorium men då bara i fråga om transaktioner som avser sådan mark eller sådana byggnader.

Konstruerade inhemska statistiska enheter behandlas som institutionella enheter, även om de bara har ofullständig bokföring och kanske inte alltid har självständighet i beslutsfattandet.

2.16. Sammanfattningsvis anses följande enheter vara institutionella enheter:

- a) Enheter som har fullständig bokföring och som har självständighet i beslutsfattandet:
 - (1) Privata och offentligt ägda företag.
 - (2) Kooperativ eller handelsbolag som erkänns som självständiga juridiska enheter
 - (3) Offentliga producenter vilka på grundval av särskild lagstiftning uppfattas som självständiga juridiska enheter
 - (4) Ideella och intresseorganisationer som betraktas som självständiga juridiska enheter.
 - (5) Enheter inom offentlig sektor.
- b) Enheter som har fullständig bokföring och som anses ha självständighet i beslutsfattandet: Kvasibolag (se 2.13 f).
- c) Enheter som inte nödvändigtvis har en fullständig bokföring, men som konventionellt anses ha självständighet i beslutsfattandet:
 - (1) Hushåll.
 - (2) Konstruerade inhemska statistiska enheter (se 2.15).”

Vi kan konstatera att en institutionell enhet och därmed också en företagsenhet måste uppfylla två huvudkrav enligt ENS: a) självständighet i beslutsfattande under utövande av sin huvudsakliga funktion och b) ha fullständig bokföring. Med det senare avses dels bokföringsmaterial som täcker samtliga ekonomiska och finansiella transaktioner under bokföringsperioden, och dels en balansräkning över tillgångar och skulder.

Om vi går till **förordning 696/93** så definieras begreppen i en annan ordning:

3.1 Företag

Företaget består av den minsta kombination av rättsliga enheter som är en organisatorisk enhet vilken producerar varor eller tjänster och har en viss grad av självständigt beslutsfattande, särskilt i fråga om

användningen av sina resurser i den löpande driften. Ett företag bedriver en eller flera verksamheter på en eller flera platser. Ett företag kan bestå av en enda rättslig enhet.

Förklarande anmärkning:

Företaget, såsom det här definieras, är en ekonomisk enhet och kan därför, under vissa förhållanden, motsvara en gruppering av flera rättsliga enheter. Vissa rättsliga enheter bedriver sin verksamhet uteslutande för andra rättsliga enheter, deras existens kan endast förklaras av administrativa faktorer (t. ex. skatteskäl), och de saknar ekonomisk betydelse. En stor del av de rättsliga enheter som inte har några anställda hör också till denna kategori. I många fall bör dessa rättsliga enheters verksamhet betraktas som hjälpverksamhet till den överordnade enhet de betjänar och som de tillhör och måste knytas till för att utgöra ett företag som kan användas vid ekonomisk analys.”

3.2 Institutionell enhet

Den institutionella enheten är ett grundelement som centrum för ekonomiskt beslutsfattande och karakteriseras av ett enhetligt handlingsätt och självständigt beslutsfattande vid utövningen av huvudfunktionen. En enhet anses utgöra en institutionell enhet om den självständigt fattar beslut om sin huvudfunktion och dessutom för fullständiga räkenskaper.

- För att det skall anses att en enhet självständigt fattar beslut om sin huvudfunktion måste den vara ansvarig och redovisningsskyldig för sina beslut och handlingar.
- För att det skall anses att en enhet för fullständiga räkenskaper måste den registrera alla de ekonomiska och finansiella transaktioner som görs under räkenskapsperioden samt upprätta en balansräkning över tillgångar och skulder.

Förklarande anmärkningar

1. Inom bolagssektorn motsvarar företaget den institutionella enhet som används i ESA. Liknande institutionella enheter finns även inom den offentliga sektorn och sektorn för privata institutioner utan vinstsyfte. Inom hushållssektorn omfattar den institutionella enheten hushållets hela verksamhet, medan termen "företag" endast används om hushållets produktionsverksamhet.
2. En tillämpning av dessa regler leder till följande slutsatser för enheter som inte tydligt har båda de egenskaper som utmärker en institutionell enhet:
 - a) Hushåll har alltid självständigt beslutsfattande och måste därför vara institutionella enheter, trots att de inte för fullständiga räkenskaper.
 - b) Enheter som inte för fullständiga räkenskaper slås samman med de institutionella enheter i vilkas räkenskaper deras egna ofullständiga räkenskaper ingår.
 - c) Enheter som för fullständiga räkenskaper men som inte har självständigt beslutsfattande vid utövningen av huvudfunktionen kombineras med de enheter som kontrollerar dem.
 - d) Enheter som uppfyller definitionen för institutionella enheter räknas som sådana även om de inte offentliggör sina räkenskaper.
 - e) Enheter som utgör en del av en företagsgrupp och som för fullständiga räkenskaper betraktas som institutionella enheter även om de, faktiskt men inte nödvändigtvis rättsligt, har överlåtit en del av sitt självständiga beslutsfattande till det centrala organ (holdingbolag) som ansvarar för den samlade ledningen av gruppen. Holdingbolaget självt betraktas som en institutionell enhet som är skild från de enheter den kontrollerar.
3. Följande enheter betraktas som institutionella enheter:
 - Enheter som för fullständiga räkenskaper och har självständigt beslutsfattande:
 - a) aktiebolag,
 - b) kooperativa företag eller handelsbolag som är juridiska personer,
 - c) offentliga företag som är juridiska personer,
 - d) institutioner utan vinstsyfte som är juridiska personer,
 - e) myndigheter.
 - Enheter som för fullständiga räkenskaper och som av hävd anses ha självständigt beslutsfattande:

- f) bolagsliknande företag: enskilda näringsidkare, sammanslutningar och offentliga företag utöver dem som avses i punkt a, b och c förutsatt att deras ekonomiska och finansiella beteende kan skiljas från ägarnas och liknar det i ett bolag.

Enheter som inte nödvändigtvis för fullständiga räkenskaper men som av hävd anses ha självständigt beslutsfattande:

- g) hushåll.”

I själva definitionen av företag enligt förordning 696/93 saknas den länk till begreppet institutionell enhet som förekommer i SNA/ENS. Det finns inte heller något explicit krav i definitionen på att ett företag måste ha fullständiga räkenskaper. Ovanstående förklarande anmärkning nr 1 knyter dock ihop företag och institutionell enhet såsom den senare definieras i SNA/ENS. Det innebär att även förordning 696/93 – om än något implicit – kräver att ett företag skall ha fullständiga räkenskaper. Observera att endast ordvalet skiljer begreppen ”fullständiga räkenskaper” enligt förordning 696/93 från ”fullständig bokföring” enligt ENS. Innebörden av begreppen sammanfaller. Vi använder i fortsättningen formuleringen ”fullständiga räkenskaper”.

Av ovanstående texter följer att företagsbegreppen i förordning 696/93 respektive SNA/ENS-systemet sammanfaller. I båda fallen krävs att ett företag skall ha

- a) beslutsförmåga under utövande av sin huvudsakliga funktion, *och*
- b) ha fullständiga räkenskaper. Undantag från kravet på fullständiga räkenskaper görs för hushåll och konstruerade inhemska statistiska enheter (se ovanstående citat 2.16c).

Vi återkommer i avsnitt 5 nedan med en diskussion kring praktisk tillämpning av ovanstående förordningstexter.

4 Definition av enheter för funktionell statistik

Vi börjar med att presentera hur ENS 95 ser på enheterna för funktionell statistik. Därefter tar vi upp motsvarande ur förordning 696/93. Här finns vissa skillnader som bör uppmärksammas.

SNA/ENS likväl som förordning 696/93 pekar på den homogena produktionsenheten som den ideala enheten för input-output analys. Eftersom denna enhet inte är möjlig att använda vare sig som registerenhet eller som observationsenhet så förordar SNA/ENS istället Lokal VerksamhetsEnhet (LVE) som statistisk enhet för funktionell statistik. Medan förordning 696/93 förordar VerksamhetsEnhet (VE). Vi återkommer senare till en diskussion runt detta.

Enligt ENS 95 utgör som nämnts den Lokala VerksamhetsEnheten (LVE) bas (och tänkt observationsenhet) för den funktionella (branschvisa) ekonomiska statistiken. Som framgår av nedan citerade stycke 2.111 är dock LVE endast att betrakta som en approximation av den ideala enhetstypen homogen produktionsenhet.

4.1 LVE enligt ENS 95

”2.105. För att analysera de flöden som uppkommer under produktionsprocessen och i användningen av varor och tjänster är det nödvändigt att välja enheter som understryker relationer av tekniskt-ekonomiskt slag. Detta krav betyder som regel att institutionella enheter måste delas upp i mindre och mer homogena enheter med avseende på typ av produktion. Lokala verksamhetsenheter avser att uppfylla detta krav såsom en första och verklighetsorienterad operationell ansats.

2.106. Definition:

Den lokala verksamhetsenheten (LVE) är den del av en branschenhet som motsvarar en lokal enhet. Branschenheten grupperar alla de delar av en institutionell enhet, i dess egenskap av producent, som bidrar till utförandet av en aktivitet på undergruppsnivå (4 siffror) i NACE Rev.1 och som svarar mot en eller flera operationella underindelningar av den institutionella enheten. Den institutionella enhetens informationssystem måste för varje LVE vara kapabel att uppges eller beräknas åtminstone produktionsvärde, insatsförbrukning, löner och kollektiva avgifter, driftöverskott liksom sysselsättning och fast bruttoinvestering.

Den lokala enheten är en institutionell enhet, eller del därav som producerar varor och tjänster och som är belägen på en geografiskt identifierad plats.

En LVE kan motsvara en institutionell enhet som producent eller vara del av en institutionell enhet; däremot kan den aldrig tillhöra två olika institutionella enheter.

2.107. Om en institutionell enhet som producerar varor och tjänster innefattar en primär aktivitet och därtill en eller flera sekundära aktiviteter, ska den underindelas i samma antal branschenheter och de sekundära aktiviteterna ska klassificeras under andra rubriker än den huvudsakliga aktiviteten. Däremot hålls inte hjälpverksamheterna isär från den primära eller de sekundära aktiviteterna. Men branschenheter som faller under viss rubrik i klassificeringssystemet kan tillverka produkter utanför den homogena gruppen, som sekundär aktivitet, vilka inte kan identifieras genom tillgängliga bokföringsdokument. På så vis kan en branschenhet utföra en eller flera sekundära aktiviteter.

2.111. LVE uppfyller endast approximativt kraven för analys av produktionsprocessen. Den enhet som är den optimala för denna typ av analys, dvs input-outputanalys, är den homogena produktionsenheten.”

4.2 Den homogena produktionsenheten enligt ENS 95

”2.112. Definition: Den karakteristiska egenskapen hos en homogen produktionsenhet är en unik aktivitet som definieras genom sin insats, en särskild produktionsprocess och sin produktion. De produkterna som utgör insats respektive produktion karakteriseras för sin del inte bara av sina fysiska egenskaper och den omfattning med vilken de är med i produktionen utan också genom den använda produktionstekniken; de kan beskrivas med hjälp av en produktklassifikation (se 2.118.).

2.113. Om en institutionell enhet som producerar varor och tjänster utför en primär aktivitet och också en eller flera sekundära aktiviteter, delas den in i samma antal homogena produktionsenheter.

Hjälpaktiviteter hålls inte isär från den huvudsakliga eller de sekundära aktiviteterna. Precis som en LVE kan en homogen produktionsenhet motsvara en institutionell enhet eller en del därav; däremot kan den aldrig tillhöra två olika institutionella enheter.

2.110. Den klassifikation som används för att gruppera LVE i branscher är NACE Rev. 1.

2.118. Klassifikationen av homogena branscher som används i input-output-tabeller baseras på Classification of Products by Activity (CPA). CPA är en produktklassifikation vars element har strukturerats i enlighet med kriteriet om ursprungsbransch, vilken i sin tur då är definierad enligt NACE Rev.1.”

Det är värt att notera att begreppet Verksamhetsenhet (VE) inte har någon central plats i SNA/ENS. Enhetstypen definieras visserligen (under benämning Branschenhet) i ENS 95 men det är LVE som där pekas ut som den centrala enheten för funktionell statistik.

I förordning 696/93 spelar VE däremot en central roll för den funktionella statistiken. Här finns en motsättning (av flera) mellan SNA/ENS och förordning 696/93. Vi återkommer till detta i avsnitt 6.

4.3 Verksamhetsenhet, homogen produktionsenhet och LVE enligt förordning 696/93

4.3.1 Verksamhetsenhet

Verksamhetsenheten grupperar alla de delar av ett företag som bidrar till utövandet av en verksamhet på undergruppsnivå (fyra siffror) i NACE Rev. 1 och motsvarar en eller flera operativa avdelningar inom företaget. Företagets informationssystem måste för varje verksamhetsenhet kunna ange eller beräkna åtminstone produktionsvärdet, insats av varor och tjänster, arbetskraftskostnader, driftöverskott samt antalet anställda och fasta bruttoinvesteringar.

Förklarande anmärkningar

1. Verksamhetsenheten är tänkt som en observationsenhet för att förbättra homogeniteten hos resultaten av statistiska undersökningar avseende verksamhetsart och därmed öka den internationella jämförbarheten. Detta är nödvändigt eftersom det på företagsnivå förekommer olika typer av horisontell och vertikal integration både nationellt och internationellt. En enhet som bara bedriver hjälpverksamhet åt det företag den tillhör kan inte betraktas som en separat verksamhetsenhet. Verksamhetsenheten motsvarar i praktiken den operativa definition som ges i punkt 96 i inledningen till ISIC Rev. 3.
2. De verksamhetsenheter som faller under en bestämd rubrik i klassificeringssystemet NACE Rev. 1 kan tillverka produkter som inte hör till verksamhetsarten då det finns sekundära verksamheter som inte kan urskiljas med hjälp av tillgängliga räkenskapshandlingar. Omvänt gäller att de verksamhetsenheter som klassificeras under en bestämd rubrik i klassificeringssystemet på grundval av den primära verksamheten, inte står för hela tillverkningen av de specifika produkter som hör till verksamhetsarten, eftersom samma produkter kan tillverkas som sekundär verksamhet av verksamhetsenheter som klassificeras under någon annan rubrik.
3. Företagens internredovisning (t. ex. resultatenheter eller kostnadsställen) har ofta utarbetats enligt kriterier som ligger nära verksamhetsbegreppet. Den gör det möjligt att ta fram uppgifter om verksamhetsenheterna så att dessa kan observeras.
4. Alla kostnader för ett företags hjälpverksamheter måste föras till huvud- och biverksamheterna och därmed till de verksamhetsenheter som kan observeras inom företaget.

4.3.2 Homogen produktionsenhet

Den homogena produktionsenheten karakteriseras av en enda verksamhet som är homogen vad gäller insats av varor och tjänster, produktionsprocess och produktionsresultat. De produkter som utgör insats och produktionsresultat kännetecknas av sina fysiska egenskaper och graden av förädling samt av den produktionsteknik som används, med hänvisning till en produktindelning. Den homogena produktionsenheten kan motsvara en institutionell enhet eller en del av en sådan. Den kan däremot aldrig höra till två olika institutionella enheter.

Förklarande anmärkningar

1. För att en tydlig analys av produktionsprocessen skall kunna göras har ESA valt homogena produktionsenheter som gör det möjligt att studera tekniska och ekonomiska samband. Dessa analysenheter används framför allt i input-output-tabeller och bildas i praktiken utifrån uppgifter som samlats in för observationsenheterna, eftersom de normalt inte kan observeras direkt.
2. De flesta observationsenheter bedriver flera verksamheter samtidigt. De kan utöva en primär verksamhet, några sekundära verksamheter - dvs. verksamheter som hör till andra branscher - och några hjälpverksamheter som t. ex. administration, inköp, distribution, lagerhållning, reparationer etc. Om en observationsenhet bedriver både en primär verksamhet och en eller flera sekundära verksamheter delas den in i motsvarande antal homogena produktionsenheter, och de sekundära verksamheterna klassificeras under andra rubriker än den primära verksamheten. Däremot skiljs inte observationsenhetens hjälpverksamheter från den primära eller sekundära verksamhet de betjänar.
3. Den homogena produktionsenheten definieras oberoende av platsen för verksamheten. I ISIC Rev. 3 definieras den homogena produktionsenheten på ett sådant sätt att den motsvarar den lokala homogena produktionsenheten. Punkt 112 i inledningen till ISIC Rev. 3 är sålunda beroende av punkt 104.

4.3.3 Lokal verksamhetsenhet

Den lokala verksamhetsenheten är den del av en verksamhetsenhet som motsvarar en lokal enhet.

Förklarande anmärkningar:

1. Varje verksamhetsenhet måste ha minst en lokal verksamhetsenhet. Verksamhetsenheten kan emellertid utgöras av en gruppering av delar av en eller flera lokala enheter. En lokal enhet får däremot under vissa förhållanden omfatta enbart en grupp av hjälpverksamheter. I sådana fall kan en supplementär klassificering av den lokala enheten ske. Dessutom bör varje företag ha minst en lokal verksamhetsenhet.
2. Den lokala verksamhetsenheten motsvarar den operativa definitionen på "establishment" som ges i punkt 106 i inledningen till ISIC Rev. 3.

Sammanfattningsvis kan man säga att den största skillnaden mellan förordning 696/93 och SNA/ENS ligger i valet av funktionell enhet: Förordning 696/93 förordar VE medan SNA/ENS förordar LVE. Däremot är definitionerna av VE (i ENS kallad Branschenhet) respektive LVE desamma i förordning 696/93 och i SNA/ENS. Vi återkommer i avsnitt 6 nedan med en diskussion kring till hur ovanstående (delvis motstridiga) förordningstexter kan tolkas praktiskt.

5 Företagsenheter för institutionell och företagsdemografisk statistik – praktisk anpassning

Vi konstaterade i avsnitt 3 att en FE skall uppfylla två kriterier: a) Den skall vara beslutsmässig under utövande av sin huvudsakliga funktion och b) den skall ha fullständiga räkenskaper.

Kriteriet ”fullständiga räkenskaper” omfattar enligt förordningarna två komponenter: fullständig bokföring av alla löpande transaktioner och en årsredovisning med en balansräkning. Det senare kravet, årsredovisning med balansräkning, är lätt att kontrollera i det enskilda fallet. Kravet på löpande bokföring kan vara svårare att kontrollera utan att ta kontakt med företaget. I de flesta fall gäller förstås att en enhet med årsredovisning också för en fullständig, löpande bokföring.

Undantag från detta finns dock: I FDB finns ett 40-tal sammansatta FE som representerar kommissionärsförhållanden. I dessa fall gäller att de ingående JE – huvudenhet såväl som underenheter – för en löpande bokföring under räkenskapsperioden. Vid slutet av perioden sker sedan en konsolidering så att ett gemensamt bokslut, en gemensam årsredovisning och en gemensam balansräkning tas fram för hela den sammansatta företagsenheten.

Här gäller alltså att samtliga ingående JE saknar egen årsredovisning med balansräkning men har fullständig löpande bokföring. Den sammansatta FE:n däremot, saknar (egen) fullständig löpande bokföring men har en årsredovisning med balansräkning. Det vill säga ingen av de ingående enheterna JE eller FE har fullständiga räkenskaper i den mening som avses i förordningstexterna.

Det finns alltså fall (om än undantagsfall) där man kan tvingas välja det ena av två delvillkor bakom kriteriet ”fullständiga räkenskaper”. Det verkar rimligt att betona krav på årsredovisning för årsstatistik medan löpande bokföring kan vara viktigare för korttidsstatistiken.

Beträffande nivån JE är det nog ändå så att befintlig årsredovisning implicerar fullständig löpande bokföring eftersom det krävs ett fullständigt dataunderlag för att ta fram en årsredovisning och en balansräkning. Det innebär att om man, t ex via SRU, konstaterat att en viss JE har en årsredovisning och en balansräkning så bör man kunna anse att denna JE har fullständiga räkenskaper.

Kriteriet om beslutsmässighet är däremot svårare att hantera i praktiken. Enligt förordningarna behöver beslutsmässigheten inte vara fullständig: Företag som ingår som del i en koncern har ju egentligen bara partiell beslutsmässighet eftersom många viktiga beslutsfunktioner ligger hos koncernledningen, exempelvis i ett holdingbolag. Men likafullt skall sådana företag - enligt 2.13 e i ENS 95 – betraktas som egna institutionella enheter och därmed utgöra egna FE:n.

Det är alltså inte fråga om ett rent motsatspar beslutsmässig – ej beslutsmässig utan det handlar snarare om en skala mellan full beslutsmässighet (vilket skulle innebära att man

i många enskilda fall hamnar i begreppet koncern) och fullständig avsaknad av beslutsmässighet (vilket kanske kan exemplifieras med sådana fall där ett fastighetsbolag av skatteskal bildar en JE per ägd fastighet).

För att praktiskt kunna hantera kriteriet om beslutsmässighet behövs någon regel som med automatik och god träffsäkerhet kan ringa in de JE som eventuellt bör ingå tillsammans med andra JE i en sammansatt FE. De JE som man därigenom hittar får utredas och bedömas manuellt efter företagskontakt.

En JE som saknar fullständiga räkenskaper bör – enligt 2.13 b i ENS 95 – sammanföras med den FE i vars bokföring dess ofullständiga konton är integrerade. När sådana fall förekommer i Sverige så handlar det oftast om kommissionärsförhållanden där kommissionärsbolagens konton är integrerade med kommittentens. Bland övriga fall kan nämnas sådana oegentliga JE som bildats enbart för att formellt äga en fastighet ingående i ett fastighetsbolag. De flesta av de sammansatta FE som för närvarande förekommer i FDB kan återföras på något av dessa båda typfall.

Vi kan urskilja två kategorier av juridiska enheter, JE som har fullständiga räkenskaper men så starkt beskuren beslutsmässighet att en sammanläggning med en befintlig FE kan behöva ske.

I det ena fallet handlar det om hjälpverksamhet. Hjälpenheter bildas i många fall som resultat av en pågående ”outsourcing” av verksamheter. Till en början betjänar den nya enheten ofta huvudverksamheten till 100% men med tiden kan man tänka sig ett marknadsinslag. Då uppstår frågan om när upphör en hjälp enhet att vara hjälp enhet och övergår till att bli en (för marknaden) producerande enhet? Det finns en del frågor att reda ut kring hantering av hjälpverksamhet. Vi återkommer till detta längre fram.

Om en JE kan sägas vara (till 100%) hjälpverksamhet åt en och endast en FE så kan det vara rimligt att den inordnas under denna FE till en sammansatt FE. I många fall är det emellertid så att en JE bedriver hjälpverksamhet åt ett antal separata FE inom en koncern (koncernbank, intern transporttjänst, internt IT-bolag, utvecklingsbolag etc.). I sådana fall kan det vara praktiskt omöjligt att peka ut en FE med vilken hjälpverksamheten skall sammanslås till en sammansatt enhet, såvida man inte låter hela (den svenska delen av) koncernen utgöra en FE. För många av våra storföretag skulle detta dock vara en olämplig lösning. Johan Eriksons PM (bilaga 1) ger starka argument mot att behandla svensk koncerndel som FE. Av detta skäl har (det av EU osanktionerade) begreppet hjälp-FE införts i FDB och i primärstatistiken. Vi anser det vara nödvändigt att SCB även i framtiden behåller och använder begreppet hjälp-FE. Frågan om hjälp-FE (och även de hjälp-VE som introduceras i nästa avsnitt) borde tas upp av Sverige i EU-sammanhang. SCB borde verka för att dessa begrepp ”godkänns” av EU.

Beträffande holdingbolag så har SCB sedan några år infört en praxis som innebär ett avsteg från EU-förordningarna ENS 95 och 696/93. Enligt förordningarna skall holdingverksamhet inte ses som hjälpverksamhet. I SCBs praxis skall holdingbolagen betraktas som hjälp-FE och i (merparten av) statistiken föras till den hjälpta branschen.

En PM från ES/NR: NR-PM 1997:13, här bifogad som bilaga 2, beskriver bakgrunden till detta beslut.

Det tycks råda oklarhet i hur data från hjälpenheter skall hanteras i statistikproduktionen. Vi föreslår i avsnitt 7 nedan att en utredning tillsätts för att ta fram och lansera principer för hantering av hjälpenheter i statistikproduktionen.

Andra fall där det kan vara aktuellt med en sammanläggning av flera JE med fullständiga räkenskaper är när produktion bedrivs av en JE medan de anställda är registrerade vid en annan JE. Ett sätt att hitta sådana fall skulle kunna vara att, till exempel i SRU-materialet, leta efter sådana JE där förhållandet mellan omsättning och lönesumma med hänsyn till bransch är misstänkt stort eller misstänkt litet. I dessa fall kunde en företagskontakt tas. En manuell utredning skulle då kunna leda till att man parar ihop sådana JE till en gemensam FE.

5.1 Förslag till operationell syn på FE för institutionell och företagsdemografisk statistik

- I enlighet med förordningarna definierar vi företagsenheten FE som en institutionell enhet som ägnar sig åt produktion (av varor och/eller tjänster) eller finansiell förmedling/service. FE utgörs av en eller flera juridiska enheter, JE. Varje sådan JE ingår i sin helhet, vid fix tidpunkt, i en och endast en FE. Däremot kan det, till exempel i samband med omorganisationer, förekomma att en JE byter FE-tillhörighet.
- Personliga företag (enskilda näringsidkare), det vill säga de fall där organisationsnumret för en JE utgörs av ett personnummer ses, i enlighet med 2.13a i ENS 95, som institutionella enheter. I dessa fall råder alltid ett-till-ett förhållande mellan JE och FE.
- Konstruerade inhemska statistiska enheter ses i enlighet med 2.15 i ENS 95 som institutionella enheter, och därmed som FE.
- Inom bolagssektorn råder (vid fix tidpunkt) ett-till-ett förhållande mellan FE och JE i det stora flertalet fall: Varje JE som har fullständiga räkenskaper och där man inte kan styrka att beslutsmässigheten är starkt beskuren utgör en FE det vill säga där råder ett-till-ett förhållande (vid fix tidpunkt) mellan FE och JE.
- JE inom bolagssektorn, med ofullständiga räkenskaper, läggs i enlighet med 2.13 b i ENS 95 samman med den FE i vilken dess ofullständiga konton är integrerade.
- Om en JE inom bolagssektorn ägnar sig åt hjälpverksamhet bör det övervägas om den kan inordnas under den producerande FE till vilken den utgör hjälpenhet. En betydande del av hjälpverksamheten utgörs dock av hjälpverksamhet inom koncern som inte riktar sig till en enda entydig FE. Holdingverksamhet, intern finansverksamhet och utvecklingsbolag är några exempel på detta. I sådana fall kan det i praktiken vara omöjligt att inordna hjälpverksamheten under en enda FE. Då får hjälpverksamheten istället bilda en hjälp-FE.
- Om kvoten mellan lönesumma (alternativt antal anställda) och omsättning är misstänkt stor eller misstänkt liten för en JE, med hänsyn till berörd bransch,

utreds denna JE manuellt. Ett resultat av en sådan utredning kan bli att den berörda JE:n paras ihop med en eller flera andra JE till en sammansatt gemensam FE.

6. Enheter för funktionell statistik – praktisk anpassning

SNA/ENS likväl som förordning 696/93 pekar på den homogena produktionsenheten som den ideala enheten för input-output analys. Eftersom denna enhet inte är möjlig att använda vare sig som registerenhet eller som observationsenhet så väljs istället LVE (i SNA/ENS) eller VE (i förordning 696/93) som statistisk enhet för funktionell statistik.

Man kan tycka att valet av lokal enhet i SNA/ENS är något märkligt. Eftersom den homogena produktionsenheten inte är lokalt begränsad så inför man ju genom LVE ett antal internttransaktioner som ”går på tvärs” mot den ideala enheten. Det förefaller väsentligt mera logiskt att se VE som approximation till den homogena produktionsenheten. LVE är väl snarare en approximation till en lokal homogen produktionsenhet.

Förordning 6996/93 sätter däremot VE i fokus, och detta har vi hittills tagit fasta på i det arbete som gjorts ifråga om EU-anpassning av den funktionella statistiken. Detta innebär förstås inte att LVE blir överflödiga som enhetstyp. För statistikgrenar med ett uttalat krav på regional redovisning är LVE den naturliga register- och observationsenheten. I praktiken sammanfaller LVE och AE med några få undantag.

Beträffande den praktiska tillämpningen av VE-begreppet har det visat sig att kravet ”homogen på 4-siffernivå” skulle innebära orimligt detaljerad uppdelning av företag. En nationell avvikelse har därför gjorts så att kravet ändrats till ”homogen på NRs årsbranscher”. Den senare uppdelningen motsvarar ungefär 3-siffernivå för industrin. Se de bifogade bilagorna 3 och 4 för detaljer om detta. I nuläget är endast ett fåtal tjänsteföretag uppdelade i flera VE. Inom tjänstesektorn återstår en del arbete med att skapa VE:n. Behovet av att uppdelade FE i flera VE (på grund av branschblandning) förefaller, åtminstone tills vidare, dock vara större för industriföretag än för tjänsteföretag. Det hänger till en del samman med att NRs årsbranscher är ganska grova i sektorn, men framförallt på att tillräckligt detaljerade kvantitativa data om branschblandning saknas för tjänsteföretag. Arbetet med en översyn i detta avseende av tjänstesidan pågår.

Innan vi kommer till formuleringarna för den operationella synen behöver vi med hänsyn till hjälpverksamhet göra några konstateranden. Följande utsagor är konsekvenser av de definitioner enligt SNA/ENS och förordning 696/93 som presenterades i avsnitt 3 ovan.

- 1) En VE skall fungera som observationsenhet, åtminstone beträffande produktionsvärde, insats av varor och tjänster, arbetskraftskostnader, driftöverskott samt antalet anställda och fasta bruttoinvesteringar. Den skall

- avgränsas inom institutionell enhet för att vara homogen på 4- siffernivå enligt NACE Rev.1, men en viss grad av branschblandning accepteras.
- 2) En VE får enligt förordning 696/93 inte vara en enhet som huvudsakligen bedriver hjälpverksamhet. I så fall skall den inordnas i producerande VE.
 - 3) Enligt SNA/ENS förutsätts LVE – som utgör ”skärningsmängden” mellan lokal enhet (arbetsställe) och VE – kunna tillhandahålla uppgift om produktionsvärde, insatsförbrukning, löner, driftsöverskott, sysselsättning och fast bruttoinvesting.
 - 4) LVE får enligt SNA/ENS inte vara en enhet som huvudsakligen bedriver hjälpverksamhet. Det får den däremot vara enligt förordning 696/93. Detta uttrycks visserligen inte explicit men i förklarande anmärkning 1 under stycket om lokal verksamhetsenhet (se ovan) sägs att en lokal enhet under vissa omständigheter får omfatta enbart en grupp av hjälpverksamheter. Eftersom LVE utgör delmängd av lokal enhet följer med nödvändighet att en LVE kan vara hjälpenhet.
 - 5) En homogen produktionsenhet behöver inte vara geografiskt avgränsad. Däremot avgränsas den inom institutionell enhet efter aktivitet, det senare begreppet baserat på produktklassifikationen CPA. En homogen produktionsenhet får inte vara en hjälpverksamhet. Sådan verksamhet skall inordnas med hjälpt produktionsenhet. Förordning 696/93 och SNA/ENS ger samstämmiga besked beträffande homogen produktionsenhet.

Vid vissa företag med flera producerande VE utgörs hjälpverksamheten av lokalt fristående enheter, t ex lokala försäljningskontor. Det kan då vara svårt att avgöra till vilken VE dessa skall knytas. Av praktiska skäl skapas i sådana fall hjälp-VE i FDB trots att detta strider både mot SNA/ENS och förordning 696/93. Man ska se användningen av hjälp-VE som en praktisk lösning, bland annat för att säkerställa att samtliga skapade VE vid det berörda företaget kan lämna uppgifter till SCB. Notera att både SNA/ENS och förordning 696/93 förutsätter att de valda enheterna (LVE respektive VE) fungerar som observationsenheter.

6.1 Förslag till operationell syn på enheter för funktionell statistik:

- VE skall ses i relation till FE. Det innebär att graden av branschblandning inom en FE är en avgörande faktor för om den berörda FE:n skall delas upp i flera VE eller ej. En FE har alltid minst en VE.
- Varje VE ingår i sin helhet i en FE och utgör hela eller en del av denna FE. Varje LVE ingår i sin helhet i en VE och utgör hela eller en del av denna VE.
- VE är den enhet som bör användas som register- och observationsenhet för all funktionell statistik där uttalade krav på regional redovisning saknas. Vid uttalade krav på regional redovisning bör LVE användas.
- Principerna för att avgränsa en FE i en eller flera VE sker i enlighet med den metodik som beskrivs i bilaga 3. Betydelsen för berörda branschaggregat är en avgörande faktor.

- Hjälpverksamhet ses i relation till FE. En LVE kan vara en hjälpenhet. Även hjälp-VE får förekomma som praktisk konstruktion i FDB och statistikproduktionen, i sådana fall där man inte entydigt kan avgöra till vilken producerande VE som hjälpverksamheten hör. Ett vanligt exempel på detta är en hjälp-VE som utgörs av ett eller flera försäljningskontor vid en FE med två eller flera producerande VE.

7. Fortsatt utvecklingsbehov

Några punkter att utreda och att föra till beslut och handling:

7.1 Överlevnadsregler för FE, VE, AE och LVE

Det finns ett starkt behov av att skapa, lansera och implementera ett genomtänkt och heltäckande regelverk för överlevnad/död för de statistiska enheterna.

EU-manualen för företagsregister innehåller vissa rekommendationer. Några regler – i första hand för AE – finns redan etablerade vid SCB men för närvarande används inte dessa regler fullt ut i registervården. Den maskinella koppling mellan nya/nedlagda som gjordes i samband med RSV-leveranser på stordator-tiden saknas i den nya miljön. Anledningen är det inte fanns tid att utforma ett IT-stöd för denna aktivitet vid övergången från CFAR till FDB hösten 1999.

I arbetet med FDB förekommer också vissa regler för överlevnad av FE, men det saknas ett helhetsgrepp över systemet av statistiska enheter. Det är angeläget att vi nu tar ett sådant grepp vid SCB.

Ett projekt föreslås att tillsättas, för att utreda, föreslå, lansera och implementera ett regelverk för enheters överlevnad/död.

Projektet tänkes resultera i:

- ett dokument där det föreslagna regelverket beskrivs,
- rutiner för hantering av överlevnadsreglerna i registervården och ett IT-stöd för dessa rutiner,
- lansering och införande i registervården genom utbildning av berörd personal.

7.2 Systematisk hantering av hjälpverksamhet

Hjälpverksamhet behandlas för närvarande på ett alltför ad-hoc betonat sätt, både i FDB och i primärstatistiken. En utredning om hjälpverksamhet ingick i ett delprojekt inom det så kallade Riktlinjeprojektet våren 1998. Tyvärr kunde arbetsgruppen inte enas om en gemensam syn på hjälpverksamhet vilket fick till följd att man inte kunde lämna helt entydiga rekommendationer. Rapporten innehåller dock flera intressanta avsnitt som fortfarande bör vara aktuella.

Man får en känsla av att vi registrerar den hjälpverksamhet som vi råkar stöta på eller som företagen via CFAR-enkäten pekar på. En mer systematisk metod för att upptäcka ”ny” hjälpverksamhet och att vårda ”gammal” skulle behöva utvecklas. FS kan eventuellt vara en lämplig datakälla för detta ändamål. Vi bör också kritiskt granska nuvarande 50%-kriterium för om en enhet är hjälpenhet eller ej. Vi kanske skall kräva att en enhet bedriver hjälpverksamhet till 100% för att klassas som hjälpenhet?

Definitioner (vad är och vad är inte hjälpverksamhet), EU-direktiv etc. togs upp i den tidigare utredningen men kan behöva aktualiseras igen.

Klara riktlinjer behövs också för hur data från hjälpenheter skall hanteras i statistiken. Skall dessa data ”pytsas ut” på producerande enheter, och i så fall efter vilken princip?

En utredning för att åter utreda frågorna kring hjälpverksamhet föreslås att tillsättas. Den översyn som pågår av SNI- och Sektorklassning av storföretagens internbanker kanske också skall tas med i detta sammanhang.

Projektet tänkes resultera i

- a) ett dokument som beskriver vad som skall betraktas som hjälpverksamhet respektive hjälpenheter, vilka källor som skall användas för att spåra ”ny” hjälpverksamhet och principer för hantering av befintlig hjälpverksamhet i FDB:s registerunderhåll.
- b) Ett dokument som beskriver hur insamlade data från hjälpenheter skall hanteras i statistikprodukterna.
- c) Lansering genom utbildning av berörd personal.

7.3 Sammansatta företagsenheter (FE)

De sammansatta företagsenheter (företag som består av flera juridiska enheter) som i dag finns i FDB är sammansatta utifrån de behov som finns i Företagsstatistiken. Till största delen är det fråga om så kallade kommissionärsförhållanden, där verksamheten redovisat samlat i en årsredovisning för flera juridiska enheter. Det finns alltså ingen fullständig årsredovisning för de ingående juridiska enheterna var för sig. I ett fåtal fall är det fråga om, att hela den svenska delen av koncernen slås samman till en sammansatt FE.

Det nuvarande sättet att bilda sammansatta FE kan knappast sägas ske enligt den definition som finns i förordningen om statistiska enheter. ES-avdelningen har därför, efter samråd i FDB-rådet, bestämt att vi skall försöka ha ett FE-begrepp som bättre än i dag överensstämmer med förordningen och därtill hörande rekommendationer.

FE-begreppet diskuterades ingående i våras i Eskilstuna. Det som framkom av denna diskussion var:

- 1) Att ett arbete bör fortsätta i linje med vad som framgick i underlaget ”Mot ett nytt FE-begrepp i FDB”
- 2) Att varje fall av sammansatt FE som införs enligt en ny metod skall diskuteras i FDB-S-gruppen

- 3) Att det skall vara möjligt att få in data från FE
- 4) Att ett nytt FE-begrepp skall utgå ifrån gemensamma intressen inom statistikproduktionen

Ett projekt som arbetar efter punkterna ovan föreslås att tillsättas. Syftet är att ett antal koncerner gås igenom under det kommande året i enlighet med intentionerna i ”Mot ett nytt FE-begrepp i FDB”. Arbetet bör samordnas med det arbete som sker inom EU avseende regler och rekommendationer för bildande av sammansatta FE.

7.4 JE-urval i SAMU

Det finns ett stort behov av att kunna dra JE-urval i SAMU. Det är framförallt arbetsmarknadsstatistiken och dess sysselsättning och lönestatistik som efterfrågar denna möjlighet. Ett Ac-beslut har tagits inom avdelningen för ekonomisk statistik att SAMU-systemet ska erbjuda detta alternativ.

Ett projekt att genomföra de förändringar som krävs föreslås starta under hösten 2002 med sikte på att möjliggöra JE-urval i SAMU i samband med urvalsdragningarna i mars 2003. Sedan kommer detta att erbjudas som ett alternativ vid alla urvalsdragningar ur SAMU.

Arbetet med att göra nödvändiga förändringar i FDB- och SAMU-systemen och dess databaser kan påbörjas i september-oktober efter det att planerade hård- och mjukvarubyten är genomförda. Två IT-personer på ES/REG är inplanerade i projektet som också ska göras i samarbete med ES/REGs innehållsgrupp och ES/MET. Om arbetet kan startas i oktober beräknas arbetet vara klart i mars 2003.

7.5 Inventering av långsiktiga förändringsbehov i FDB

FDB idag är inte anpassat till fullo till de behov som finns. De behov som diskuterades, framförallt gällande statistikdelen av registret, vid FDB-projektet stämmer inte överens med användandet idag. Detta har bidragit till att FDB idag i vissa fall är en ”Rolls-Royes” i fall där bara en ”Austin mini” efterfrågas och en avsaknad vissa variabler och funktioner finns från andra användare.

FDB-systemet har varit i drift i snart tre år och under denna tid har brister uppdagats och idéer till förbättringar framkommit. Förbättringsförslagen är allt ifrån en totalöversyn av FDB-systemet till smärre förändringar. Exempel på problem som uppdagats är:

- Onödigt tunga uppdateringsrutiner i jämförelse med behoven
- Onödigt dubbellagrande av data i systemet
- Onödigt stort utrymme för lagring av gamla versioner och historisk information

En viss framtida översyn av FDB-systemet kommer att bli behövligt. För att förekomma denna översyn innan det blir en ”akutåtgärd” behöver en långsiktig strategi läggas upp

för kända och okända behov av förändringar i FDB. En viktig del är att göra systemet mer flexibelt än det är idag. Det behöver vara mer anpassat till de behov som finns idag samtidigt som det finns öppningar för förändringar om behoven förändras eller utökas.

Ett översynsprojekt föreslås starta, där målet är att:

- se över de behov som idag finns för förändringar av FDB
- skapa en långsiktig plan för förändringsarbetet i FDB

Bilaga I: Förändrade nivåer i statistikredovisningen på institutionell nivå till följd av ett nytt företagsenhetsbegrepp

Författare: Johan Erikson, ES/MET

Daterad: 2001-10-20

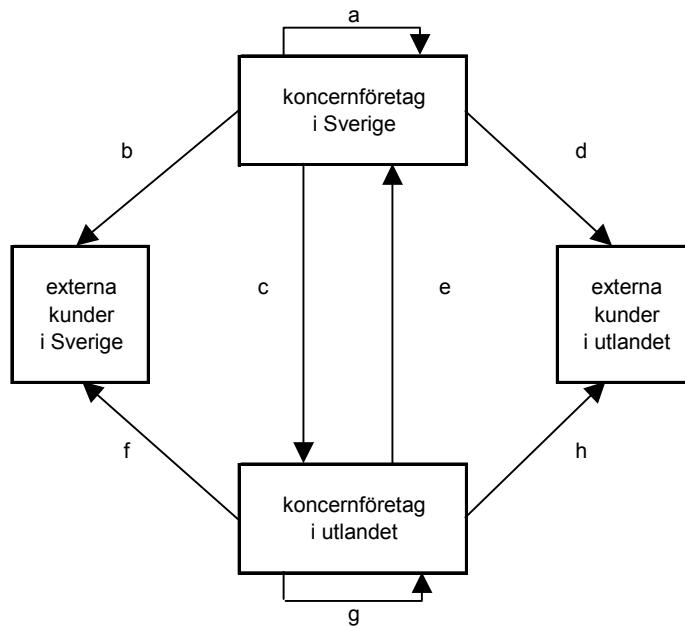
Diskussionerna om att införa ett nytt FE-begrepp på SCB har hittills inte tagit hänsyn till effekter på statistikens resultat, i första hand nivåskattningar. För att åskådliggöra konsekvenserna av en förändring har jag tagit fram data avseende omsättning från två årgångar av företagsstatistiken och dess föregångare finansstatistiken. För 1995 har uppgifterna kompletterats med uppgifter från en särskild undersökning om stora svenskägda industrikoncerner som genomfördes på uppdrag av NUTEK och som ger underlag för att skapa en helhetsbild av handelsströmmar inom koncerner. Med utgångspunkt i detta har uppgifter ut företagsstatistiken 1999 använts för att göra en överslagsskattning av effekterna på hela näringslivet.

Först skall jag klargöra de teoretiska distinktionerna. Begreppet koncern baseras på ägande/inflytande, här menar jag med koncern den konsolidering av moderbolaget och samtliga dotterbolag som görs i koncernredovisningen i det officiella bokslutet och årsredovisningen.

En koncern består således av två eller flera bolag (juridiska enheter, JE). Lite förenklat kan man säga att i koncernredovisningen skall transaktioner mellan bolagen inom koncernen elimineras, så att koncernredovisningen speglar koncernens samlade relationer till omvärlden. Om vi diskuterar omsättning (försäljning) kan omvärlden definieras som externa kunder, det spelar då ingen roll om kunderna är staten, bolag, privatpersoner eller någonting annat.

En för statistiken försvårande omständighet med koncernbegreppet är att det inte tar hänsyn till nationella gränser, begreppet koncern omfattar alltså både bolag i Sverige och utlandet. I statistiken skall redovisas den ekonomiska verksamheten i Sverige. För att studera förhållandena i Sverige respektive utlandet kan man teoretiskt dela upp koncernen i två delar; svensk koncerndel (koncernföretag i Sverige) respektive utländsk koncerndel (koncernföretag i utlandet). Men för att dessa begrepp skall bli teoretiskt riktiga måste de betraktas på ett mer komplicerat sätt än bara genom att klyva koncernen i två bitar. Om man vill betrakta dem som två separata enheter måste transaktionerna mellan dessa enheter mätas, medan de i koncernbokslutet som sagt är eliminerade.

Varför förs då detta resonemang om Sverige och utlandet? Jo, begreppet ”svensk koncerndel” är mycket närbesläktat med det nya FE-begrepp som eventuellt skall införas på SCB. Om man tänker sig att slå samman juridiska enheter till FE med ”beslutsrätt” eller inflytande som kriterium är ju detta i sig närbesläktat med koncernbegreppet. Och eftersom man inte vill få med verksamhet i utlandet hamnar man i princip i begreppet ”svensk koncerndel”. Jag vill alltså hävda att man i princip kan sätta likhetstecken mellan ”svensk koncerndel” och det nya FE-begreppet. Resonemangen ovan kan åskådliggöras i nedanstående bild:



Om man tänker sig koncernen indelad i svensk och utländsk del, och även delar de externa kunderna i svenska och utländska får man alltså åtta olika försäljningsströmmar:

- Mellan koncernföretag i Sverige
- Från koncernföretag i Sverige till externa kunder i Sverige
- Från koncernföretag i Sverige till koncernföretag i utlandet
- Från koncernföretag i Sverige till externa kunder i utlandet
- Från koncernföretag i utlandet till koncernföretag i Sverige
- Från koncernföretag i utlandet till externa kunder i Sverige
- Mellan koncernföretag i utlandet
- Från koncernföretag i utlandet till externa kunder i utlandet

Utifrån dessa strömmar kan man beräkna olika tänkbara begrepp "omsättning":

Summan av samtliga bolags omsättning = $a+b+c+d+e+f+g+h$, därav Sverige: $a+b+c+d$ och utlandet: $e+f+g+h$

Koncernens omsättning (med samtliga interna transaktioner eliminerade) = $b+d+f+h$, därav Sverige $b+d$ och utlandet $f+h$

Omsättning för svensk koncerndel = $b+c+d$

Omsättning för utländsk koncerndel = $e+f+h$

Som jag resonerade ovan så är alltså inte summan av svensk koncerndel och utländsk koncerndel lika med koncernen, eftersom man måste "återlägga" strömmarna mellan koncerndelarna om man vill studera dessa som självständiga enheter.

För 1995 finns utifrån finansstatistiken och studien till NUTEK om stora svenskägda industrikoncerner möjlighet att kartlägga samtliga strömmar inom dessa koncerner. De

koncerner som ingick i studien var AGA, Assidomän, Astra, Atlas-Copco, Electrolux, Ericsson, Esselte, Euroc, Incentive, MoDo, Perstorp, PLM, Saab, Sandvik, SCA, Scania, SKF, Stora, Svedala industri och Volvo. Det är alltså ett antal mycket stora och höginternationaliserade svenska koncerner, och de passar därför utmärkt för att åskådliggöra de skillnader i nivåer på omsättningsnivå som olika enhetsbegrepp ger upphov till.

I finansstatistiken undersöks de ingående bolagen, med undantag för kommissionärsförhållanden där huvudenheten (kommittenten) redovisar även de ingående underenheterna (kommissionärerna) och där transaktionerna dem emellan därför är eliminerade. Summan av omsättning för bolagen inom dessa koncerner (a+b+c+d) uppgick 1995 till 457,7 miljarder kronor. Summan av de utländska bolagens omsättning uppgick till 779,2 miljarder, så "totalsumman" var 1236,9 miljarder. Av detta utgjorde 414,0 miljarder koncerninterna transaktioner, så koncernernas totala omsättning på koncernnivå uppgick till 822,9 miljarder (denna beräknade summa har avstämts mot officiella siffror ur årsredovisningarna och kommer mycket nära den sanna summan).

Om koncernens omsättning bara skulle klyvas på Sverige och utlandet skulle omsättningen i Sverige uppgå till 206,7 miljarder och i utlandet till 616,8 miljarder. Om man återlägger transaktionerna mellan koncernföretag i Sverige och utlandet uppgår däremot omsättningen för svensk koncernandel till 381,0 miljarder och för utländsk koncernandel till 661,7 miljarder. En sammanställning av samtliga uppgifter finns i bilaga 1.

Vad skulle då ett förändrat FE-begrepp ha betytt för statistiken 1995? I finansstatistiken uppgick den totala omsättningen till 3272,0 miljarder kronor. Om man bara för dessa 20 koncerner ersatte finansstatistikens uppgifter med uppgifter för svensk koncernandel skulle omsättningen minska med 76,7 miljarder kronor, d.v.s. drygt två procent på hela näringslivet, även fast det här bara pratades om industrikoncerner. För de 20 koncernerna i sig är effekten nästan 17 procent. Och det förutsätter att man på ett teoretiskt riktigt sätt kan mäta den svenska koncerndelen. Om man skulle råka ut för scenariot att man får in kluvna koncernuppgifter (enligt min mening är detta ett inte helt osannolikt scenario) skulle effekten vara 250,9 miljarder (knappt 8 procent på hela näringslivet och hela 55 procent på dessa koncerner). Det skulle alltså vara livsnödvärdigt för statistiken att begreppen kan kommuniceras till uppgiftslämnarna och förstås hos dem.

För att de teoretiska effektmätningarna skall bli ännu tydligare har jag även tittat på data för företagsstatistiken 1999. Med några viktiga undantag ser företagsstatistiken 1999 undersökningsmässigt ut som finansstatistiken 1995. Undantagen rör några fall där undersökningsenheterna i företagsstatistiken faktiskt utgörs av något som liknar "svensk koncernandel". I fallen Telia och Posten är det sådana enheter som undersöks, parentetiskt kan sägas att erfarenheten har varit att det är svårt och mycket tidskrävande att både få in och bearbeta korrekta uppgifter för denna typ av justerade koncernenheter, vilket inte medför någon större önskan att utöka antalet enheter av denna typ. Genom att dessa fall undersöks som justerade koncernenheter redan idag blir skillnaderna i nedanstående siffror något mindre än om man även för dessa företag undersökt de ingående bolagen,

en separat redogörelse för hur detta skulle påverka siffrorna för Telia kommer att presenteras.

För 1999 finns inga siffror om bolagen i utlandet, men siffrorna för Sverige räcker för att peka på tänkbara effekter. Om man rekapitulerar de olika försäljningsströmmarna för svenska bolag:

- a. Mellan koncernföretag i Sverige
- b. Från koncernföretag i Sverige till externa kunder i Sverige
- c. Från koncernföretag i Sverige till koncernföretag i utlandet
- d. Från koncernföretag i Sverige till externa kunder i utlandet

Då utgörs summan av bolagens omsättning av $a+b+c+d$, svensk koncernandel av $b+c+d$ och kluvna koncernuppgifter (med alla koncerninterna transaktioner eliminerade) av $b+d$. I företagsstatistiken finns för enkätundersökta företag (i princip företag med minst 50 anställda) uppgifter om dessa strömmar. Därför kan man teoretiskt konstruera ett scenario där samtliga svenska koncerndelar får utgöra undersökningsenheter. Då kan man jämföra utfallet mellan siffrorna för de ingående bolagen och eventuella nya FE genom att eliminera strömmen a. Risken för mätfel där man får in kluvna koncernuppgifter mäts genom strömmen c. Man skall också observera att differenserna underskattas genom att man inte har uppgifter för icke enkätundersökta företag. Detaljerade uppgifter per tvåsiffer-SNI redovisas i bilaga 2.

Omsättningen 1999 uppgick till 4183,2 miljarder (en annan skillnad mot 1995 är att för 1999 ingår enskilda näringsidkare i statistiken, vilket höjer nivåerna). Om man ersatte bolagsuppgifter med uppgifter för svensk koncernandel rakt av skulle omsättningsuppgiften minska med 275,2 miljarder eller 6,6 procent. Om man dessutom skulle få mätproblem skulle teoretiskt sett omsättningsuppgiften kunna minska med ytterligare 388,6 miljarder eller 9,3 procent. Den totala effekten skulle alltså kunna bli så mycket som 15,9 procent, Telia, Posten och små företag oräknat.

Min slutsats är att man skall vara mycket medveten om den effekt på statistiken som valet av undersökningsenheter medför. Och om man tänker sig en undersökningsenhet som liknar begreppet ”svensk koncernandel” är det oerhört viktigt att man mättekniskt lyckas förklara innebörden av denna enhet för uppgiftslämnarna.

Är det då nödvändigt att det nya FE-begreppet sammanfaller med begreppet ”svensk koncernandel”. Det är naturligtvis inte en tvingande nödvändighet, även om det antagligen medför en betydligt större mängd manuellt arbete om man tänker sig något annat, där man slår samman ett antal, men inte alla, bolag inom den svenska delen av koncernen. Men om man ändå väljer en sådan modell, hur skulle resonemanget i den här framställningen då förändras? Det som i bilderna kallas svensk koncernandel skulle då ersättas med begreppet ”den sammansatta företagsenheten” och utländsk koncernandel med begreppet ”koncernen exklusive den sammansatta företagsenheten”. Det innebär i sin tur att det bli ännu svårare att särskilja strömmar inom koncernerna som skall elimineras (dvs strömmar inom den sammansatta enheten) och strömmar inom koncernerna som skall mätas (till andra bolag inom koncernerna). Beloppsmässigt skulle det innebära att värden flyttas från kolumnen ”därav inom kc Sverige” till kolumnen

”förs till kc-bolag i utlandet” i bilaga 2. Skillnaden mellan den sammansatta enheten och summan av de ingående bolagen blir mindre, men risken för mätfel blir större. Och det blir ännu svårare att förklara för uppgiftslämnarna vad som avses med enheten.

Om man då inte använder den sammansatta företagsenheten som observationsenhet utan endast som redovisningsenhet, och insamlingen fortfarande sker från ingående juridiska enheter? Sådana tankegångar har också förts fram, men jag skulle vilja hävda att hela den här genomgången visar att en sådan operation inte är genomförbar, helt enkelt därför att uppgifterna inte är på ett enkelt sätt summerbara mellan de olika teoretiska enhetsnivåerna. Om man vill ha relevanta uppgifter för sammansatta företagsenheter av den nu föreslagna typen måste man då enligt mitt sätt att resonera observera just dessa enheter. Summan av de ingående delarna blir helt enkelt för hög.

En avslutande kommentar är också att omsättning är den enskilda variabel i bokföringen som det är lättast att göra den här typen av experiment på. Problemen är troligtvis ännu större när det rör andra variabler som inte heller är summeringsbara från bolag till svensk koncerndel till koncern. Variabler som berörs är bl.a. inköp, fordringar och skulder, finansiella intäkter och kostnader samt investeringar i finansiella anläggningstillgångar, så det är en komplex problembild de eventuella nya enheterna ger upphov till.

**OLIKA FÖRSÄLJNINGS-/OMSÄTTNINGSBEGREPP I STORA KONCERNER 1995
(OMSÄTTNING I MILJONER KR)**

A: mellan kcftg i Sverige	76 699
B: Kcftg i Sverige till kunder i Sverige	102 242
C: Kcftg i Sverige till kcftg i utlandet	174 237
D: Kcftg i Sverige till kunder i utlandet	104 472
E: Kcftg i utlandet till kcftg i Sverige	45 465
F: Kcftg i utlandet till kunder i Sverige	2 436
G: mellan kcftg i utlandet	117 586
H: Kcftg i utlandet till kunder i utlandet	613 749
TOTAL SUMMA (A+B+C+D+E+F+G+H)	1 236 887
därav Sverige (A+B+C+D)	457 651
utlandet (E+F+G+H)	779 236
Koncernens omsättning (B+D+F+H)	822 899
därav Sverige (B+D)	206 714
utlandet (F+H)	616 185
"svensk koncerndel" (B+C+D)	380 952
"utländsk koncerndel" (E+F+H)	661 650
Summa av de två koncerndelarna (B+C+D+E+F+H)	1 042 602

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

OMSÄTTNINGSUPPGIFTER FRÅN FS 1999
TEORETISK SKILLNAD MELLAN OLIKA UNDERSÖKNINGSENHETER
***BELOPP I MILJONER KR**

ngs	Omsättning branschen totalt	därav inom kc Sverige	Omsättning "ny FE"	relativ differens	förs till kc-bolag i utlandet	svenska bolag all kc-förs eliminerad	total relativ diff
01	20 369	211	20 157	1,0	2	20 155	1,0
02	29 548	11 489	18 059	38,9	77	17 982	39,1
05	796	0	769	0,0	0	769	0,0
10	1 172	128	1 044	10,9	0	1 044	10,9
11	16	0	16	0,0	0	16	0,0
13	8 575	101	8 473	1,2	370	8 104	5,5
14	4 751	671	4 081	14,1	96	3 985	16,1
15	116 810	5 077	111 733	4,3	4 015	107 717	7,8
16	3 138	0	3 138	0,0	54	3 084	1,7
17	9 629	226	9 403	2,3	607	8 797	8,6
18	2 863	36	2 827	1,3	30	2 797	2,3
19	1 376	133	1 244	9,6	35	1 208	12,2
20	64 492	5 362	59 129	8,3	2 606	56 523	12,4
21	96 525	7 006	89 519	7,3	17 213	72 305	25,1
22	64 587	3 046	61 540	4,7	527	61 014	5,5
23	6 794	1 634	5 160	24,1	414	4 746	30,2
24	93 355	4 974	88 381	5,3	37 125	51 256	45,1
25	31 519	2 191	29 328	7,0	3 874	25 454	19,2
26	22 767	1 748	21 018	7,7	1 855	19 163	15,8
27	62 624	7 078	55 546	11,3	19 982	35 564	43,2
28	78 746	4 308	74 438	5,5	5 425	69 012	12,4
29	155 795	10 159	145 636	6,5	46 370	99 266	36,3
30	6 311	532	5 779	8,4	1 149	4 630	26,6
31	31 542	2 901	28 641	9,2	5 094	23 547	25,3
32	161 213	13 987	147 226	8,7	68 080	79 146	50,9
33	41 012	5 703	35 309	13,9	13 438	21 871	46,7
34	229 366	37 062	192 304	16,2	115 142	77 161	66,4
35	25 046	2 002	23 044	8,0	1 205	21 838	12,8
36	31 303	1 405	29 898	4,5	1 846	28 052	10,4
37	2 749	114	2 636	4,1	0	2 636	4,1
40	138 078	42 785	95 293	31,0	220	95 074	31,1
41	1 516	195	1 322	12,9	0	1 322	12,9
45	207 448	9 410	198 038	4,5	681	197 357	4,9
50	250 255	4 370	245 886	1,7	2 326	243 559	2,7
51	777 120	32 960	744 160	4,2	16 289	727 871	6,3
52	355 437	1 730	353 707	0,5	1 715	351 992	1,0
55	58 845	643	58 202	1,1	41	58 161	1,2
60	103 197	4 387	98 811	4,3	42	98 769	4,3
61	29 334	1 295	28 039	4,4	2 416	25 623	12,6
62	24 205	2 339	21 866	9,7	1 537	20 329	16,0
63	115 728	8 978	106 750	7,8	6 141	100 609	13,1
64	91 958	3 015	88 943	3,3	330	88 613	3,6
70	151 876	6 869	145 007	4,5	41	144 966	4,5
71	18 781	1 223	17 557	6,5	46	17 511	6,8
72	92 771	11 820	80 951	12,7	5 151	75 800	18,3
73	17 150	7 194	9 956	41,9	1 097	8 859	48,3
74	216 550	5 187	211 363	2,4	3 707	207 656	4,1
80	14 507	336	14 171	2,3	6	14 165	2,4
85	32 713	318	32 395	1,0	0	32 395	1,0
90	7 836	341	7 496	4,3	4	7 491	4,4
91	5 836	190	5 646	3,2	0	5 646	3,2
92	57 240	322	56 918	0,6	115	56 803	0,8
93	9 997	7	9 990	0,1	11	9 979	0,2
summa	4 183 167	275 198	3 907 942	6,6	388 550	3 519 419	15,9

Kommentar: I institutionell redovisning efter bransch kommer skillnaderna per bransch att bli ännu större, eftersom hela "tjock-FE" då skall ha en och samma bransch. Funktionell statistik skall baseras på VE, och så blir det vissa andra skillnader, beroende på hur man mäter (med internleveranser skulle då inbegripas leveranser inom hela "tjock-FE:n"), förutsatt att man löser det mättekniskt skulle skillnaderna kanske inte bli så stora som visas här.

Bilaga II: Holdingbolag i NR

Författare: Jörgen Enmark, ES/NR
Per Ericson, ES/NR

Daterad: 1997-02-21

Övrigt: NR-PM 1997: 13

Holdingbolag definieras i SNA § 4.37: "...the principal function of a corporation may be to control and direct a group of subsidiaries, without having any other significant production of its own. Such a corporation is described as a holding corporation or holding company. ENS § 2.14 beskriver holdingbolag så här: Holdingbolag är institutionella enheter vars huvudsakliga funktion är att kontrollera och styra en grupp dotterbolag.

Enligt en gammal uppfattning inom NR skall ickeproducerande koncernmoderbolag inte klassas till en "moderbolagsbransch" eller till en bransch som motsvarar administrationssysslorna inom moderbolaget utan föras till den bransch där merparten av de producerande bolagen i koncernen finns. NR har ansett att koncernmödrarna utgör hjälpföretag till de producerande bolagen. Några belägg för att moderbolagen skall föras på detta sätt finns emellertid inte i SNA 93 eller i ENS vad gäller icke-finansiella företag. I NACE och SNI92 finns istället en bransch kallad holdingbolag, SNI 74.150

Moderbolag i finansiella koncerner skall dock klassificeras som finansiella och tillhöra den delsektor (bransch) som merparten av verksamheten i dotterbolagen hör till. (SNA § 4.100).

För moderbolag i icke-finansiella koncerner framgår i ENS § 2.13e att "holdingbolaget självt betraktas som en institutionell enhet särskild från enheterna som det kontrollerar". Det kan alltså inte vara ett hjälparbetsställe till koncerndottrarna. Branschtillhörighet omnämns inte.

Några mer detaljer avseende holdingbolag från utarbetandet av SNI 92 finns inte hos U/SAM.

I CFAR klassas de icke-finansiella koncernmödrarna som holdingbolag om de inte bedriver någon egen verksamhet. I ES-avdelningens s.k. förbättringsregister klassas ett antal stora koncernmödrar om. Det handlar dels om koncernmödrar som klassas som hjälpföretag, varvid de erhåller en aggregerad koncernbransch, dels om koncernmödrar som av redovisningsmässiga skäl läggs samman med vissa dotterbolag till s.k. sammansatta företagsenheter (SFE). Återstående koncernmödrar utan egen produktion hamnar i branschen 74.150 Holdingbolag.

Kännetecknande för de återstående holdingbolagen är att de har mycket låg omsättning, små lönekostnader men också stora tillgångar och skulder. För NRs del kan man säga att klassningen till en särskild bransch därför inte gör så stor skada. Vi branschklassificerar produktion och löner som är av mindre betydelse för branschen

holdingbolag, medan de finansiella transaktionerna endast redovisas sektorvis, och då hamnar holdingbolagen på ”rätt” plats.

Skulle holdingbolagen vara den enhet som registreras för investeringarna får vi emellertid problem. Ett annat möjligt problem som kan dyka upp är att moderbolagets organisationsnummer ibland kan användas för t.ex. export- och importuppgifter, vilket skulle innebära att branschen holdingbolag registreras för stora sådana transaktioner. Samma sak kan också hända med kontrolluppgifter.

Investmentföretag.

I finanssektorn registreras för en grupp företag under benämningen investmentföretag. Det är bolag som förvaltar en aktieportfölj, som minoritetsägare eller som majoritetsägare. Gränsdragningen mot holdingbolag är svår. Vissa företag sysslar mer renodlat med finansiella placeringar, medan andra kan vara maktbolag som håller ihop företagskoncerner (t.ex. Investor). För övriga finansiella företag gäller att de står under finansinspektionens tillsyn. Investmentföretagen står inte under tillsyn och gruppen definieras av finansräkenskaperna (FIR) som de börsbolagstidningen Affärsvärlden klassificerar som investmentföretag. Det råder delade meningar inom FIR om investmentföretagen skall klassificeras som finansiella eller ej. Något slutgiltigt beslut väntas ej förrän i april.

Förslag

Den holdingbolagsbransch som nu redovisas i Företagen är ej komplett och därför omöjlig att tolka. Branschen kan inte heller göras fullständig p.g.a. de sammansatta enheterna. Ur analyssynpunkt är det bättre att istället ha samtliga holdingbolag i den bransch där produktionen ligger och där kapitalet verkar.

Vi föreslår att samtliga holdingbolag förs till den bransch som huvuddelen av koncernen är verksam i. Det innebär i praktiken att inga företag hamnar i 74.150 Holdingbolag. Med denna uppbyggnad får vi en enhetlig behandling av koncernmödrarna, och dess kapital förs till den bransch där det är verksamt.

Kodningen bör kunna göras maskinellt med hjälp av koncernregistret. Klassningen skall tillämpas i all statistikproduktion.

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

Holdingbolag exkl omkodade och sammansatta enheter

	1993				1994			
	74	74 ex 74.150	74.150 (res) Holdingbolag	andel av SNI 74 %	74	74 ex 74.150	74.150 (res) Holdingbolag	andel av SNI 74 %
Finansstatistik								
Antal företag	35785	35460	325	0,9	37536	37183	353	0,9
Antal anställda	144649	141546	3103	2,1	150267	147210	3057	2,0
Löner	28298	27348	950	3,4	31153	30145	1008	3,2
Omsättning	109268	104435	4833	4,4	127349	121640	5709	4,5
Förbrukning (res)	61734	57619	4115	6,7	74164	68716	5448	7,3
Förädlingsvärde	47534	46816	718	1,5	53185	52924	261	0,5
Balansomslutning	304488	110191	194297	63,8	334151	100514	233637	69,9
<u>Investeringar</u>								
Anskaffningar			395				1642	
Försäljning			987				1407	
Bruttoinvestering			-592				235	
Basstatistik								
	74	74 ex 74.150	74.150 (res) Holdingbolag	andel av SNI 74 %	74	74 ex 74.150	74.150 (res) Holdingbolag	andel av SNI 74 %
Antal företag	50305	49969	336	0,7	57904	57495	409	0,7
Antal anställda	146471	143368	3103	2,1	152058	149001	3057	2,0
Löner	28476	27526	950	3,3	31359	30351	1008	3,2
Omsättning	112793	107960	4833	4,3	132810	127101	5709	4,3
Förbrukning (res)	63156	59041	4115	6,5	76501	71053	5448	7,1
Förädlingsvärde	49637	48919	718	1,4	56309	56048	261	0,5
Balansomslutning								
Omsättn. enl momsstat.			49341				59591	

Bilaga III: Delineation of Enterprises into Kind - of - Activity Units in the Swedish Business Register: A Systematic Approach and its Impact on Business Surveys.

Författare: Lennart Nordberg, ES/MET

Övrigt: Paper skrivet till ICESII-konferensen 2000, Buffalo, USA

Abstract: The purpose of many business surveys is to estimate quantities like total production, investments, income and cost structures etc. by type of industry (activity class). However, these estimates by industry may vary considerably depending on what unit level is used by the responding businesses. The enterprise, the kind-of-activity unit (KAU) and the local unit are the most commonly used statistical units for business surveys at Statistics Sweden. In the past, different surveys have defined their own sets of KAUs, and this lack of coordination has sometimes led to comparability problems between surveys. This paper describes a systematic approach to the delineation of enterprises into KAUs for inclusion in the Swedish Business Register (BR). In this work we adhere to the EU Regulation on statistical units - with some minor national modifications. The impact on business surveys of the current work is also discussed. If industrial classifications are accurate for secondary as well as for primary activities of enterprises in the BR, then it is not very difficult to define KAUs that are homogeneous enough, according to the current industrial classification. The challenge is to find units which are also acceptable as observational units by the responding businesses.

B III:1 Background

Many business surveys produce functional statistics, e.g. as input to the National Accounts. By functional statistics is meant statistics such as total production, costs, investments etc. by type of industry, which are based on data from Kind-of-Activity Units (KAUs). By contrast, institutional statistics are built on data from undivided enterprises. The main requirements of a KAU are that it should consist of parts or the whole of an enterprise and be homogeneous in activities according to the current standard of industrial classification. The standard considered here is the European standard NACE Rev.1.

This paper will discuss an approach for delineation of enterprises into KAUs, currently in use at Statistics Sweden. The discussion in the present paper will be restricted to the manufacturing sector, classes 15-37 by NACE Rev. 1. There is a EU regulation on statistical units for business statistics, which includes a definition of the KAU. The following citation is taken from the Official Journal of the European Communities 30 March 1993:

” The *kind of activity unit* (KAU) groups all the parts of an enterprise contributing to the performance of an activity at class level (four digits) of NACE rev. 1 and corresponds to one or more operational subdivisions of the enterprise. The enterprise’s information system must be capable of indicating or calculating for each KAU at least the value of production, intermediate consumption, manpower costs, the operating surplus and employment and gross fixed capital formation”.

It follows from the definition that KAUs must be homogeneous on the 4-digit level of the European standard classification NACE Rev.1, while at the same time be acceptable as observational units for a number of characteristics by the responding businesses. These are sometimes conflicting demands, and the challenge of the work is then to strike a reasonable balance, i.e to divide an enterprise into workable observational units which are ‘homogeneous enough’.

The EU definition prescribes homogeneity on the 4-digit NACE level. However, Sweden is a small part of the EU and some 4-digit NACE classes are - not surprisingly - sparsely represented. Among a total of 236 4-digit classes in manufacturing (NACE 15-37) that occur at all in Sweden, only 125 have more than 1 000 people employed each on the national level. Among these 125 classes, 29 are actually 3- digit level in the NACE classification (i.e. the fourth digit is a zero). On the 3-digit level, a total of 103 classes occur, 73 of these have, nationally, more than 1 000 people employed each. With these facts as background it has been deemed necessary to make some national adjustments to the EU definition. The prescribed 4-digit level has been replaced by a classification consisting of 81 groups used by the annual National Accounts. These 81 ‘NA groups’ coincide mostly with the 3-digit level of NACE Rev.1, going

down to the 4-digit level in some cases. Some small 3-digit groups within the same 2-digit level are grouped together.

The traditional way to define KAUs at Statistics Sweden has been by using local units (LU) as proxies for KAUs. This may look like a sensible solution since most LUs in the country, except for some 50 large units, are reasonably homogeneous with respect to the 'NA grouping' mentioned above. However, LUs are often difficult to use as observational units in many business surveys since the requested data are not available on this level in many enterprises. For this reason it has been necessary to make certain modifications, i.e. to construct units that can provide the requested data. In the past, different surveys have made their own modifications without very close cooperation. This lack of coordination has sometimes led to comparability problems between surveys.

Statistics Sweden's new Business Register (BR), which was put into use in late 1999, has a built-in device to specify and to register KAUs for every enterprise. The default option (which is automatic in the system) is to define and register one KAU for every new enterprise entering the BR, and this will certainly be satisfactory for the large majority of cases. However, the user may define and register an arbitrary number of KAUs for any enterprise in the BR. It is even possible to split LUs into pieces, and to define KAUs by joining together such pieces in an arbitrary fashion within enterprise. In practice, splitting of LUs is only done in a few exceptional cases at the present time. The more common cases are KAUs each being defined either by one un-divided LU or by an aggregate of several un-divided LUs within enterprise. Several attributes are attached to every KAU, such as activity class by NACE, the number of employees etc. It is hoped that the new functionality of the BR will be a help in improving comparability between surveys. People responsible for different business surveys at Statistics Sweden will be required to cooperate in the creation and maintaining of the KAUs.

B III:2 A method for analysing homogeneity of KAUs

It is possible to register several activity classes for every enterprise and LU in the BR if such information is available. At most 5 activities per unit could be registered in the old system while there is no such limit in the new BR. It is also possible to register a percentage distribution of the activities within unit. So, for example, if a particular LU with 90 employees has three activities of equal size then each would be given a third, i.e. 30 employees each. This percentage distribution is often based on industrial output collected in the survey of production of industrial goods (PRODCOM). If the distribution is based on industrial output then there is admittedly a weakness in the previous reasoning since the number of employees may not always be proportional to industrial output. Value added may be a more satisfactory size measure than the number of employees but value added is not generally available. Some development work in this field is under consideration, but for the time being we make the rather rough assumption that industrial output is proportional to the number of employees for different industrial activities within local unit. By assigning employees to each activity class within LU as described above, and then adding these numbers up to the national level, a calculated number of employees of each activity class is obtained on the national level, and this is based on the most detailed information available in the BR, the *ultimate delineation*.

It is now possible to measure how well institutional (i.e. enterprise based) statistics or statistics based on local or other units meet the requirements for functional statistics as to homogeneity of activity with respect to NACE. This can be done by comparing the number of employees based on the *primary* activities of the present units to the corresponding numbers based on the ultimate delineation. Suppose that such a comparison reveals a large discrepancy on the national level for a particular activity class. It is then possible to pinpoint such enterprises that are candidates for a renewed delineation by searching for those which make the largest contributions to the discrepancy. Hence, the ultimate delineation can be used to measure homogeneity of a given set of KAUs and also to improve an existing structure. Notice that the KAUs within an enterprise can usually not follow the ultimate delineation exactly. The ultimate delineation is meant to be used as a technical device to measure homogeneity and to be a help in the search for a good structure of workable KAUs.

Obviously, the need to split enterprises into multiple KAUs is mainly restricted to large enterprises. However, before turning to the larger ones we take a brief look at the small and medium sized enterprises.

Small enterprises: In the manufacturing sector in Sweden there are about 47 000 enterprises with less than 50 employees each. For this group - which accounts for about 22% of manufacturing in the country - the discrepancy, measured as previously described, between the institutional level and the ultimate delineation is small. Therefore, a decision has been made at Statistics Sweden to the effect that at the present time no enterprises with less than 50 employees will be split into multiple KAUs.

Medium sized enterprises: For the next size category, 50-199 employees, which comprises about 1 400 enterprises, accounting for about 18% of the manufacturing sector, the discrepancy between the institutional level and the ultimate delineation is marginal in most activity classes. The following table shows, by 2-digit NACE, the number of employees in this size group based on the primary activities on the enterprise level (ENTPRISE) and on ultimate delineation (ULTIM). We also show the difference $DIFF=ENTPRISE-ULTIM$, and the total number of employees nationally (NATIONAL). The latter quantity should be based on ultimate delineation of all enterprises with one employee or more. However, an approximation to this has been used in practice. NATIONAL has been based on the primary activities (rather than the ultimate delineation) of all local units. Since most local units are very homogeneous, this is a reasonable approximation. The quantity $ERRATE = 100*DIFF/NATIONAL$ measures the approximate relative error (in %) caused by the use of the enterprise level as compared to the ultimate delineation. Those 2-digit NACE classes where ERRATE exceeds 2% and DIFF exceeds 500 people are marked by an asterix, *, indicating that some enterprises in these categories may need to be split.

TABLE 1: Comparison in 2-digit NACE groups of the number of employees based on the enterprise level and the ultimate delineation for enterprises in manufacturing with 50 -199 employees.

NACE	ENTPRISE	ULTIM	DIFF	NATIONAL	ERRATE %	CHARACTERISTIC PRODUCTS
15	8171	7668	503	64857	0.8	FOOD PRODUCTS
16	0	0	0	839	0.0	TOBACCO PRODUCTS
17	2831	2496	335	9375	3.6	TEXTILES
18	1276	1179	97	3220	3.0	CLOTHES
19	265	264	1	1338	0.1	LEATHER PRODUCTS
20	10321	9749	572	35599	1.6	WOOD PRODUCTS
21	3743	3299	444	43993	1.0	PULP,PAPER, PAPER PRODUCTS
22	15156	14790	366	53850	0.7	PUBLISHING AND PRINTING
23	53	53	0	2589	0.0	COKE, PETROLEUM PRODUCTS etc
24	5302	4525	777	38450	2.0 *	CHEMICALS, PHARMACEUTICAL
PRODUCTS						
25	6450	6611	-161	25557	-0.6	RUBBER AND PLASTIC
26	4003	3244	759	17262	4.4 *	NON-METAL MINERAL PRODUCTS
27	3245	3098	147	32900	0.4	BASIC METALS
28	16540	15959	581	77911	0.7	FABRICATED METAL PRODUCTS
29	18582	18161	421	96564	0.4	MACHINERY
30	928	897	31	3170	1.0	OFFICE MACHINES, COMPUTERS
31	4928	4582	346	25329	1.4	ELECTRICAL EQUIPMENT
32	2633	2449	184	40633	0.5	TELECOM EQUIPMENT
33	3787	3711	76	25257	0.3	INSTRUMENTS, MEDICAL EQUIPMENT
etc						
34	6028	5645	383	70436	0.5	MOTOR VEHICLES AND PARTS
35	2167	2112	55	22782	0.2	SHIPS, AIRCRAFT etc
36	8364	7770	594	26171	2.3 *	MISCELLANEOUS PRODUCTS
37	219	221	-2	705	-0.3	RECYCLING

As seen from the table the discrepancy caused by using the enterprise level instead of the ultimate delineation is very marginal in most of the 2-digit classes for this size group. However, one should also look at the 3-digit level. There may be 3-digit categories containing large discrepancies in such a way that these cancel out when aggregated to the 2-digit level. Indeed there is one such problem. Many enterprises in NACE 22 have large activity in both 22.1 (publishing) and 22.2 (printing). Hence in order to deliver 3-digit functional statistics of good quality from NACE 22, one may have to split some enterprises in this category into one KAU-22.1 and one KAU-22.2. No alarming facts were revealed on the 3-digit level within those 2-digit groups that were marked * in the previous table, although one should probably take a look at a few enterprises in categories 24.1, 24.3, 26.2 and 36.1.

Conclusion: The need for splitting of enterprises in size category 50-199 is very modest. This is useful information for survey operators. For example, the annual structural business survey has traditionally used local units - or in difficult cases modified such units - as observational units. However, as the previous discussion indicates one can abandon this practice and use the enterprise as observational unit for size category 50-199, except perhaps for a handful of enterprises. In the great majority of cases, such a change would reduce the response burden for businesses while at the same time diminish the work load for Statistics Sweden.

Large enterprises: There are about 500 manufacturing enterprises in Sweden with 200 employees or more. This group accounts for about 60% of the industrial output. About 20 of these enterprises have very complex structures and must be analysed on a case by case basis. We exclude these from the present discussion and concentrate on the remaining 480. There can be a very substantial difference between statistics based on the enterprise level and the ultimate delineation in this size category since many large enterprises are active in several NACE classes.

The following table shows by 2-digit NACE the number of employees for the 480 studied enterprises, based on the primary activities for the enterprises (ENTPRISE), the local units (LOCAL), the modified local units (MODLOC) - c.f. discussion in section 1 - which served as KAU- proxies in the 1997 Structural Business Survey and the ultimate delineation (ULTIM).

TABLE 2: Comparison in 2-digit NACE groups of the total number of employees based on the enterprise level (ENTPRISE), local units (LOCAL), modified local units (MODLOC) and ultimate delineation (ULTIM) for enterprises in manufacturing with 200 or more employees each.

NACE	ENTPRISE	LOCAL	MODLOC	ULTIM
15	38549	31125	32402	28687
16	1137	837	837	1293
17	2270	3377	2607	3222
18	2516	903	2516	1035
19	273	273	273	374
20	10979	10294	9682	10107
21	30920	30124	30088	28674
22	13459	15745	13138	15405
23	1277	1277	1277	1291
24	18461	18195	19266	16117
25	8777	9973	9643	9880
26	9315	8751	8757	8158
27	23326	16223	16201	15403
28	27782	19437	29241	19205
29	45353	45112	44024	42294
30	2155	2130	2142	1584
31	12300	12787	11024	12332
32	27297	25329	27732	25240
33	12373	12567	11719	12124
34	56925	55925	55162	53384
35	9264	9382	9476	8239
36	11338	9256	11799	8853
37	0	0	0	0

As seen from the table ULTIM is usually closer to LOCAL than to ENTPRISE, while MODLOC often falls between LOCAL and ENTPRISE. Even though the differences seem relatively modest in many 2-digit classes it can be noticed that ENTPRISE differs considerably from ULTIM for classes 15, 27 and 28. More pronounced discrepancies could be found on the 3-digit level. Hence institutional statistics can be a poor substitute for functional statistics which means that building of good KAUs for large enterprises is important whenever functional statistics are required. It should be kept in mind that the comparisons presented above represent net effects. In practice there may be a number of enterprises represented among the MODLOC-units which should not have to be split at all, while other MODLOC- units which are not presently split (and hence coincide with the ENTPRISE level) should perhaps have been split. Furthermore, some MODLOC- units may have been built in an unsuitable way. Such considerations together with the need to improve comparability between surveys have led to an attempt to develop a more unified and systematic approach to delineation of enterprises in the BR.

B III:3 Building KAUs - a systematic approach

The new approach can be seen as a stepwise process as indicated by steps A - E below. More details on step A are given at the end of this section, specifically a precise definition of what is meant by 'negligible' and 'non-negligible' secondary activities.

- A) For every manufacturing enterprise in the BR with 50 employees or more it was found out whether it had
- with respect to the 81 'NA groups' mentioned in section 1 above:
- no secondary activities
 - negligible secondary activities
 - non-negligible secondary activities
- B) Enterprises with none or negligible secondary activities were put into the same category and given one single KAU each. Hence the KAU would equal the whole enterprise for this group. As previously indicated, almost all enterprises with less than 200 employees fell into this category.
- C) About 180 enterprises with non-negligible secondary activities were found. The great majority of these were large enterprises including the 20 very complex ones earlier mentioned in section 2. All relevant information from the BR was collected for each of these 180 enterprises and their local units. From this information a structure of preliminary KAUs was built manually, the main concern being to create KAUs that were homogenous in activities with respect to the chosen classification - the 81 'NA groups'. For about 50 of these enterprises the preliminary KAU-structure involved splitting of local units.
- D) For every enterprise which had been split into several preliminary KAUs, a comparison was made with current practice in three important surveys: the annual Structural Business Survey, the Monthly Survey on Shipments and Order and the Quarterly Survey on Investments. In this step some mutual adjustments were made between the preliminary structure suggested in step C and the current practices in the different surveys. As a result of this process, a final KAU structure was suggested.
- E) If the suggested structure coming out of step D for a particular enterprise looked very different from current practice in any of the three surveys, then this enterprise had to be contacted. Unfortunately there was not enough time for all the necessary contacts in 1999. As a consequence, the suggested KAU-structure for many of those about 50 enterprises, where the KAUs suggested in step C and D involved splitting of local units, had to be modified in order to build workable observational units at the expense of homogeneity in activities. Efforts to improve the delineation of these enterprises will continue.

Next we define what is meant by 'negligible' and 'non-negligible' secondary activities as mentioned in step A above. Suppose that an enterprise has secondary activities. Then the employees at every local unit of this enterprise are assigned to the primary and secondary activities of this unit according to the percentage distribution mentioned in section 2. Next, the number of employees are added up to the enterprise level by activity. Now, the number of employees on the enterprise level for a particular secondary activity is compared to the total number on the national level (i.e. the quantity "NATIONAL" defined above). If the particular activity at the enterprise exceeds 50 employees *and* 1% of the corresponding "NATIONAL" estimate then the activity becomes a candidate to define a separate KAU within the enterprise. If any secondary activity at the enterprise is a candidate for a separate KAU then the enterprise is said to have *non-negligible secondary activities*. If no secondary activity is large enough to become a separate KAU, then the number of employees connected with all secondary activities are added. If this sum exceeds 50 employees and 1% of the quantity "NATIONAL" for the *primary* activity then the enterprise is also said to have non-negligible secondary activities, the motivation being that the secondary

activities disturb the primary. The critical levels 50 employees and 1% of 'NATIONAL' were chosen on the basis of empirical studies.

If an enterprise with secondary activities does not have non-negligible secondary activities in the above sense then it is said to have *negligible secondary activities*.

The result of the stepwise process A - E can be tested by the method indicated in section 2. The delineation work which was done in 1999 will be evaluated in this way during the spring 2000. Unfortunately, this work has not been completed at the time when this paper is written. In any case, further modifications to the KAU-structure will certainly be necessary on a regular basis since the changes in business structure is an on-going process. This work will be integrated with the regular maintenance of the BR.

B III:4 Impact on Business Surveys

Three important aspects should be emphasised here.

The new approach

- facilitates the search for suitable KAUs which will improve quality of functional statistics,
- will reduce the response burden for enterprises with negligible secondary activities - the large majority - since these may use the enterprise level as observational unit for functional statistics,
- will be an incentive for coordination between surveys which will enhance comparability.

Business structure changes all the time and sometimes in fact very rapidly. Hence it is necessary to devote a fair amount of resources if one wants to be updated with regard to unit structure, activity classes etc.

The centralised approach described here should make it possible to reduce very substantially the present work on units and their attributes which is done separately by the various surveys. How the work on statistical units should be organised in the future is presently under consideration at Statistics Sweden. In all circumstances the shift towards a more centralised and unified approach as described above seems inevitable.

Bilaga IV: Utvärdering av enhetsavgränsningen för funktionell statistik i FS-98

Författare: Lennart Nordberg, ES/MET

1. Bakgrund

Ett av flera syften med den årliga Företagsstatistiken (FS) är att ta fram funktionell (dvs branschren) statistik. Funktionell statistik för tillverkningsindustrin har en lång tradition vid SCB, bl a genom Industristatistiken. I samband med omläggningen till den EU-anpassade ”Structural Business Statistics” har den del av Industristatistiken som kallades huvuduppgiften (med undantag för energidelen) integrerats med den gamla finansstatistiken och ingår numera i den nya FS. Industristatistikens gamla specialuppgift har ersatts av IVP.

De industriarbetsställen (kontrollnr) som utgjorde observationsenheter i Industristatistiken sammanföll i de flesta fall med CFAR-arbetsställen men vissa markanta undantag (moder-filial) förekom, beroende på krav från uppgiftslämnare. De nya verksamhetsenheterna (VE) i FDB skall i fortsättningen utgöra basen för funktionell statistik. Industristatistikens kontrollnummer används dock fortfarande i IVP.

Avsikten med denna PM är att utvärdera branschrenheten i de nya VEn som användes i FS-98 men jag ska också att jämföra dem med IVPs (och tillika gamla industristatistikens) kontrollnummer. Totalt 7 082 företag (peorgnrh) ingick i IVP-98 (cut-off gräns 20 anställda). Sammanlagt 7 993 kontrollnummer var knutna till dessa företag, och 377 företag var uppdelade i två eller fler kontrollnummer. De 7 082 företagen i IVP-98 ingick också (med blankett eller via SRU) i FS-98. De var uppdelade i 7 379 VEn, och 118 av företagen var uppdelade i två eller flera VE. Det är alltså betydligt färre företag som är uppdelade i FS än i IVP.

Funktionell statistik för tjänstenäringarna kommer inte att beröras i denna PM. Fokus ligger helt på tillverkningsindustrin, SNI 10-37.

2. Hur branschrena är VE, och hur branschrena är IVPs kontrollnummer ?

Ett enkelt sätt att belysa branschrenheten i IVPs kontrollnummer och VE i FS-98 är att klassa varje varu-post från IVP efter prod-SNI, efter primär SNI på det industriarbetsställe (kontrollnr) som varuposten tillhör (knr-SNI) och efter primär SNI för den VE till vilken varuposten hör (ve-SNI). Samtliga varuposter från IVP-98 har klassats på ovanstående tre sätt. Därefter har totalt produktionsvärde beräknats per 3-siffer SNI. Resultatet framgår av tabell 1 nedan. Det bör noteras att SAMHALL-företagen inte ingår i beräkningarna.

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

TABELL 1: Produktionsvärde per 3-siffer SNI baserat på prod-sni, kontrollnummer-sni och ve-sni. Differensen mellan kontrollnummerbaserat och varubaserat samt mellan VE-baserat och varubaserat produktionsvärde. Enhet:Mkr. Källa: IVP-98.

	sni	prod-sni	knr-sni	ve-sni	knr-varu	ve-varu
1	011	32
2	012	6
3	020	110
4	050	0
5	103	585	596	588	11	3
6	131	5000	5000	5000	0	0
7	132	2270	2270	2270	0	0
8	141	554	541	598	-13	44
9	142	2289	2118	2131	-171	-158
10	143	41	38	38	-3	-3
11	144	2
12	145	39	38	38	-1	-1
13	151	24401	24074	23890	-327	-511
14	152	2898	2612	2612	-286	-286
15	153	5089	5297	5235	208	146
16	154	3953	4121	4162	168	209
17	155	19705	20078	20189	373	484
18	156	4359	3526	3462	-833	-897
19	157	4329	4051	3923	-278	-406
20	158	24660	25722	25761	1062	1101
21	159	10998	10707	10827	-291	-171
22	160	2277	2277	2277	0	0
23	171	70	48	48	-22	-22
24	172	1202	1443	1443	241	241
25	173	416	350	350	-66	-66
26	174	1481	1359	1336	-122	-145
27	175	3504	3384	3400	-120	-104
28	176	525	551	551	26	26
29	177	326	374	374	48	48
30	181	26	26	26	0	0
31	182	1146	1013	1013	-133	-133
32	191	593	595	595	2	2
33	192	143	132	132	-11	-11
34	193	257	256	256	-1	-1
35	201	30038	30334	30150	296	112
36	202	2330	2338	2405	8	75
37	203	11356	11574	11476	218	120
38	204	1579	1357	1357	-222	-222
39	205	994	1005	1026	11	32
40	211	72627	73763	73767	1136	1140
41	212	14727	14440	14310	-287	-417
42	221	30439	30773	30222	334	-217
43	222	19075	18920	18944	-155	-131
44	223	116	90	90	-26	-26

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

	sni	prod-sni	knr-sni	ve-sni	knr-varu	ve-varu
45	231	128
46	232	23052	23176	23002	124	-50
47	233	879	1658	1658	779	779
48	241	23125	24878	25142	1753	2017
49	242	116	58	58	-58	-58
50	243	5993	6263	6213	270	220
51	244	34793	34792	35402	-1	609
52	245	2920	2446	2367	-474	-553
53	246	4370	4568	4269	198	-101
54	247	229	161	161	-68	-68
55	251	7085	7276	7232	191	147
56	252	22545	19889	18909	-2656	-3636
57	261	4449	4439	4611	-10	162
58	262	1603	1584	1639	-19	36
59	263	68	68	68	0	0
60	264	122	185	185	63	63
61	265	1224	1058	1049	-166	-175
62	266	5220	5191	4950	-29	-270
63	267	381	386	371	5	-10
64	268	3029	3109	2554	80	-475
65	271	33479	32603	32603	-876	-876
66	272	5198	9813	9780	4615	4582
67	273	11941	9382	8899	-2559	-3042
68	274	16403	16459	16517	56	114
69	275	623	607	655	-16	32
70	281	15317	15605	15497	288	180
71	282	1786	1656	1647	-130	-139
72	283	759	256	256	-503	-503
73	284	1436	1235	1270	-201	-166
74	285	11952	11704	11526	-248	-426
75	286	12164	12138	12379	-26	215
76	287	19205	19114	19371	-91	166
77	291	21341	20731	20147	-610	-1194
78	292	31805	31264	32946	-541	1141
79	293	3909	3939	3883	30	-26
80	294	9430	9067	9061	-363	-369
81	295	32280	31985	30320	-295	-1960
82	296	6206	6616	6616	410	410
83	297	8242	7813	8878	-429	636
84	300	5203	5071	5136	-132	-67
85	311	8227	6149	5836	-2078	-2391
86	312	6379	6092	5559	-287	-820
87	313	6205	6423	6423	218	218
88	314	1316	1281	1308	-35	-8
89	315	2367	2392	2376	25	9
90	316	4366	2834	2761	-1532	-1605
91	321	7152	4558	4542	-2594	-2610
92	322	87989	107347	107478	19358	19489
93	323	19619	5308	5149	-14311	-14470
94	331	8330	8936	8261	606	-69
95	332	17268	19089	19090	1821	1822
96	333	4382	2755	2790	-1627	-1592
97	334	1231	1992	1992	761	761
98	335	133	163	163	30	30

	sni	prod-sni	knr-sni	ve-sni	knr-varu	ve-varu
99	341	90026	96318	96318	6292	6292
100	342	9298	9751	9770	453	472
101	343	33069	27444	28094	-5625	-4975
102	351	2679	3086	3087	407	408
103	352	4609	4551	3446	-58	-1163
104	353	14056	14032	14081	-24	25
105	354	1456	1519	1554	63	98
106	355	149	119	119	-30	-30
107	361	19088	19059	19033	-29	-55
108	362	314	352	352	38	38
109	363	46	46	46	0	0
110	364	591	606	606	15	15
111	365	434	369	468	-65	34
112	366	1439	1425	1306	-14	-133
113	371	896	964	964	68	68
114	372	204	149	93	-55	-111

Som framgår av tabellen förekommer avvikelser på miljardbelopp i vissa 3-siffer branscher mellan knr-baserat och VE-baserat produktionsvärde å ena sidan och varu-baserat (prod-sni) produktionsvärde å andra sidan.

Skillnaden mellan VE-baserat och knr-baserat produktionsvärde är däremot ganska liten i de flesta 3-siffer branscher. Några undantag finns dock, och dessa skillnader kan i allt väsentligt återföras på 3-4 företag för vilka VE-uppdelningen blivit sämre än motsvarande knr-uppdelning.

De stora avvikelserna hittar man alltså mellan prod-sni baserat och VE/knr-baserat produktionsvärde. En slutsats av detta är att industristatistikens kontrollnummer innehåller en avsevärd mängd branschblandning i en del fall. Oftast handlar det i dessa fall om kraftigt branschblandade arbetsställen. Det är dock ett mycket begränsat antal företag, knappt 20 stycken, som berörs.

Följande tabell har tagits fram på samma sätt som tabell 1. Den enda skillnaden är att de knappt 20 branschblandade företag som nämnts ovan nu har tagits bort. Som framgår av tabellen har praktiskt taget alla stora differenser därmed försvunnit. De mest påtagliga undantagen är SNI 24.1 och 25.2 där de stora avvikelserna mellan prod-sni baserat och VE/knr-baserat produktionsvärde beror på branschblandning i ett tiotal kemi-företag. Branschen SNI 25.2 tycks vara en typisk sekundärbransch, i första hand till SNI 24.1.

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

TABELL 2: Produktionsvärde per 3-siffer SNI baserat på prod-sni, kontrollnummer-sni och ve-sni. Differensen mellan kontrollnummerbaserat och varubaserat samt mellan VE-baserat och varubaserat produktionsvärde. OBS: De ovannämnda branschblandade företagen har uteslutits. Enhet:Mkr. Källa: IVP-98.

	sni	prod-sni	knr-sni	ve-sni	knr-varu	ve-varu
1	011	30
2	012	6
3	020	110
4	050	0
5	103	585	596	588	11	3
6	131	5000	5000	5000	0	0
7	132	2270	2270	2270	0	0
8	141	554	541	598	-13	44
9	142	2278	2118	2131	-160	-147
10	143	41	38	38	-3	-3
11	144	2
12	145	39	38	38	-1	-1
13	151	23313	23134	22950	-179	-363
14	152	2596	2612	2612	16	16
15	153	2899	3130	3068	231	169
16	154	3929	4121	4162	192	233
17	155	19705	20078	20189	373	484
18	156	3597	3526	3462	-71	-135
19	157	4186	4051	3923	-135	-263
20	158	20256	19899	19938	-357	-318
21	159	10989	10707	10827	-282	-162
22	160	2277	2277	2277	0	0
23	171	70	48	48	-22	-22
24	172	1202	1443	1443	241	241
25	173	416	350	350	-66	-66
26	174	1481	1359	1336	-122	-145
27	175	3504	3384	3400	-120	-104
28	176	525	551	551	26	26
29	177	326	374	374	48	48
30	181	26	26	26	0	0
31	182	1146	1013	1013	-133	-133
32	191	593	595	595	2	2
33	192	143	132	132	-11	-11
34	193	257	256	256	-1	-1
35	201	30038	30334	30150	296	112
36	202	2330	2338	2405	8	75
37	203	11336	11554	11476	218	140
38	204	1579	1357	1357	-222	-222
39	205	994	1005	1026	11	32

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

	sni	prod-sni	knr-sni	ve-sni	knr-varu	ve-varu
40	211	70953	71253	71257	300	304
41	212	12916	13017	12887	101	-29
42	221	30439	30773	30222	334	-217
43	222	19075	18920	18944	-155	-131
44	223	116	90	90	-26	-26
45	231	128
46	232	23052	23176	23002	124	-50
47	233	879	1658	1658	779	779
48	241	20419	21451	21270	1032	851
49	242	116	58	58	-58	-58
50	243	5845	6163	6213	318	368
51	244	33952	33909	33905	-43	-47
52	245	2061	2096	2017	35	-44
53	246	4360	4568	4269	208	-91
54	247	229	161	161	-68	-68
55	251	7085	7276	7232	191	147
56	252	21340	19253	18909	-2087	-2431
57	261	4449	4439	4611	-10	162
58	262	1603	1584	1639	-19	36
59	263	68	68	68	0	0
60	264	122	185	185	63	63
61	265	1224	1058	1049	-166	-175
62	266	5220	5191	4950	-29	-270
63	267	381	386	371	5	-10
64	268	3029	3109	2554	80	-475
65	271	21354	21136	21136	-218	-218
66	272	2461	2486	2453	25	-8
67	273	9045	9382	8899	337	-146
68	274	16232	16459	16517	227	285
69	275	623	607	655	-16	32
70	281	15317	15605	15497	288	180
71	282	1786	1656	1647	-130	-139
72	283	759	256	256	-503	-503
73	284	1378	1235	1270	-143	-108
74	285	11910	11671	11493	-239	-417
75	286	11370	11373	11614	3	244
76	287	17858	18480	18717	622	859
77	291	20253	20731	20147	478	-106
78	292	31777	31264	31469	-513	-308
79	293	3909	3939	3883	30	-26
80	294	9327	9067	9061	-260	-266
81	295	31058	30733	30320	-325	-738
82	296	6206	6616	6616	410	410
83	297	8242	7813	8878	-429	636
84	300	5203	5071	5136	-132	-67
85	311	6059	6149	5836	90	-223
86	312	6379	6092	5559	-287	-820
87	313	6205	6423	6423	218	218
88	314	1316	1281	1308	-35	-8
89	315	2367	2392	2376	25	9
90	316	3276	2834	2761	-442	-515

Företagsenheten i den ekonomiska statistiken

	sni	prod-sni	knr-sni	ve-sni	knr-varu	ve-varu
91	321	4714	4558	4542	-156	-172
92	322	52768	53160	53234	392	466
93	323	5202	5251	5149	49	-53
94	331	7740	8389	8261	649	521
95	332	15977	15434	15435	-543	-542
96	333	3109	2755	2790	-354	-319
97	334	1231	1992	1992	761	761
98	335	133	163	163	30	30
99	341	62145	62667	62667	522	522
100	342	9298	9751	9770	453	472
101	343	24482	23524	24174	-958	-308
102	351	2679	3086	3087	407	408
103	352	3606	3546	3446	-60	-160
104	353	14056	14032	14081	-24	25
105	354	1456	1519	1554	63	98
106	355	149	119	119	-30	-30
107	361	19088	19059	19033	-29	-55
108	362	314	352	352	38	38
109	363	46	46	46	0	0
110	364	591	606	606	15	15
111	365	434	369	468	-65	34
112	366	1439	1425	1306	-14	-133
113	371	896	964	964	68	68
114	372	204	149	93	-55	-111

Bilaga V: Verksamhetsenheter i statistikproduktionen

Författare: Hans Björklund, ES/MET

Daterad: 2002-04-11

Verksamhetsenheter (VE) infördes i statistiksystemet i samband med att det nya FDB infördes. Bakgrunden var att det nya begreppet VE hade kommit genom EU-förordningen om statistiska enheter. I Sverige såg vi detta som en möjlighet att införa en enhet som skulle kunna vara en gemensam enhet för branschuppdelad statistik, och ersätta den vildvuxna flora av enheter som fanns i olika statistikundersökningar.

Efter omfattande diskussioner beslutades att VE skulle vara så branschren som möjligt, men med den viktiga restriktionen att den måste kunna fungera som observationsenhet. I de allra flesta fall skulle VE vara lika med ett företag, och ett företag skulle delas på flera VE enbart om det var av betydelse för statistikredovisningen. Redan av detta skäl kan alltså en VE vara branschblandad. Det bestämdes efter hand att om den branschfrämmande verksamheten inom ett företag motsvarande mindre än 50 anställda, så var detta inte skäl för en delning. Vidare bestämde man att den branschfrämmande verksamheten, inom ett företag, skulle påverka branschredovisningen med mer än en procent för rikstotalen för att en delning på VE skulle komma ifråga. Branschnivån skulle vara branscher enligt nationalräkenskapernas årsberäkningar.

Uppdelning av företag i VE

Det praktiska arbetet med uppdelning av företag på VE gick i korthet till på följande sätt:

Steg 1. Vilka företag kan komma ifråga för delning? Det hade ju bestämts att för de flesta företag skulle det finnas bara en VE, det vill säga ingen uppdelning. I första steget gällde det alltså att plocka fram de företag som var så branschblandade att den branschfrämmande verksamheten omfattade minst 50 anställda eller att den branschfrämmande verksamheten påverkade branschredovisningen på riksnivå med mer än en procent. Detta steg kunde göras maskinellt, och några hundratals företag blev klassade som så branschblandade att de gick vidare till steg 2.

Steg 2. I nästa steg gjordes en omfattande manuell genomgång av de branschblandade företagen från steg 1 samt dessutom samtliga sammansatta företagsenheter. Här gällde det att försöka dela företagen per VE, men på ett sådant sätt att VE blev observerbara. Vi kollade hur företagen lämnat uppgifter i tidigare undersökningar, och vi tog även kontakt med företagen för att försöka förvissa oss om att VE blev observerbara. Det visade sig då att vissa företag absolut inte kunde lämna uppgifter för delar av företaget. Det fanns då inget annat val än att låta dessa företag förbli branschblandade. Andra företag kunde göra uppdelning, men inte exakt som vi ville ha det, och det fick också accepteras. Det blev till slut cirka 100 företag som blev delade på VE. Kraven på observerbarhet gjorde att VE för dessa 100 företag ofta blev arbetsställen och grupper av arbetsställen. I enbart ett fåtal fall delades arbetsställen. Vidare är den juridiska enheten (JE) ofta den naturliga observationsenheten i korttidsstatistik. För de sammansatta företagen blev därför en vanlig delning att dela företaget på JE.

Statistikgrenar där VE används

VE skall alltså vara den enhet som används i den ekonomiska statistik som har NR som användare. VE skall då användas som såväl observationsenhet som redovisningssenhet. Som urvalsenhet används VE bara av en enda undersökning. I nuläget används VE av följande undersökningar, med mer eller mindre stora avvikelser från VE-avgränsningen i FDB:

- Företagsstatistiken
- Industrins förbrukning av varor och tjänster, INFI
- Industrins varuproduktion, IVP
- Intermittenser för tjänstenärings
- Kortperiodisk industrienkät
- Investeringsenkäter
- Konjunkturbarometern (KI)

För IVP är det många avvikelser, men eftersom avvikelserna oftast gäller att man bara delar VE i mindre delar, kan det ändå vara befogat att räkna in IVP bland VE-undersökningarna.

De flesta undersökningar inom ES-avdelningen, som har branschredovisning som krav, använder alltså nu VE som observations- och redovisningsenhet. Det är i stort sett bara omsättningsstatistiken för tjänstenärings som ligger utanför. Men vi kan nog säga att vi har lyckats ganska bra med att införa VE som den gemensamma enheten för branschstatistik till NR.

AM-avdelningen använder inte VE i någon av sina undersökningar. Det kan vara ett skäl till att det är inkonsistens i NR mellan produktion å ena sidan och sysselsättning/löner å andra sidan. Det borde emellertid vara ganska enkelt att via någon modell räkna om AM-statistiken till VE, särskilt i de fall där AM-statistiken är AE-baserad, eftersom VE ofta utgörs av ett AE eller en grupp av AE.

Ändras VE om FE ändras?

VE skall enligt förordningen vara en del av FE. Därför kan man förledas att tro att det blir stora förändringar i avgränsningen av VE om FE ändras. Men VE avgränsas i överenskommelse med uppgiftslämnaren, och företagens möjligheter att lämna uppgifter förändras inte genom att nya FE införs. Det blir därför ingen större förändring i VE. Det kan naturligtvis bli en del förändringar genom att vi tar fler företagskontakter, och genom att en del fastighetsbolag kommer att knytas till en VE. Men detta är en annan sak, och har egentligen med kvaliteten i VE-avgränsningen att göra. Dessa förändringar skulle vi i alla fall ha gjort om vi haft tillräcklig information.

Sammanfattningsvis gäller alltså, att vi inte kommer att få några stora förändringar i VE-avgränsningen, bara genom att vi inför ett nytt FE-begrepp.

Några ”fördomar” om verksamhetsenheter

En vanlig ”fördom” om VE är att de skall vara branschrena. Men som framgått av det ovan sagda, så är detta inte fallet. Det framgår också av EU-förordningen att VE inte förväntas vara branschrena. Det är dock en målsättning att VE skall ge en så branschren statistik som möjligt. Hur väl denna målsättning har uppnåtts framgår av nedanstående tabell.

	NOV 2000	NOV 2001
VE-UPPDELADE FÖRETAG	74	73
Anställda i sekundär verksamhet	48.452	38.020

I tabellen ingår företag med minst 100 anställda inom den icke-finansiella företagssektorn exklusive Samhall. Som synes är vi nu nere i 73 stycken VE-uppdelade företag. Anställda i sekundär verksamhet (branschorenhet) har trots detta minskat och är nu nere i motsvarande 38.000 anställda.

En annan fördom är att det bara är industriföretag som är VE-uppdelade. Visserligen är de flesta av de uppdelade företagen industriföretag, men det finns även en del tjänsteföretag. Av de 73 VE-uppdelade företagen är 57 stycken industriföretag. Det finns alltså 16 VE-uppdelade företag som inte är industriföretag. I dessa 16 företag finns ofta en industridel, men det finns även VE-uppdelade företag som inte har någon industridel.

Till den sistnämnda fördomen hör att man ibland hävdar att VE-uppdelningen inom tjänstesektorn är så bristfällig att det knappast går att redovisa statistik på VE-nivån för tjänstesektorn. Mot detta kan dock invändas att vi inte i FDB kan se att det skulle vara så mycket större branschblandning inom tjänstesektorn än inom industrisektorn på VE-nivå. Anställda i sekundär verksamhet:

VE med industri som huvudbransch	12.475
VE med tjänster som huvudbransch	21.215
Övriga VE	4.330

Med tanke på att det finns mångdubbelt fler anställda i tjänstenäringarna än i industrin är det svårt att hävda att branschblandningen skulle vara så mycket värre i tjänstenäringarna. Man kan alltså inte skylla på en dålig VE-avgränsning av tjänstebranscherna, och med en sådan hänvisning avhålla sig från VE-redovisning av tjänstebranscher.

Bilaga VI: **AM/KL:s synpunkter på enheter i FDB**

Brev från: Jens Olin, AM/KL

Daterad: 2002-05-08

Att. Henrik Romanov ES/REG
Hans Björklund ES/SES

Ärende: AM/KL:s synpunkter på enheter i FDB

Sammanfattning

Det finns framförallt tre skäl till att AM/KL föredrar att använda Juridisk enhet (JE) framför Företagsenhet (FE) i urvalsdragningen. Urvalsdragning på JE ger en kombination av bättre branschredovisning, mindre uppgiftslämnarbörda och ett effektivare urval. En förutsättning för att det skall fungera är att det finns överlevnad även på JE.

För KL:s del finns det inte någon vinst med att undersöka FE. Den löpande bokföringen av löner sker i JE och informationen finns sällan att hämta från FE. Vår situation stämmer väl överens med beskrivningen i dokumentet från ES/MET (se sid 15).

Bakgrund

På AM/KL är det framförallt konjunkturlönestatistiken över privat sektor (KLP) som påverkas av förändringar i redovisningsenheter. KLP är en kortperiodisk undersökning som genomförs varje månad. Urvalet sker i november och ingår i SAMU. I undersökningen ingår inte företag med färre än 5 anställda. Före FE-reformen allokerade KLP hela sitt urval på JE. För att få bättre precision i skattningarna samlas uppgifter från Industrin (SNI, C-D) in från arbetsställen. Idag är urvalsobjektet FE men insamlingen av data sker från JE med undantag för SNI C-D där insamlingen sker från AE. Det innebär att där förhållandet mellan FE och JE inte är ett till ett samlar vi in samtliga JE under ett FE. Undantaget är JE med färre än fem anställda. Det är ur en kvalitetsaspekt alltid viktigt att det sker så få förändringar som möjligt i undersökningen både med hänsyn till urval och definitioner.

Branschredovisning

Det är inte säkert att alla JE har samma näringsgren som sitt moder FE. Det innebär att dessa JE kommer att bidra med information till fel redovisningsbransch. I urvalet finns det totalt 7 455 FE varav 43 är sammansatta FE. De sammansatta företagsenheterna består av 644 JE och 381 av dessa JE har annan näringsgren än den sammansatta FE. Hur dessa fördelar sig efter bransch framgår av tabellen nedan.

FE:s näringsgren på 2-siffernivå	Antal JE som har annan NG än FE:s näringsgren på 2-siffernivå
15	5
21	3
22	6
24	13
27	13
28	3
29	44
32	3
34	3
45	22
50	2
51	12
52	111
60	7
62	1
63	2
64	105
70	24
92	2
Totalt	381

Uppgiftslämnarbörda

Det finns inte några argument för att undersöka FE i syfte att underlätta uppgiftslämnandet, tvärtom är det i JE som löneredovisningen sker.

När vi allokerar urvalet på FE får vi med ett antal JE som ur undersökningssynpunkt inte är önskvärda. Genom att använda oss av ett JE urval kan vi undvika detta och även minska uppgiftslämnarbördan bl.a. till följd av ökade möjligheter till rotation i SAMU.

Effektivare urval

Av ovanstående resonemang följer också att resurserna kan användas mer effektivt genom att använda JE som urvalsobjekt. Istället för att använda resurser till att undersöka JE från sammansatta FE kan vi med ett JE-urval förstärka urvalet i branscher där det är önskvärt med högre precision. Vi skulle också komma ifrån arbetet med att rensa bort JE med färre än fem anställda från sammansatta FE.

En förutsättning för att detta skall fungera är att det finns överlevnad på JE.

EU-statistik

AM/KL lämnar för närvarande statistik till EU för undersökningarna STS (Short Term Statistics) och LCI (Labour Cost Index). I den föreslagna ramförordningen för LCI anges att undersökningen skall representera statistiska enheter enligt CR No 696/93 men inte specifikt vilken enhet som skall undersökas.

Mot ett nytt FE-begrepp i FDB

Författare: Jan andersson, AM/RA
Hans Björklund, ES/MET
Joakim Lundin, ES/REG

Daterad: 2002-04-10

Avdelningschefen vid ES har, efter samråd i FDB-rådet, bestämt att vi skall ha som mål att ha ett FE-begrepp som följer EU-förordningen och de rekommendationer som ges. FDB-S-gruppen fick i uppdrag att börja fundera på detta. Ett ”utskott” från FDB-S har nu bildats bestående av Jan Andersson AM/RA, Hans Björklund ES/SES och Joakim Lundin ES/REG.

1 Eurostats rekommendationer

Själva definitionen finns i en EU-förordning 696/93. Definitionen beskriver FEs grundläggande egenskaper, men kan i vissa delar uppfattas som diffus och innehåller ordvändningar som ”a certain degree of” och liknande.

Inom Eurostat pågår nu ett arbete med att försöka hitta operationella regler för FE. Detta sker inom ramen för kapitel 19 i metodmanualen för företagsregister, och avser ”the Treatment of Large and Complex Enterprises”.

I kapitel 19 finns bland annat ett avsnitt som heter ”Profiling Methods”. Här förutsätter man att man utgår ifrån koncernen och sedan gör en ”profilering” för att se vilka JE som skall slås samman till FE. Vidare sägs att profileringen bör göras av erfaren personal och helst i ett möte tillsammans med representanter från koncernen i fråga. Eftersom det sistnämnda är kostsamt att göra, så lämnas också öppet för andra former av kontakter med koncernen.

Ett annat avsnitt i kapitel 19 heter ”Operational Rules for the Enterprise – Applying the Definition”. Här införs ett begrepp ”business” som inte förklaras eller definieras. Men här räknas en del fall upp, där en JE inte kan sägas utgöra en FE. En JE som bara äger en produktionsfaktor inom en ”business” är ingen egen FE. En JE som utför hjälpverksamhet till en och endast en ”business” kan heller inte utgöra en egen FE.

Vidare tar man upp vertikal integration, som innebär att allt vad en JE producerar, konsumeras av en annan JE (inom koncernen måste man här mena). Här anses inte de båda JE kunna sägas vara egna FE, om de ”are managed as one business”. Angående horisontell integration, som innebär att två eller flera JE ”are managed as one business and present themselves as the same business to the market” skall dessa JE inte heller sägas utgöra egna FE. I kapitel 19 står också att FE är en observerbar enhet, vilket inte framgår av själva definitionen av FE. Det sägs att FE skall ha ”accounts at its disposal”.

2 Andra länder

I Danmark är läget ungefär som i Sverige. Ett fåtal sammansatta FE har bildats, och då enbart av uppgiftslämnarskäl. I Norge finns inga sammansatta FE, men man inser att

man borde ha det om man skall följa förordningen (förordningen gäller även för Norge, eftersom det är en del av EES-avtalet). Såväl i Norge som i Danmark planerar man dock att inleda arbetet med att skapa FE som stämmer överens med EU-förordningen. I Finland har man i dagsläget inga sammansatta FE och för närvarande finns det inte heller några planer på att skapa sammansatta FE.

I de 12 övriga EU-länderna kombineras JE till FE i följande länder: Belgien, Spanien, Nederländerna och Storbritannien. Det är dock stor variation i mängden av sammansatta FE. Nederländerna har nästan 50.000, Storbritannien har drygt 8.000, medan Belgien och Spanien har drygt 1.000 vardera. Detta kan jämföras med våra 47 i Sverige och Danmarks 12. I Österrike, Italien, Frankrike, Portugal och Tyskland sätter man likhetstecken mellan JE och FE. Detta kan bero på att företagsstrukturen i dessa länder verkligen ser ut så, men åtminstone Tyskland har antytt att man vill börja undersöka detta. Tyskland efterlyser dock klarare och mer operationella regler innan man startar ett sådant arbete. Irland är ett specialfall, eftersom man inte har JE. De enheter man fångar upp och lägger i sitt företagsregister blir per definition FE. Det är okänt hur läget är i Grekland och Luxemburg.

Eurostat har ställt en del frågor till medlemsländerna angående några specifika fall. Frågorna har avsett såväl hur de olika medlemsländerna hanterar det i dag och hur man tolkar förordningen i dessa specifika fall. Svaren tyder på en mycket olika hantering mellan medlemsländerna, och även olikartad syn i tolkningen av förordningen.

Slutsatsen blir att det knappast finns något att hämta genom att titta på hur de olika medlemsländerna hanterar frågan i dag. Däremot finns det ett stort behov av att medlemsländerna kommer till en gemensam tolkning, så att man åtminstone vet om man avviker från förordningen eller inte. För Sveriges del bör vi utnyttja kontakterna med Norge och Danmark, när det gäller att diskutera tolkningar. Detta inte minst med tanke på att våra statistiksystem är så likartade.

När det gäller Nederländerna, som alltså bildar många sammansatta enheter, kan det vara av intresse att notera resursinsatsen. Fem personer arbetar med att ”profilera” de 250 största koncernerna, och ytterligare fem arbetar med att se till att datainsamlingen fungerar för dessa koncerner. Tio personer arbetar med ytterligare 2.000 koncerner. Här görs profilering vid skrivbordet. Dessutom tillkommer personalresurser bland dem som arbetar dagligen med Företagsregistret, bland annat jobbar åtta personer med koncerner utöver de 2.250 som nämnts ovan.

3 Våra tolkningar

Det är för tidigt att redan nu ge sig in på några absoluta tolkningar av förordningen och rekommendationerna. Men en del vågar vi oss ändå på, och så här vill vi tolka det hela för Sveriges del:

1. Vi tror att ett syfte med FE-begreppet är att vi skall försöka hitta ett gemensamt företagsbegrepp inom EU. Hur JE ser ut beror till stor del på lagstiftningen i olika länder, vilket gör att JE ser väldigt olika ut i olika medlemsländer.
2. Inom FE skall vi försöka samla JE, så att vi får en företagsekonomisk relevant enhet. Vi skall på detta sätt undvika att ha företag med enbart verksamhet men ingen personal, eller företag som bara äger en maskin eller en fastighet men inte har någon verksamhet. Det vill säga, vi skall föra produktionsfaktorerna ihop med den verksamhet till vilken de hör.

3. Vi skall föra samman all hjälpverksamhet till den FE som hjälpverksamheten avser, vilket innebär att hjälpverksamheten inom FE elimineras. Här måste vi kanske göra undantag om vi har enheter som betjänar flera olika FE inom koncernen.
4. En grundläggande tanke är att det inom koncernen skall fattas gemensamma beslut avseende FE för de JE som ingår i FE. En viktig förutsättning är då att det finns en gemensam operationell ledning för FE.

4 Vad gör vi nu?

Vi har nu gått igenom förordningar och rekommendationer avseende FE. Vi har också tittat på en del koncerner, och hur de är organiserade. Allt detta för att lära oss en del. Vi har även diskuterat frågorna med en koncern, SSAB. Vi anser det nödvändigt att fortsätta med ytterligare kontakter med olika koncerner. Vad som kom fram från mötet med SSAB framgår av bilaga.

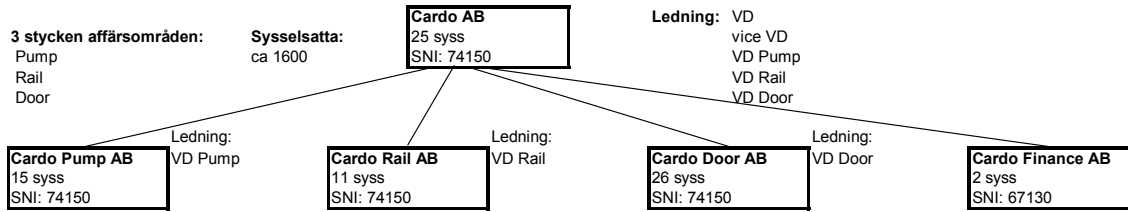
Under sommaren och hösten bör vi fortsätta arbetet på ett mer systematiskt sätt. Vi har tänkt att det kan vara lämpligt att börja med de knappt 50 sammansatta FE vi har i dag. Dessa har ju inte satts samman efter reglerna. Men det kan mycket väl hända att de flesta av dem ändå kan fortsätta att vara sammansatta FE. Därefter kan det vara lämpligt att ta koncernerna en efter en, och då börja med de största. För att inte ta de allra största först, kanske man får börja någonstans vid nummer 100, och därefter ta större och större koncerner, efterhand som man blir ”varm i kläderna”.

Vi har även funderat på hur ett sådant arbete bäst organiseras. Det är i längden ohållbart att arbetet med att upprätta och upprätthålla FE skall ligga inom FDB-S-gruppen, där ingen har detta som sin huvudsakliga arbetsuppgift. Eftersom FE är en enhet som skall ligga i FDB, och som dessutom bör upprätthållas i ett sammanhang, när andra uppdateringar görs i FDB, bör det ingå som en löpande arbetsuppgift i registerarbetet. Åtminstone en person inom ES/REG, med speciell kompetens och intresse för FE-enheter, bör få detta med FE som sin huvudsakliga arbetsuppgift, och minst ett par personer till, bör ha detta som en stor del av sin arbetsuppgift. Eftersom KCR (Koncernregistret) är en mycket viktig källa för att kunna hålla bra kvalitet på FE, så måste KCR hålla hög kvalitet. Vi måste ha kännedom om aktualitet, källangivelser och tidsuppgifter för ändringar ungefär på samma sätt för FDB. Det kanske är dags att ta upp frågan om inte KCR åter skall upprättas och upprätthållas inom ES/REG, och inte som nu, köpas in utifrån.

Bild 1

Bilaga 1: Koncernstruktur Cardo AB

Koncern: Cardo AB



7 dotterbolag:

SNI	syss
29120	295
29120	74
29120	10
33200	90
51651	14
51659	60
51659	27
sa	570

ger procent

29120	0,66	pumpar
33200	0,16	
51xxx	0,18	
	1,00	

3 dotterbolag:

SNI	syss
35200	121
51659	12
51659	9
sa	142

ger procent

35200	0,85	rälsfordon
51xxx	0,15	
	1,00	

8 dotterbolag:

SNI	syss
28120	309
28120	29
28120	131
29220	139
45420	182
51530	10
51530	11
72201	23
sa	834

ger procent

28120	0,56	byggelement
29220	0,17	
45xxx	0,22	
51xxx	0,03	
72xxx	0,03	

1 dotterbolag:

SNI	syss
67130	2

ger procent

67130	1,00	
--------------	-------------	--

Bild 2

Bilaga 2: FE inom SSAB-koncernen

SSAB Moderbolaget	27	27 100			
16556016-3426 SSAB Svenskt Stål AB	27	74 150	Aktivt		
16556029-0628 Sigvard Kämpe AB	0		EjAktivt		
16556115-5911 Dannemora Gruvor AB	0	13 100	EjAktivt		
16556207-4905 Svenskt Stål Domnarvet AB	0		EjAktivt		
SSAB Tunnlåst	4 356	27 100			
16556313-7941 SSAB Tunnlåst AB	4 356	27 100	Aktivt		
16556121-7810 Luleå Stålpartner AB	0	74 140	EjAktivt		
16556125-3450 Bevakningsaktieförbundet Företagsskydd	0	74 600	Aktivt		
16556244-0148 NSC i Wallhamn AB	0	70 202	EjAktivt		
16556307-9580 Dickson Tuman AB	0		EjAktivt		
16556347-7560 Dobel Lamin AB	0	71 340	Aktivt		
16556351-9577 Dickson Tumanufaktur AB	0	71 340	Aktivt		
16556373-8904 SSAB Finspong AB	0	71 340	Aktivt		
SSAB Oxelösund	2 437	27 100			
16556313-7933 SSAB Oxelösund AB	2 437	27 100	Aktivt		
16556061-8935 SSAB Nordic Steel AB	0		EjAktivt		
SSAB Merox	45	37 100			
16556123-5978 SSAB Merox AB	45	37 100	Aktivt		
Dickson PSC	150	28 520			
16556122-2141 Dickson Plåt Service Center AB	150	28 520	Aktivt		
16556017-3360 Dickson Stål & Metall AB	0	70 201	EjAktivt		
16556051-2096 Fastighetsaktieförbundet Rödningen	0	70 202	Aktivt		
SSAB Hardtech	277	34 300			
16556387-7330 SSAB HardTech AB	277	34 300	Aktivt		
Plannja	222	27 330			
16556121-1417 Plannja AB	222	27 330	Aktivt		
16556004-4462 Korrugal AB	0	27 420	EjAktivt		
Plannja Siba	63	28 110			
16556077-5701 Plannja Siba AB	63	28 110	Aktivt		
Tibnor	1 086	51 520			
16556004-4447 Tibnor AB	878	51 520	Aktivt		
16556005-4016 Tibnor Heimer AB	0	70 202	Aktivt		
16556006-4718 Tibnor Industrivaruhus Väst AB	0	51 541	EjAktivt		
16556011-0578 Sundberg & Erikson AB	0	70 202	Aktivt		
16556011-2848 Melanderska Järnhandeln, AB	0	70 203	Aktivt		
16556014-3660 N J Bäcklund, AB	46	51 541	Aktivt		
16556015-7298 Tibnor Kapital AB	0	65 232	Aktivt		
16556017-8823 Tibnor G & G AB	0	70 202	Aktivt		
16556020-6384 John Sjödjins Järn- och Maskinaffär, AE	0	70 203	Aktivt		
16556021-3331 Tibnor Lanna AB	0	51 141	Aktivt		
16556031-8155 Heimer & Co AB	0	70 202	EjAktivt		
16556033-9995 Calvert AB	0	51 520	EjAktivt		
16556035-0489 Tibnor Industrivaruhus Nord AB	0	51 541	EjAktivt		
16556040-8006 A. Nicklasson AB	0	70 202	Aktivt		
16556041-4392 Tibnor Karlges AB	0	70 202	Aktivt		
16556041-7395 Jacob Wennberg AB	0	70 203	Aktivt		
16556042-0787 Tibnor Dalarna AB	0	70 202	Aktivt		
16556044-1767 Tibnor Maskin AB	22	51 610	Aktivt		
16556044-7814 J.W. Anderssons Maskinaktieförbundet	3	51 659	Aktivt		
16556048-4668 Tibnor Industrivaruhus Öst AB	0	51 530	EjAktivt		
16556062-8975 Tibnor Bygg AB	0	51 520	Aktivt		
16556064-2125 Tibnor Luleå AB	0	70 202	Aktivt		
16556065-2850 Metallvaruhuset Sverige AB	42	51 520	Aktivt		
16556066-9581 Norrlands Handelsjärn AB	0		EjAktivt		
16556089-4817 Eiof Johanssons Metallindustri, AB	71	28 520	Aktivt		
16556090-4038 Bandskärning AB	0	70 202	EjAktivt		
16556096-7027 Svensk Ståltransport AB	0		EjAktivt		
16556102-7979 Tibnor Industrivaruhus AB	0		EjAktivt		
16556105-6309 Tibnor Småland AB	0	70 202	Aktivt		
16556106-5797 Finans- och Dataservice, AB	0	67 130	EjAktivt		
16556122-4998 Plåt & Profil, AB	0	70 202	EjAktivt		
16556130-3131 Plåtdepån i Uppsala AB	9	51 520	Aktivt		
16556262-4998 Förvaltnings AB Tegelhögen	0	70 202	Aktivt		
16556268-7680 Norén & Persson AB	5	51 520	Aktivt		
16556310-6268 Fastighets AB Kardborren	0	70 203	Aktivt		
16556346-4915 Kils Handelsstål AB	10	51 520	Aktivt		
16556157-1158 EO Stål AB	0		EjAktivt		
16916624-0797 Backa 23:5 KB	0	70 202	Aktivt		

Bilaga 3: Minnesanteckningar från möte med SSAB den 20 mars 2002.

Deltagare:

Henrik Skoglund, SSAB

Hans Björklund, SCB

Joakim Lundin, SCB

Mötet föranleddes av SCBs intresse av att få synpunkter på EUs definition av begreppet företagsenhet.

Henrik Skoglund, som är koncernredovisningschef inom SSAB, drog i korthet SSABs organisationsstruktur. SSAB har en starkt decentraliserad organisation, med ett stort mått av eget beslutsfattande i dotterbolagen. Inom stålrörelsen finns SSAB Tunnpått och SSAB Oxelösund samt några utländska försäljningsbolag. Inom vidareförädling finns Dickson PSC, Plannja och SSAB HardTech. Handel bedrivs genom det till 85 procent ägda Tibnor. SSAB Finans verksamhet bedrivs inom moderbolaget.

SSABs legala struktur överensstämmer i hög grad med den operationella organisationen, kanske i högre grad än i andra svenska koncerner. De operationella enheterna enligt ovan (SSAB Tunnpått, SSAB Oxelösund, Dickson PSC, Plannja, SSAB HardTech och Tibnor) är också dotterbolag med egna organisationsnummer.

SSAB Oxelösund har ett dotterbolag, SSAB Merox, som driver egen verksamhet, och som bör betraktas som ett eget företag enligt EU-definitionen. Plannja har ett dotterbolag, Plannja Siba, som också har egen verksamhet, och som alltså också skall räknas som ett eget företag. Övriga dotterdotterbolag har verksamheter som kan variera från drygt 100 miljoner i omsättning till ingen verksamhet alls. Det finns en del fastigheter som ligger i egna bolag framför allt inom Tibnor, och även en del andra mindre verksamheter ligger i egna bolag. Ingen av dessa bolag borde nog räknas som egna företag enligt EU-definitionen.

Om därför EU-definitionen skulle tillämpas strikt skulle drygt 30 mindre bolag föras ihop med Tibnor (nu visade det sig att den koncernstruktur vi utgått ifrån inte längre gäller, i dagsläget är det fråga om ett mindre antal). Ett mindre antal bolag skulle också behöva föras samman med de övriga dotterbolagen. Men som sagt, det är fråga om i sammanhanget små verksamheter.

Risken för att utlandsverksamhet kommer med är inte särskilt stor, när det gäller SSABs verksamhet, så länge vi är tydliga och talar om att utlandsverksamhet skall exkluderas. Vi bör för övrigt vara tydliga om vi begär in uppgifter för verksamhet som går utöver gränsen för den juridiska enheten. Detta gäller inte minst om vi riktar frågor till koncernmodern. Det kan annars vara svårt att avgöra om uppgifterna skall avse hela koncernen eller del av koncernen eller bara moderbolaget.

Minnesanteckningar från FDB-rådets möte 2002-05-14.

Tema: Enheter i företagsregistrert

Plats: Statshotellet, Eskilstuna

Vid Pennan: Björn Thornadtsson, ES/REG

Deltagare:

Staffan Wahlström ES/LEDN

Inger Sohlberg ES/FM

Cecilia Hertzman ES/TN

Ulf Durnell AM/FS

Björn Tegsjö AM/RA

Per Ericson ES/NR

Elisabeth Sennvall ES/IN

Gunila Nockhammar ES/II

Leif Svantesson ES/TN

Heather Bergdahl AM/FS

Jan Andersson AM/RA

Bertil Klang ES/NR

Katarina Wizell ES/IN

Rolf Selander MR/LS

Claes-Håkan Gustafson AM/LSY

Kristian Söderholm AM/LSY

Hans Björklund ES/MET

Lennart Nordberg ES/MET

Annika Lindblom ES/MET

Johan Erikson ES/MET

Gunnel Bengtsson ES/LEDN

Joakim Lundin ES/REG

Henrik Romanov ES/REG

Björn Thornadtsson ES/REG

1 Inledning

Till detta heldagsmöte hade FDB-rådet utökats med programcheferna för de program som deltar i rådets arbete. Mötets tema var ”Enheter i Företagsregistret och i statistikproduktionen”. Staffan Wahlström inledde med att ge en kort bakgrund till mötet.

Arbetet med att fastställa och implementera standarder är ett teamwork mellan i första hand ES/REG och ES/MET. Enhetsfrågan är viktig för att få en samordnad statistik. Samordning kräver en samordnads syn som bl.a. kan fås genom diskussioner. Den mest diskuterade enheten är företagsenheten (FE) vilket är naturligt eftersom det är den

centrala enheten utifrån vilken andra enheter härleds. I EU Regulations beskrivs hur enheterna idealt skall se ut. Det finns en spänning mellan detta och de problem som uppstår i det dagliga arbetet. Vi måste dock alltid ställa oss frågan vad vi vill ha för att kunna se vilka avvikelser som insamlingen ger gentemot det önskade. Detta är en förutsättning för att kunna beskriva kvalitén för våra användare.

Förmiddagspasset ägnades i huvudsak åt presentationer medan eftermiddagen inriktades på diskussioner. I de olika presentationerna aktualiserades frågor som berör vilka enheter som skall finnas i FDB, hur de skall definieras samt hur vi skall gå vidare i vårt fortsatta arbete.

Minnesanteckningarna skall ingå i ett samlingsdokument. I detta skall samtliga underlag som tagits fram inför mötet finnas med. För mer detaljerade studier hänvisas till dessa underlag.

2 Presentationer

Två underlag presenterades mera ingående.

- Enheter i FDB för institutionell, företagsdemografisk och funktionell statistik, ES/MET
- Mot ett nytt FE-begrepp i FDB, Jan Andersson AM/RA, Hans Björklund ES/MET och Joakim Lundin ES/REG

2.1 Enheter i FDB för institutionell, företagsdemografisk och funktionell statistik

Lennart Norberg presenterade ES/METs underlag. De ekonomiska undersökningarna kan indelas i huvudtyperna institutionell statistik, funktionell statistik, varubaserad statistik, prisstatistik och företagsdemografi.

Konstaterades att enheter, variabler och mätproblem hänger intimt samman. Detta gör att enhetsproblematiken blir svår och avgränsningen av enheter viktig. För att beskriva detta gavs några exempel. Ser man till EU-direktiven så skall man för institutionell statistik och företagsdemografisk statistik använda företagsenheten.

Därefter gjordes en genomgång av olika EU-förordningar och de olika enhetstyper och definitioner som föreslås för olika statistikområden. De förordningar som togs upp avsåg nationalräkenskaperna, de statistiska enheter som används i statistikproduktionen samt enheter i registerförordningen.

Vid genomgången av förordningarna konstaterades att företagsenheten skall uppfylla två kriterier nämligen att den skall vara beslutsmässig under utövandet av sin huvudsakliga funktion och att den skall ha fullständiga räkenskaper. För att på ett mera praktiskt sätt kunna avgränsa FE krävs att regler tas fram. Några olika ansatser togs upp. Ett förslag till operationell syn på FE för institutionell och företagsdemografisk statistik presenterades.

Därefter gjordes en presentation av olika enheter som kan användas inom den funktionella statistiken. Även här gavs ett förslag till operationell syn.

Avslutningsvis diskuterades angelägna utvecklingsaktiviteter. Initialt behöver man utreda en rad frågor för att i ett senare steg komma till beslut och handling. Den första utvecklingsaktiviteten berör kontinuitetsregler för företagsenhet, verksamhetsenhet, arbetsställe och lokal verksamhetsenhet. Den andra aktiviteten avser systematisk hantering av hjälpverksamhet medan den tredje aktiviteten berör behovet av en översyn av FDB och SAMU-systemet.

Johan Erikson har skrivit underlaget ”Förändrade nivåer i statistikredovisningen på institutionell nivå till följd av ett nytt företagsenhetsbegrepp”. Genom några exempel belystes en del av de synpunkter som tas upp i underlaget.

Nedanstående bilagor hade bifogats till de dokument som presenterades:

- Bilaga 1: Förändrade nivåer i statistikredovisningen på institutionell nivå till följd av ett nytt företagsenhetsbegrepp, Johan Erikson.
- Bilaga 2: Holdingbolag i NR, Jörgen Enmark, Per Ericson.
- Bilaga 3: Delineation of Enterprises into Kind – of – Activity units in the Swedish Business Register: A Systematic Approach and its Impact on Business Surveys.
- Bilaga 4: Utvärdering av enhetsavgränsningen för funktionell statistik i FS-98, L Nordberg.
- Bilaga 5: Verksamhetsenheter i statistikproduktionen, Hans Björklund.
- Bilaga 6: AM/KL:s synpunkter på enheter i FDB, Jens Olin.

2.2 Mot ett nytt FE-begrepp i FDB

Inledningsvis konstaterades att avdelningschefen redan tidigare fattat beslut om vilket FE-begrepp som skall gälla. Det FE-begrepp som definieras i registerförordningen och rekommendationerna skall vara utgångspunkten för den företagsenhet som skall införas i FDB. Målet är att följa EU-förordningen och de rekommendationer som ges. Vi är överens om målet, det finns inga alternativ. Utbyggnaden av FE (företagsenhet) bör ske successivt. Det är en resursfråga hur snabbt vi kan gå fram.

Inom Eurostat pågår ett arbete som syftar till att hitta operationella regler för FE och dess överlevnad. Man försöker att ta fram en metod för profilering där utgångspunkten är företagsgruppen.

Därefter beskrevs hur begreppet FE hanteras i olika länder. Konstaterades att profileringsarbetet kräver manuella utredningsresurser.

Under våren har gruppen också påbörjat ett profileringsarbete i syfte att få mera erfarenhet och kunskap. Resultaten för Cardo AB, SSAB-koncernen och Tibnor redovisades.

3 Diskussioner

Inledningsvis gjordes en kort uppsummering av förmiddagens presentationer. Från genomgången av enheter fanns olika förslag att ta ställning till. Förslagen berörde den operationella synen på FE för institutionell och företagsekonomisk statistik och förslag till operationell syn på enheter för funktionell statistik. I underlaget om ett nytt FE-begrepp i FDB aktualiseras frågor som berör det fortsatta arbetet. Resursfrågan lämnades i detta skede därhän.

Därefter följde en informationsrunda för att fånga upp statistikgrenarnas syn på förmiddagens presentationer. Utgångspunkten var att i kortform komma med synpunkter på hur den hittills presenterade informationen står i relation till hur man gör idag.

AM/RA:

- Viktigt att arbeta med statistiska enheter, det är inte bra att använda JE.
- Stöder förslaget med FE, bör användas av alla inom SCB.
- Viktigt att kunna koppla ihop individdata med företagsdata.
- Ekonomiska data på företaget kan kopplas ihop med t.ex. kompetens hos individerna.
- Viktigt att arbetsstället finns kvar som en central enhet.

AM/LSY:

- Instämde med de saker som AM/RA framförde, det är bättre att använda FE bl. a därför att den är stabil över tiden.
- SAMU-systemet bör vara flexibelt, möjligt att dra urval på JE.
- Man kan anpassa sig till FE och sedan göra ett suburval på JE.

AM/FS:

- Vi förordar den statistiska enheten FE.
- Drar AE-urval när man vill ha regional redovisning.
- Man har kopplingen mellan KU (kontrolluppgifter) och JE.
- LVE är den idealiska enheten men frågan är om företagen kan rapportera på den.

AM/KL:

- Tre huvudskäl till varför AM/KL föredrar JE framför FE.
- Urvalsdragning på JE ger en kombination av bättre branschredovisning.
- Det blir en mindre uppgiftslämnarbörda.
- Urvalen blir effektivare.
- En förutsättning är att det finns en överlevnad även på JE.
- Den löpande bokföringen av löner sker på JE.

ES/IN:

- Definitionen på FE är ok.
- Bra med ett gemensamt begrepp inom verket.
- Hur skall det praktiskt gå till? Man måste ha olika observationsenheter för olika undersökningar.
- Ett viktigt utvecklingsarbete är att utreda regler för överlevnad och död.
- Även hjälpverksamheten behöver utredas.
- Man bör även se till andra användarkrav i första hand externa. Ställer t.ex. branschutvecklingstal andra krav på enheter. Man måste kunna hantera eventuella trendbrott.
- Hur skall man hantera internleveranser?

MR/LS:

- Definitionerna finns i EU Regulations varför vi skall följa dem.
- Vi behöver analysera hur olika företagsbegrepp överensstämmer för att kunna se hur samordningen skall gå till.
- Approximationer måste användas hur det än är, vi behöver veta vad vi landar.

ES/II:

- Investeringsenkäten har FE.
- Investeringar är en aggregerbar variabel.
- Kan bli problem med internleveranser.
- Har utvecklat ett produktionssystem som är anpassat till FDB.

Staffan W undrade varför man inte använde VE-urval. Det huvudsakliga skälet är att man är osäker på täckningen.

ES/NR:

- Det är inte bra att dra urval på olika nivåer. Alla bör använda strukturen FE-VE-LVE, JE bör inte användas.
- De olika enhetsnivåerna måste hänga ihop.
- Det är förödande med olika branschindelningar.
- Försäljning av adresser skall R-delen klara av.
- De framtagna förslagen verkar bra.
- Eftersträvar att redovisa på institutionellt på FE och funktionellt på VE.

ES/FM:

- Samarbete med Finansinspektionen och detta styr population och enheter.
- Sektorindelningen är viktig.
- Inte så stor betydelse med FE eller VE.
- Drar urval i FDB, Finansinspektionen godkänner vad som skall ingå.
- Bransch 65-67 måste rensas upp.
- Jämförbarheten är viktig.

ES/TN:

- Det finns andra användare som ställer andra krav.

- Problemen blir större ju fler sammansatta FE som vi får.
- Ur uppgiftslämnarsynpunkt är det bra att använda administrativa material t.ex. Moms och SRU.
- Nyckeltalen, hur påverkas dessa?

Efter informationsrundan ägnades den återstående delen av mötet åt att försöka besvara de olika förslag som tagits upp.

Det förslag som framlagts till operationell syn på FE för institutionell och företagsdemografisk statistik är mera avgränsad jämfört med den vidare syn som EU har. I METs förslag tas endast vissa delar upp. I diskussionen framkom att den andemening och den ansats som finns i METs förslag verkar vettig och stöds av flertalet men formuleringarna behöver ses över. Förslaget är minimalistiskt och lägger bevisbördan på de som vill dela upp enheter. Ett principbeslut togs på att inriktningen skall gälla. Det gäller att komma fram till vad som är realistiskt.

Därefter diskuterades förslaget till operationell syn på enheter för funktionell statistik. De allra flesta verkar nöjda med de avgränsade VE vi har idag. NR uttryckte sitt stöd. Industrin har i stort sett kommit så långt man kan när det gäller uppdelning och hantering medan tjänstesidan har en hel del kvar att göra. Ett principbeslut togs om att följa den operationella syn som lagts fram angående enheter för funktionell statistik. Men anpassningar kan komma att ske. Observerbarhet är ett absolut krav för en VE-indelning vilket även ligger i linje med den syn som Eurostat har.

I och med detta har ett principbeslut tagits av en teoretisk grund för det fortsatta arbetet med institutionella och funktionella enheter.

Därefter aktualiserades frågan om vad vi gör nu, hur skall det fortsatta arbetet läggas upp. Konstaterades att vi behöver bedriva avancerade studier för att få ytterligare kunskap och erfarenheter. Detta arbete har försiktigtvis redan påbörjats.

Den framtida utbyggnaden av enhetsavgränsning och enhetsstrukturer måste ske successivt. En ansats kan vara att i ett första steg gå igenom de 50 sammansatta FE som vi har idag för att sedan kanske börja vid företag nr 100 (ur storlekssynpunkt) för att sedan gå uppåt i storleksordning. För det fortsatta arbetet bör man bilda en arbetsgrupp, ett samarbetsprojekt, med deltagare från statistikgrenarna, REG och MET.

För FE och VE gäller att de skall vara observerbara. Observerbarheten är ett viktigt kriterium och det kräver en kompromiss mellan krav från ES, AM och även företagsdemografiska krav. AM-avdelningen kan till stora delar aggregera sina variabler medan ES-avdelningen har mera problem att hantera i samband med aggregering.

Det var en allmän uppfattning att den föreslagna ansatsen verkade bra.

I samband med att det framtida arbetet togs upp påpekades att det bör klar-göras hur FE skall bildas. Skall man använda en Top-down eller en Bottom-up ansats. Vidare berördes ansvarsfrågan och resursfrågan. Behovet av att även satsa på små företag i registervården påpekades.

4 Sammanfattning

Ett principbeslut togs om att anta den operationella syn som presenterats angående institutionella enheter och funktionella enheter. Beslutet avser den teoretiska grunden för det fortsatta arbetet. Anpassningar och utvidgningar kommer att krävas.

De olika punkter som presenterades för fortsatt utveckling är angelägna. Även behovet av att utveckla koncernregistret (KCR) bör tas med på listan. Utvecklingsaktiviteterna kommer att diskuteras vid nästa FDB-rådsmöte som blir den 7 oktober kl. 09.30 i Örebro.

EU:s Enhetsförordning

Förordningen

Rådets förordning (EEG) nr 696/93 av den 15 mars 1993 om

Statistiska enheter för observation och analys av produktionssystemet inom gemenskapen

RÅDETS FÖRORDNING (EEG) nr 696/93 av den 15 mars 1993 om statistiska enheter för observation och analys av produktionssystemet inom gemenskapen

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

- med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 100a i detta,
- med beaktande av kommissionens förslag(1),
- i samarbete med Europaparlamentet(2),
- med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande(3), och
- med beaktande av följande:

För att kunna fungera behöver den inre marknaden en standard för identifiering av enheter och för insamling, överföring och publicering av nationell statistik och gemenskapsstatistik, så att företag, finansiella institutioner, regeringar och alla andra aktörer på den inre marknaden kan förses med tillförlitliga och jämförbara statistiska uppgifter.

Statistisk information om produktionssystemet behövs för att företag skall kunna bedöma sin konkurrensförmåga. Sådan information är även till nytta för gemenskapsinstitutionerna när dessa försöker förebygga snedvridning av konkurrens.

I enlighet med subsidiaritetsprincipen kan fastställandet av gemensamma statistiska normer som gör det möjligt att ta fram harmoniserad information endast göras effektivt på gemenskapsnivå. Dessa normer kommer i varje medlemsstat att tillämpas under överinseende av de organ och institutioner som har ansvaret för att sammanställa officiell statistik.

Endast om medlemsstaterna använder gemensamma definitioner av statistiska enheter blir det möjligt att tillhandahålla enhetlig information med den tillförlitlighet, snabbhet, flexibilitet och detaljeringsgrad som krävs för den inre marknaden.

Medlemsstaterna bör, för att tillgodose speciella behov, ha möjlighet att bibehålla eller införa andra statistiska enheter för observation och analys av produktionssystemet i sina nationella nomenklaturer.

Vilka statistiska enheter som skall användas i speciella undersökningar eller analyser kommer att preciseras i särskilda rättsakter.

För användandet av den statistiska näringsgrensindelningen inom Europeiska gemenskaperna, hädanefter kallad NACE Rev. 1, enligt förordning (EEG) nr 3037/90(4), och för tillämpningen av Europasystemet för integrerad ekonomisk redovisning (ESA) krävs standardiserade definitioner av statistiska enheter för register och undersökningar samt för presentation och analys av statistik.

Den kommitté som inrättades genom förordning (EEG) nr 3037/90 har befogenhet att behandla frågor om "utarbetande av riktlinjer för klassificering av statistiska enheter enligt NACE Rev. 1", men enheterna måste definieras i särskild ordning.

För att säkerställa jämförbarheten mellan nationell statistik och motsvarande gemenskapsstatistik är det viktigt att de statistiska enheter som klassificerats enligt NACE Rev. 1 definieras på samma sätt i samtliga medlemsstater.

Det är önskvärt att begränsa det antal statistiska enheter som används inom produktionssystemet.

För att ekonomisk statistik skall vara internationellt jämförbar, krävs det att medlemsstaterna och gemenskapens institutioner använder statistiska enheter som är direkt kopplade till de beskrivningar som ges i inledningen till Förenta nationernas internationella näringsgrensindelning (ISIC Rev. 3) och i de dokument som ingår i det av Förenta nationerna rekommenderade nationalräkenskapssystemet.

Produktionssystemet består av alla de enheter som deltar i produktionen och alla de ekonomiska och finansiella operationer som dessa enheter utför. För en strikt tillämpning av de statistiska enheterna inom hela gemenskapen krävs en övergångsperiod.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Härmed fastställs en förteckning över statistiska enheter (nedan kallade "statistiska enheter i produktionssystemet"). Förteckningen finns i bilagan till denna förordning tillsammans med använda kriterier, definitioner av enheterna och förklarande anmärkningar.

Artikel 2

Definitionerna av de statistiska enheterna i produktionssystemet skall användas av medlemsstaterna och kommissionen för att identifiera enheterna i syfte att samla in, överföra, publicera och analysera statistiska uppgifter om produktionssystemet, särskilt sådana uppgifter som är kopplade till NACE Rev. 1.

Artikel 3

Från och med den 1 januari 1994 skall medlemsstaterna, för de ändamål som anges i artikel 2, använda de definitioner som avses i artikel 1 för statistik som rör förhållanden efter den dagen.

Artikel 4

1. Under tiden den 1 januari 1994 - 31 december 1995 får en medlemsstat övergångsvis, för statistik som rör denna period, använda andra statistiska enheter i produktionssystemet än dem som avses i artikel 1. I så fall skall de uppgifter som lämnas till kommissionen under övergångsperioden anpassas och överföras så att de så nära som möjligt överensstämmer med vad som föreskrivs i bilagan.
2. I sådana undantagsfall då det finns väl underbyggda tekniska eller praktiska skäl för det får kommissionen på begäran av en medlemsstat förlänga övergångsperioden till som längst den 31 december 1997.

Artikel 5

När övergångsperioden enligt artikel 4 är slut får kommissionen enligt det förfarande som avses i artikel 6 ge en medlemsstat tillstånd att använda andra statistiska enheter i produktionssystemet.

Artikel 6

Åtgärder för genomförandet av denna förordning, inklusive åtgärder för anpassning till ekonomisk och teknisk utveckling och då särskilt åtgärder som avser de statistiska enheter i produktionssystemet, använda kriterier och definitioner som anges i bilagan, skall beslutas enligt följande i artikel 7.

Artikel 7

1. Kommissionens företrädare skall förelägga den kommitté för ett statistiskt program som inrättats genom beslut 89/382/EEG, Euratom(5) ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Kommittén skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen. Rösterna från medlemsstaternas företrädare skall vägas på det sätt som den artikeln föreskriver. Ordföranden får inte rösta.
2. Kommissionen skall besluta med omedelbar verkan. Om beslutet inte är förenligt med kommitténs yttrande skall kommissionen emellertid genast underrätta rådet. I sådana fall skall kommissionen uppskjuta verkställandet av de beslutade åtgärderna under tre månader räknat från den dag då rådet underrättats.
3. Rådet får fatta ett annat beslut med kvalificerad majoritet inom den tid som anges i punkt 2.

Artikel 8

De statistiska enheter i produktionssystemet som används i gemenskapsrättsakter om statistik inom gemenskapen skall tolkas i enlighet med begreppen och terminologin i denna förordning.

Artikel 9

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 15 mars 1993.

På rådets vägnar

M. JELVED

Ordförande

(1) EGT nr C 267, 16.10.1992, s. 3.

(2) EGT nr C 337, 21.12.1992 samt beslut av den 10 februari 1993.

(3) EGT nr C 19, 25.1.1993, s. 60.

(4) EGT nr L 293, 24.10.1990, s. 1.

(5) EGT nr L 181, 28.6.1989, s. 47.

BILAGA

Statistiska enheter i produktionssystemet inom gemenskapen

AVSNITT I Förteckning över enheter

Förteckningen över statistiska enheter i produktionssystemet ser ut på följande sätt:

- A. företaget
- B. den institutionella enheten
- C. företagsgruppen
- D. verksamhetsenheten
- E. den homogena produktionsenheten
- F. den lokala enheten
- G. den lokala verksamhetsenheten
- H. den lokala homogena produktionsenheten

AVSNITT II Använda kriterier

De statistiska enheterna i denna förordning definieras med utgångspunkt från tre kriterier. Dessa kriteriers relativa betydelse varierar beroende på vilken typ av enhet det gäller.

A. Rättsliga, räkenskapsmässiga eller organisatoriska kriterier

1. För definition av enheter som kan igenkännas och identifieras inom ekonomin måste rättsliga eller institutionella kriterier tillämpas. I vissa fall måste rättsliga separata enheter slås samman, eftersom de inte är tillräckligt organisatoriskt självständiga. För definition av vissa typer av enheter måste även räkenskapsmässiga eller finansiella kriterier tillämpas.
2. Företagsenheten utgörs av rättsliga enheter som helt eller delvis bedriver produktionsverksamhet.
3. Rättsliga enheter innefattar
 - juridiska personer vilkas existens erkänns av rättsordningen oberoende av de individer eller institutioner som äger dem eller är medlemmar i dem,
 - fysiska personer som självständigt bedriver ekonomisk verksamhet.
4. Den rättsliga enheten utgör alltid, antingen i sig själv eller ibland i kombination med andra rättsliga enheter, den juridiska grunden för den statistiska enheten "företaget".

B. Geografiska kriterier

1. En enhet kan identifieras geografiskt. Åtskillnad görs mellan lokal, regional, nationell, gemenskaps- och global nivå.

2. Den lokala nivån betyder här det territorium som motsvarar det minsta administrativa området: "commune/gemeente" i Belgien, "kommune" i Danmark, "Gemeinde" i Tyskland, "demos" eller "koinotis" i Grekland, "municipio" i Spanien, "commune" i Frankrike, "DED/ward" i Irland, "commune" i Italien, "commune" i Luxemburg, "gemeente" i Nederländerna, "concelho" i Portugal och "ward" i Storbritannien.
3. De regionala nivåerna definieras i den territoriella indelningen för statistikändamål (NUTS), där åtskillnad görs mellan tre nivåer (I, II, III).
4. Observations- och analysenheterna definieras på ett sådant sätt att uppgifter först skall kunna tas fram för varje medlemsstat och sedan kombineras så att siffror för hela gemenskapen eller för större områden fås fram.
5. Reglerna för geografiska kriterier måste vara enhetliga för att konsolidering skall vara möjlig och för att undvika att data räknas flera gånger eller utelämnas.

C. Verksamhetskriterier

1. Den ekonomiska aktiviteten produktion - härnäst kallad "verksamhet" - kan sägas äga rum när resurser som utrustning, arbetskraft, tillverkningsteknik, informationssystem eller produkter kombineras för att framställa bestämda varor eller tjänster. En verksamhet karakteriseras av en insats av produkter (varor eller tjänster), en produktionsprocess och ett utflöde av produkter.
2. Verksamheter bestäms med hänvisning till en viss nivå i NACE Rev 1.
3. Om en enhet bedriver mer än en verksamhet rangordnas alla verksamheter som inte är hjälpverksamheter efter förädlingsvärde till faktorpris. Åtskillnad görs mellan den huvudsakliga verksamheten (primär aktivitet) och sekundär verksamhet.
4. Om inga siffror över förädlingsvärdet finns tillgängliga måste andra kriterier som t.ex. antalet anställda, lönekostnader, omsättning och tillgångar användas, för att man skall erhålla en klassificering som så nära som möjligt överensstämmer med den som hade erhållits om förädlingsvärdet använts.
5. Enheterna klassificeras efter den verksamhet som bedrivs. Om en verksamhet bidrar med över 50 % av förädlingsvärdet bestämmer denna enhetens klassificering. I alla andra fall måste klassificeringsregler följas. Klassificering sker stegvis från den högsta aggregeringsnivån, avdelningen (en bokstav), ner till undergruppen (fyra siffror) via huvudgruppen (två siffror) och gruppen (tre siffror). Klassificeringen på varje nivå måste vara förenlig med den föregående nivån. Den kommitté för ett statistiskt program som avses i artikel 7 i förordning (EEG) nr 3037/90 har behörighet på detta område.
6. Primära och sekundära verksamheter betjänas av hjälpverksamheter, t. ex. administration, redovisning, databehandling, processövervakning, inköp,

försäljning och marknadsföring, lagerhållning, reparationer, transporter och reovering.

Dessa hjälpverksamheter inom en enhet bedrivs för att möjliggöra eller underlätta enhetens produktion av varor och tjänster avsedda för tredje part. Hjälpverksamheternas produkter är däremot inte avsedda för tredje part.

7. Begreppet hjälpverksamhet utvecklas i avsnitt IV B.

AVSNITT III Definitioner av enheter och förklarande anmärkningar till varje enhet

A. Företag

Företaget består av den minsta kombination av rättsliga enheter som är en organisatorisk enhet vilken producerar varor eller tjänster och har en viss grad av självständigt beslutsfattande, särskilt i fråga om användningen av sina resurser i den löpande driften. Ett företag bedriver en eller flera verksamheter på en eller flera platser. Ett företag kan bestå av en enda rättslig enhet.

Förklarande anmärkning:

Företaget, såsom det här definieras, är en ekonomisk enhet och kan därför, under vissa förhållanden, motsvara en gruppering av flera rättsliga enheter. Vissa rättsliga enheter bedriver sin verksamhet uteslutande för andra rättsliga enheter, deras existens kan endast förklaras av administrativa faktorer (t. ex. skatteskäl), och de saknar ekonomisk betydelse. En stor del av de rättsliga enheter som inte har några anställda hör också till denna kategori. I många fall bör dessa rättsliga enheters verksamhet betraktas som hjälpverksamhet till den överordnade enhet de betjänar och som de tillhör och måste knytas till för att utgöra ett företag som kan användas vid ekonomisk analys.

B. Institutionell enhet

Den institutionella enheten är ett grundelement som centrum för ekonomiskt beslutsfattande och karakteriseras av ett enhetligt handlingsätt och självständigt beslutsfattande vid utövningen av huvudfunktionen. En enhet anses utgöra en institutionell enhet om den självständigt fattar beslut om sin huvudfunktion och dessutom för fullständiga räkenskaper.

- För att det skall anses att en enhet självständigt fattar beslut om sin huvudfunktion måste den vara ansvarig och redovisningskyldig för sina beslut och handlingar.
- För att det skall anses att en enhet för fullständiga räkenskaper måste den registrera alla de ekonomiska och finansiella transaktioner som görs under räkenskapsperioden samt upprätta en balansräkning över tillgångar och skulder.

Förklarande anmärkningar

4. Inom bolagssektorn motsvarar företaget den institutionella enhet som används i ESA. Liknande institutionella enheter finns även inom den offentliga sektorn och sektorn för privata institutioner utan vinstsyfte. Inom hushållssektorn omfattar den institutionella enheten hushållets hela verksamhet, medan termen "företag" endast används om hushållets produktionsverksamhet.
5. En tillämpning av dessa regler leder till följande slutsatser för enheter som inte tydligt har båda de egenskaper som utmärker en institutionell enhet:
 - a) Hushåll har alltid självständigt beslutsfattande och måste därför vara institutionella enheter, trots att de inte för fullständiga räkenskaper.

- b) Enheter som inte för fullständiga räkenskaper slås samman med de institutionella enheter i vilkas räkenskaper deras egna ofullständiga räkenskaper ingår.
 - c) Enheter som för fullständiga räkenskaper men som inte har självständigt beslutsfattande vid utövningen av huvudfunktionen kombineras med de enheter som kontrollerar dem.
 - d) Enheter som uppfyller definitionen för institutionella enheter räknas som sådana även om de inte offentliggör sina räkenskaper.
 - e) Enheter som utgör en del av en företagsgrupp och som för fullständiga räkenskaper betraktas som institutionella enheter även om de, faktiskt men inte nödvändigtvis rättsligt, har överlåtit en del av sitt självständiga beslutsfattande till det centrala organ (holdingbolag) som ansvarar för den samlade ledningen av gruppen. Holdingbolaget självt betraktas som en institutionell enhet som är skild från de enheter den kontrollerar.
6. Följande enheter betraktas som institutionella enheter:
- Enheter som för fullständiga räkenskaper och har självständigt beslutsfattande:
 - a) aktiebolag,
 - b) kooperativa företag eller handelsbolag som är juridiska personer,
 - c) offentliga företag som är juridiska personer,
 - d) institutioner utan vinstsyfte som är juridiska personer,
 - e) myndigheter.
 - Enheter som för fullständiga räkenskaper och som av hävd anses ha självständigt beslutsfattande:
 - f) bolagsliknande företag: enskilda näringsidkare, sammanslutningar och offentliga företag utöver dem som avses i punkt a, b och c förutsatt att deras ekonomiska och finansiella beteende kan skiljas från ägarnas och liknar det i ett bolag.
 - Enheter som inte nödvändigtvis för fullständiga räkenskaper men som av hävd anses ha självständigt beslutsfattande:
 - g) hushåll.

C. Företagsgrupp

En företagsgrupp består av företag som är rättsligt eller finansiellt sammanbundna. En företagsgrupp kan ha mer än ett centrum för beslutsfattande, i synnerhet för sin produktions-, försäljnings- och vinstpolicy. Den kan centralisera vissa finansierings- och skattefunktioner. Den utgör en ekonomisk enhet som har rätt att fatta beslut, i synnerhet för de enheter som ingår i gruppen.

Förklarande anmärkningar

1. För vissa observationer och analyser kan det vara lämpligt och nödvändigt att analysera banden mellan vissa företag och sammanföra de företag som är nära bundna till varandra. Arbetet med att definiera begreppet "företagsgrupp" är inte slutfört. Den definition som ges här utgår från begreppet "redovisningsgrupp" som definieras i rådets sjunde direktiv 83/349/EEG (EGT nr L 193, 18.7.1983, s. 1). *Detta direktiv skall tillämpas för första gången på sammanställd redovisning*

under det räkenskapsår som började år 1990. Direktiv 90/605/EEG (EGT nr L 317, 16.11.1990, s. 60) utvidgade sjunde direktivet tillämpningsområde.

2. Enligt sjunde direktivet skall det anses röra sig om en företagsgrupp om 20% av kapitalet eller rösträtten ägs eller kontrolleras av ett annat företag. Hänsyn måste tas till bestämmelser om kontroll av befogenheterna att utse ledningen. Syftet är att utöver den finansiella kontrollen (majoritetskontrollen) ta hänsyn till var den egentliga kontrollen ligger.
3. Denna definition kan inte utan vidare användas vid statistiska analyser, eftersom "redovisningsgrupper" inte utgör avgränsade företagsgrupper som går att addera. Den statistiska enheten "företagsgrupp", baserad på begreppet "redovisningsgrupp", måste därför definieras utifrån följande ändringar:
 - Redovisningsgrupper medräknas på den högsta konsolideringsnivån (huvudföretag).
 - I en företagsgrupp inräknas enheter vilkas räkenskaper är helt integrerade i det konsoliderande företaget. - Majoritetsstyrda enheter läggs till om deras räkenskaper inte ingår i det konsoliderande företaget enligt något av de kriterier som anges i sjunde direktivet, t. ex. skillnad i verksamhetsart eller liten relativ storlek.
 - Tillfälliga förbindelser som varar kortare tid än ett år medräknas inte.
4. En företagsgrupp utgörs av ett antal företag som kontrolleras av huvudföretaget. Huvudföretaget är en överordnad rättslig enhet som inte kontrolleras, vare sig direkt eller indirekt, av någon annan rättslig enhet. Dotterföretag till ett dotterföretag betraktas som dotterföretag till moderföretaget. Det finns emellertid vissa typer av kooperativ eller ömsesidiga bolag i vilka moderföretaget ägs av gruppens enheter.
5. Företagsgrupper består ofta av enheter som är sammanbundna genom olika slag av förbindelser, t. ex. ägarskap, aktiemajoritet och ledning. Dessa enheter är ofta sammanbundna genom familjeenheter från flera olika generationer. Företagsgruppen motsvarar ofta ett konglomerat som hålls ihop av ett nätverk av komplexa samband och vars verksamhet har mycket stor spännvidd. Undergrupperingar kan identifieras inom en företagsgrupp.
6. Det är lämpligt att identifiera alla (majoritets- och minoritets-) förbindelser mellan huvudföretaget och det kontrollerade företaget via nätverket av dotterföretag och dessas dotterföretag. Detta möjliggör en kartläggning av företagsgruppens hela organisation.
7. Med hänsyn till de olika räkenskapsdirektiven bör man alltid försöka att inom gruppen skilja mellan de grundenheter som är icke-finansiella företag och de som måste klassificeras som finansiella institutioner. Bland de senare måste man skilja mellan kreditinstitut och försäkringsföretag. Vissa företagsgrupper spänner över hela världen men måste analyseras med avseende på gemenskapens och varje medlemsstats ekonomiska territorium.

8. Enheten företagsgrupp är särskilt lämplig för finansiella analyser och för att studera företagsstrategier, men den är alltför oenhetlig och instabil för att kunna användas som den centrala observations- och analysenheten, vilken också, i fortsättningen skall att vara företaget. Företagsgruppen används för att sammanställa och presentera vissa uppgifter.

D. Verksamhetsenhet

Verksamhetsenheten grupperar alla de delar av ett företag som bidrar till utövandet av en verksamhet på undergruppsnivå (fyra siffror) i NACE Rev. 1 och motsvarar en eller flera operativa avdelningar inom företaget. Företagets informationssystem måste för varje verksamhetsenhet kunna ange eller beräkna åtminstone produktionsvärdet, insats av varor och tjänster, arbetskraftskostnader, driftsöverskott samt antalet anställda och fasta bruttoinvesteringar.

Förklarande anmärkningar

5. Verksamhetsenheten är tänkt som en observationsenhet för att förbättra homogeniteten hos resultaten av statistiska undersökningar avseende verksamhetsart och därmed öka den internationella jämförbarheten. Detta är nödvändigt eftersom det på företagsnivå förekommer olika typer av horisontell och vertikal integration både nationellt och internationellt. En enhet som bara bedriver hjälpverksamhet åt det företag den tillhör kan inte betraktas som en separat verksamhetsenhet. Verksamhetsenheten motsvarar i praktiken den operativa definition som ges i punkt 96 i inledningen till ISIC Rev. 3.
6. De verksamhetsenheter som faller under en bestämd rubrik i klassificeringssystemet NACE Rev. 1 kan tillverka produkter som inte hör till verksamhetsarten då det finns sekundära verksamheter som inte kan urskiljas med hjälp av tillgängliga räkenskapshandlingar. Omvänt gäller att de verksamhetsenheter som klassificeras under en bestämd rubrik i klassificeringssystemet på grundval av den primära verksamheten, inte står för hela tillverkningen av de specifika produkter som hör till verksamhetsarten, eftersom samma produkter kan tillverkas som sekundär verksamhet av verksamhetsenheter som klassificeras under någon annan rubrik.
7. Företagens internredovisning (t. ex. resultatenheter eller kostnadsställen) har ofta utarbetats enligt kriterier som ligger nära verksamhetsbegreppet. Den gör det möjligt att ta fram uppgifter om verksamhetsenheterna så att dessa kan observeras.
8. Alla kostnader för ett företags hjälpverksamheter måste föras till huvud- och biverksamheterna och därmed till de verksamhetsenheter som kan observeras inom företaget.

E. Homogen produktionsenhet

Den homogena produktionsenheten karakteriseras av en enda verksamhet som är homogen vad gäller insats av varor och tjänster, produktionsprocess och produktionsresultat. De produkter som utgör insats och produktionsresultat kännetecknas av sina fysiska egenskaper och graden av förädling samt av den

produktionsteknik som används, med hänvisning till en produktindelning. Den homogena produktionsenheten kan motsvara en institutionell enhet eller en del av en sådan. Den kan däremot aldrig höra till två olika institutionella enheter.

Förklarande anmärkningar

4. För att en tydlig analys av produktionsprocessen skall kunna göras har ESA valt homogena produktionsenheter som gör det möjligt att studera tekniska och ekonomiska samband. Dessa analysenheter används framför allt i input-output-tabeller och bildas i praktiken utifrån uppgifter som samlats in för observationsenheterna, eftersom de normalt inte kan observeras direkt.
5. De flesta observationsenheter bedriver flera verksamheter samtidigt. De kan utöva en primär verksamhet, några sekundära verksamheter - dvs. verksamheter som hör till andra branscher - och några hjälpverksamheter som t. ex. administration, inköp, distribution, lagerhållning, reparationer etc. Om en observationsenhet bedriver både en primär verksamhet och en eller flera sekundära verksamheter delas den in i motsvarande antal homogena produktionsenheter, och de sekundära verksamheterna klassificeras under andra rubriker än den primära verksamheten. Däremot skiljs inte observationsenhetens hjälpverksamheter från den primära eller sekundära verksamhet de betjänar.
6. Den homogena produktionsenheten definieras oberoende av platsen för verksamheten. I ISIC Rev. 3 definieras den homogena produktionsenheten på ett sådant sätt att den motsvarar den lokala homogena produktionsenheten. Punkt 112 i inledningen till ISIC Rev. 3 är sålunda beroende av punkt 104.

F. Lokal enhet

Den lokala enheten är ett företag eller en del av ett företag (t. ex. en verkstad, en fabrik, ett lager, ett kontor, en gruva eller ett förråd) som ligger på en geografiskt identifierad plats. På eller från denna plats bedrivs ekonomisk verksamhet som - med vissa undantag - sysselsätter en eller flera personer (även på deltid) inom ett och samma företag.

Förklarande anmärkningar

1. Om en person arbetar på mer än en plats (underhåll eller övervakning) eller i hemmet räknas den lokala enheten som den plats varifrån den anställde får sina instruktioner eller varifrån arbetet organiseras. Det måste vara möjligt att ange vilka anställda som är knutna till varje lokal enhet. En rättslig enhet som fungerar som juridisk bas för ett företag eller en del av ett företag måste emellertid ha en lokal enhet som säte, även om ingen arbetar där. En lokal enhet kan dessutom omfatta endast hjälpverksamheter.
2. Begreppet "geografiskt identifierad plats" skall tolkas bokstavligen. Två enheter som hör till samma företag men som ligger på skilda platser (även inom medlemsstatens minsta administrativa enhet) måste betraktas som två lokala enheter. En enskild lokal enhet får emellertid sträcka sig över flera angränsande administrativa områden. I sådana fall är av hävd postadressen den avgörande faktorn.

3. Enhetens gränser bestäms av fastighetsgränserna, vilket t. ex. innebär att en allmän väg som korsar fastigheten inte bryter gränserna. Definitionen liknar den som ges i punkt 101 i inledningen till ISIC Rev. 3 såtillvida att den gäller lokalisering i ordets strikta bemärkelse, men skiljer sig från definitionen i punkt 102 såtillvida att denna strikta bemärkelse inte tillåts variera efter den statistik det är frågan om. Dessutom tillämpas vanligtvis kriteriet om anställda vid enheten.
4. När det gäller regionalräkenskaper använder ESA-REG (den regionala tillämpningen av ESA) samma definition på lokal enhet.

G. Lokal verksamhetsenhet

Den lokala verksamhetsenheten är den del av en verksamhetsenhet som motsvarar en lokal enhet.

Förklarande anmärkningar

3. Varje verksamhetsenhet måste ha minst en lokal verksamhetsenhet. Verksamhetsenheten kan emellertid utgöras av en gruppering av delar av en eller flera lokala enheter. En lokal enhet får däremot under vissa förhållanden omfatta enbart en grupp av hjälpverksamheter. I sådana fall kan en supplementär klassificering av den lokala enheten ske. Dessutom bör varje företag ha minst en lokal verksamhetsenhet.
4. Den lokala verksamhetsenheten motsvarar den operativa definitionen på "establishment" som ges i punkt 106 i inledningen till ISIC Rev. 3.

H. Lokal homogen produktionsenhet

Den lokala homogena produktionsenheten är den del av en homogen produktionsenhet som hänförs till en lokal enhet.

AVDELNING IV Kompletterande förklarande anmärkningar

A. Myndigheter och institutioner utan vinstsyfte

1. Vad gäller organ inom den offentliga sektorn finns det stora variationer i fråga om vilken statistisk enhet som lämpar sig för insamling och sammanställning av statistik (t. ex. den centrala förvaltningen, socialförsäkringsadministrationen eller den lokala förvaltningen inom en region, en provins, ett län, ett grevskap, en kommun, en stad etc.). Dessa olika organ planerar, kontrollerar och förvaltar kollektivt finanserna hos de organ de har under sig (vilka kan vara ministerier, generaldirektorat, direktorat, nämnder, kontor, byråer etc.). Vad gäller verksamhetsarten kan emellertid vissa av dessa organ, särskilt lokala myndigheter, vara mycket mer heterogena än företag i bolagsform.
2. Dessa organs verksamhet hör ofta till avdelning L i NACE Rev. 1 "Offentlig förvaltning och försvar; obligatorisk socialförsäkring", även om andra organ bedriver verksamhet som huvudsakligen hör till andra avdelningar, t. ex.

"Utbildning" (avdelning M), "Hälso- och sjukvård, sociala tjänster" (avdelning N) och "Andra samhällliga och personliga tjänster" (avdelning O).

3. När uppgifter om enheter inom den privata sektorn skall kombineras med uppgifter om organ inom den offentliga sektorn och privata institutioner utan vinstsyfte, och dessa klassificeras efter arten av ekonomisk verksamhet, måste identifiering och klassificering göras på grundval av sådana statistiska enheter som närmast överensstämmer med enheterna inom den privata sektorn. Därför skall alla kriterier som används inom den privata sektorn analogt tillämpas på organ inom den offentliga sektorn. Detsamma gäller för privata institutioner utan vinstsyfte.

B. Hjälpverksamheter

1. En verksamhet måste betraktas som hjälpverksamhet om den uppfyller följande villkor:
 - a) Den betjänar enbart den enhet till vilken den hör. De varor och tjänster som produceras får alltså inte säljas på marknaden.
 - b) En jämförbar verksamhet bedrivs i liknande omfattning inom liknande produktionsenheter.
 - c) Den producerar tjänster eller, i undantagsfall, icke varaktiga varor som inte ingår i enhetens slutprodukt (t.ex. mindre redskap eller byggnadsställningar).
 - d) Den bidrar till enhetens löpande kostnader, dvs. den genererar inga fasta bruttoinvesteringar.
2. Skillnaden mellan hjälpverksamhet och primär eller sekundär verksamhet kan illustreras med hjälp av följande exempel:
 - Tillverkning av mindre redskap för användning inom enheten är en hjälpverksamhet (i enlighet med alla kriterier).
 - Transporter för egen räkning är normalt en hjälpverksamhet (i enlighet med alla kriterier).
 - Försäljning av egna produkter är en hjälpverksamhet, eftersom en allmän regel är att produktion utan försäljning inte är möjlig. Om man inom ett tillverkningsföretag kan identifiera ett ställe för detaljhandelsförsäljning (direkt försäljning till konsumenter), som t. ex. kan vara en lokal enhet, får detta försäljningsställe - undantagsvis och för att möjliggöra vissa analyser - betraktas som en verksamhetsenhet. Denna observationsenhet klassificeras då på två olika sätt, dels på grundval av den primära eller sekundära verksamhet som det företag till vilket den hör bedriver och dels på grundval av dess egen verksamhet (detaljhandelsförsäljning).
3. Som en allmän regel gäller alltså att eftersom produktionsprocesser i allmänhet inte kan genomföras utan stöd från hjälpverksamheter bör dessa hjälpverksamheter inte utgöra särskilda enheter, även om de bedrivs av en särskild rättslig enhet eller på en särskild plats och även om separata räkenskaper förs. Dessutom tas inte hjälpverksamheten med i beräkningen när verksamheten hos den enhet till vilken hjälpverksamheten hör klassificeras. Det bästa exemplet

på en enhet som bedriver hjälpverksamhet är den centrala administrativa avdelningen eller huvudkontoret.

4. Med tillämpning av definitionen i punkt 1 skall följande verksamheter inte betraktas som hjälpverksamheter:
 - a) Produktion av varor eller utförande av arbete som bidrar till de fasta bruttoinvesteringarna, i synnerhet byggarbete för egen räkning. Detta är i överensstämmelse med den metod som används i NACE Rev. 1, där enheter som utför byggarbeten för egen räkning klassificeras under byggverksamhet om det finns uppgifter om detta.
 - b) Produktion som till betydande del går till försäljning, även om en viss del går till förbrukning inom den primära verksamheten eller sekundära verksamheter.
 - c) Produktion av varor som i ett senare led ingår som en integrerad del av de produkter som framställs inom den primära verksamheten eller sekundära verksamheter - t. ex. produktion vid en av ett företags avdelningar av lådor, behållare etc. som skall användas vid förpackning av företagets produkter.
 - d) Energiproduktion (integrerat kraftverk eller koksverk), även om den helt förbrukas inom den överordnade enhetens primära eller sekundära verksamhet.
 - e) Inköp av varor för vidareförsäljning i oförändrat skick.
 - f) Forskning och utveckling. Dessa verksamheter är inte särskilt utbredda och producerar inte tjänster som utnyttjas i den löpande produktionen.

Om separata uppgifter finns för dessa verksamheter skall de anses som särskilda verksamheter och därmed betraktas som verksamhetsenheter.

5. Om hjälpverksamheter bedrivs till stöd för en enda enhet, utgör dessa verksamheter och de resurser de utnyttjar en integrerad del av den enhetens verksamhet och resurser. Om den statistiska enhetens verksamhet och tillhörande hjälpverksamheter inte bedrivs inom samma geografiska område (definierat som det område som används för statistiska undersökningar), kan det vara önskvärt att samla in separat kompletterande information om dessa enheter för de kategorier av uppgifter som måste klassificeras efter geografiska områden, även om enheterna enbart bedriver hjälpverksamheter.
6. Om hjälpverksamheter bedrivs huvudsakligen till stöd för två eller flera verksamhetsenheter, måste kostnaden för dessa hjälpverksamheter fördelas på de verksamhetsenheter som de betjänar. Om uppgifter finns om hur stor del av kostnaden som kan hänföras till var och en av dessa verksamheter, bör kostnaden delas upp på grundval av dessa uppgifter. Om ingen sådan information finns bör kostnaden för hjälpverksamheten delas upp på den primära verksamheten och sekundära verksamheter proportionellt mot produktionsvärdet med avdrag för kostnader för insats av varor och tjänster exklusive kostnaderna för hjälpverksamheterna själva. Om denna metod visar sig vara för svår att använda i praktiken, får kostnaden för hjälpverksamheten helt enkelt delas upp proportionellt mot produktionsvärdet.

7. Om hjälpverksamheter är organiserade på ett sådant sätt att de betjänar två eller flera enheter i ett företag som omfattar flera enheter, kan de utgöra en grupp av hjälpverksamheter på en bestämd plats. I sådana fall kan det vara lämpligt att ge möjlighet till supplementära klassificeringar, på samma sätt som det kan vara önskvärt att täcka vissa verksamheter fullständigt, även om de bedrivs självständigt eller av enheter som enbart bedriver hjälpverksamheter (som t. ex. datortjänster). Dessa hjälpenheter kan för detta syfte klassificeras både efter sina egna verksamheter och efter verksamheten i den enhet de är knutna till.

8. Det kan förekomma att en verksamhet som först var en hjälpverksamhet så småningom börjar tillhandahålla tjänster för försäljning till andra enheter. En sådan verksamhet kan utvecklas så långt att den upphör att vara en hjälpverksamhet och måste då betraktas antingen som enhetens primära verksamhet eller som en av enheternas sekundära verksamheter. Det enda sättet att avgöra om en viss verksamhet bör betraktas som hjälpverksamhet eller som primär eller sekundär verksamhet är att fastställa vilken roll den spelar i företaget som helhet.

C. Översiktstabell efter verksamhet och plats

Ej med i Internet och EUR-Lex

EU:s Företagsregisterförordning

Förordningen

Rådets förordning (EEG) nr 2186/93 av den 22 juli 1993 om

Samordning inom gemenskapen vid utarbetandet av företagsregister för statistiska ändamål

RÅDETS FÖRORDNING (EEG) nr 2186/93 av den 22 juli 1993 om samordning inom gemenskapen vid utarbetandet av företagsregister för statistiska ändamål

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

- med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 213 i detta,
- med beaktande av kommissionens förslag, och med beaktande av följande:

Den inre marknaden ökar behovet av att förbättra jämförbarheten hos den statistik som utarbetas för att täcka gemenskapens behov. För att uppnå den förbättringen bör det beslutas om gemensamma definitioner och beskrivningar av de företag och andra relevanta statistiska enheter som skall omfattas.

Register bör utarbetas och uppdateras för att samla in information om dessa enheter.

Det finns ett ökande behov av information om företags struktur, ett behov som den nuvarande gemenskapsstatistiken inte tillfredsställer.

Företagsregister för statistiska ändamål är ett nödvändigt redskap för att hålla sig à jour med de strukturförändringar i ekonomin som blir följden av joint ventures, delägarskap, utköp, fusioner och företagsförvärv.

Den offentliga verksamhetens viktiga roll i medlemsstaternas nationella ekonomier har erkänts, särskilt i kommissionens direktiv 80/723/EEG(1), vars artikel 2 även definierar sådan verksamhet. Den bör därför tas med i företagsregistren.

Viss statistik saknas för närvarande, särskilt i sektorer med många små och medelstora företag (SMF), t. ex. serviceföretag, på grund av att det inte finns något register om dessa företag för statistiska ändamål.

Företagsregister bidrar till att förena de motstridiga kraven på ökad information om företag och kraven på att underlätta deras administrativa börda, i synnerhet genom att man använder de uppgifter som redan finns i administrativa och juridiska register, särskilt vad gäller SMF, enligt rekommendation 90/246/EEG(2).

Företagsregister för statistiska ändamål utgör en grundläggande beståndsdel i informationssystem om företag och gör det möjligt att organisera och samordna statistiska undersökningar genom att tillhandahålla en urvalsram, möjligheter till extrapolering och metoder att kontrollera företagens svar, särskilt sådana som omfattas av direktiven 78/660/EEG(3) och 83/349/EEG(4).

Inrättandet av ett nytt system för statistikinsamling som omfattar handel i varor och tjänster mellan medlemsstater gör det nödvändigt med ett register över dem som skall lämna information. Det är önskvärt att härleda det registret ur ett centralt företagsregister som används för statistiska ändamål.

Arbetet med företagsregister för statistiska ändamål har inte hunnit lika långt i alla medlemsstater. Det tidskrävande och dyra arbetet med att inrätta dessa register måste genomföras i två etapper, varvid den första avser en harmonisering av de grundläggande enheterna i registren enligt en fastställd tidsplan.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1 Mål

Medlemsstaterna skall för statistiska ändamål inrätta ett eller flera harmoniserade register med de definitioner och den räckvidd som anges i följande artiklar.

Artikel 2 Definitioner

1. I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) juridisk enhet: en juridisk enhet som den definieras i avsnitt II. A.3 i bilagan till förordning (EEG) nr 696/93(5),
- b) företag: ett företag som det definieras i avsnitt III. A i bilagan till den förordningen.

I det följande skall sambandet mellan företaget och den juridiska enheten karakteriseras av följande:

- Företaget är knutet till en eller flera juridiska enheter, och
 - den juridiska enheten är ansvarig för företaget.
- c) lokal enhet: en lokal enhet som den definieras i avsnitt III. F i bilagan till förordning (EEG) nr 696/93.

I det följande skall sambandet mellan den lokala enheten och företaget karakteriseras av följande:

- Den lokala enheten är underordnad ett företag.

2. Den här förordningen skall bara tillämpas på de enheter som helt eller delvis bedriver produktionsverksamhet.

Artikel 3 Räckvidd

1. Enligt definitionerna i artikel 2 och om inte annat följer av de begränsningar som anges i den här artikeln skall följande enheter ingå i registren:

- Alla företag som bedriver en ekonomisk aktivitet som bidrar till bruttonationalprodukten till marknadspriser (BNP).
- De juridiska enheter som ansvarar för dessa företag.
- De lokala enheter som är underordnade dessa företag.

Detta krav skall dock inte tillämpas på hushåll

- i den utsträckning som deras produktion är för eget bruk,
- i den utsträckning som deras producerade tjänster omfattar uthyrning av egen eller hyrd egendom (grupp 70.2. i den statistiska näringsgrensindelningen inom Europeiska gemenskaperna (NACE Rev. 1) enligt förordning (EEG) nr 3037/90(6).

Registrering av följande enheter är frivillig:

- Företag vars huvudverksamhet omfattas av avsnitt A, B eller L i NACE Rev. 1.
- Juridiska enheter som är ansvariga för dessa företag.
- Lokala enheter som är underordnade dessa företag.

Den utsträckning i vilken små företag utan statistisk betydelse i medlemsstaterna skall omfattas av registren skall beslutas enligt förfarandet i artikel 9.

2. De företag samt juridiska och lokala enheter som avses i punkt 1 skall registreras enligt tidsplanen i bilaga 1.
3. En separat registrering av juridiska enheter skall vara frivillig, förutsatt att all information om dessa enheter finns i registret för företag.

Reglerna för en sådan registrering skall antas enligt förfarandet i artikel 9.

Artikel 4 Registerinnehåll

De enheter som förs in i ett register skall förses med ett identitetsnummer och de beskrivande uppgifter som anges i bilaga 2.

Artikel 5 Uppdatering

1. Följande uppgifter skall uppdateras minst en gång per år:
 - a) Införande och borttagande av registerposter.
 - b) De variabler som anges i punkt b och f i bilaga 2.1.
 - c) För de enheter som omfattas av årliga undersökningar, de variabler som anges i punkt b, c, d, e och h i bilaga 2.3 om dessa variabler ingår i undersökningarna.

Som en allmän regel gäller att den information som erhållits ur administrativa register eller årliga undersökningar skall uppdateras årligen, och övrig information skall uppdateras vart fjärde år.

2. Vid utgången av det första kvartalet varje kalenderår skall medlemsstaterna göra en kopia av registret som det ser ut vid den tidpunkten och i analysyfte behålla den kopian i 10 år.

Artikel 6 Tillgång till information

När kommissionen efter att ha fått yttrandet från den kommitté som anges i artikel 9 begär det, skall medlemsstaterna genomföra statistiska analyser av registren och överlämna resultaten, inklusive de uppgifter som av medlemsstaterna förklarats sekretessbelagda enligt nationell lagstiftning eller nationellt bruk rörande insynsskydd i statistik, enligt rådets förordning (Euratom, EEG) nr 1588/90 av den 11 juni 1990 om utlämnande av insynsskyddade statistiska uppgifter till Europeiska gemenskapernas statistikkontor(7).

Artikel 7 Tillgång till administrativa eller juridiska register

Varje nationellt statistiskt institut skall bemyndigas att för statistiska ändamål samla in sådana uppgifter som omfattas av denna förordning och som finns i sådana administrativa eller juridiska register som utarbetats inom det nationella territoriet i fråga, enligt villkor fastställda i nationell lagstiftning.

Artikel 8 Genomförandebestämmelser

Genomförandebestämmelserna för artikel 3 - 6 och bilaga 1 och 2, såväl som de åtgärder som krävs för att anta dessa bestämmelser och varje avsteg från artikel 3 - 5 eller från bilagorna, skall antas enligt förfarandet i artikel 9.

Artikel 9 Förfarande

1. Kommissionens företrädare skall förelägga den kommitté för ett statistiskt program som inrättats genom beslut 89/382/EEG, Euratom(8) ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Kommittén skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen. Rösterna från medlemsstaternas företrädare skall vägas på det sätt som den artikeln föreskriver. Ordföranden får inte rösta.
2.
 - a) Kommissionen skall besluta med omedelbar verkan.
 - b) Om beslutet inte är förenligt med kommitténs yttrande skall kommissionen emellertid genast underrätta rådet. I sådana fall skall kommissionen uppskjuta verkställandet av de beslutade åtgärderna under en period på tre månader från dagen då rådet underrättas.

Rådet får fatta ett annat beslut med kvalificerad majoritet inom den tid som anges i föregående stycke.

Artikel 10 Rapport från kommissionen

Inom fyra år efter det att denna förordning antagits skall kommissionen till rådet överlämna en rapport om genomförandet av denna förordning och får bifoga förslag till åtgärder med beaktande av vunna erfarenheter.

Artikel 11

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 22 juli 1993.

På rådets vägnar

M. OFFECIERS-VAN DE WIELE

Ordförande

- (1) Kommissionens direktiv 80/723/EEG av den 25 juni 1980 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag (EGT nr L 195, 29.7.1980, s. 35). Direktivet ändrat genom direktiv 85/413/EEG (EGT nr L 229, 28.8.1985, s. 20).
- (2) Rådets rekommendation 90/246/EEG av den 28 maj 1990 om genomförandet av en politik syftande till administrativ förenkling till förmån för små och medelstora företag i medlemsstaterna (EGT nr L 141, 2.6.1990, s. 55).
- (3) Rådets fjärde direktiv 78/660/EEG av den 25 juli 1978 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om årsbokslut i vissa typer av bolag (EGT nr L 222, 14.8.1978, s. 11). Direktivet senast ändrat genom direktiv 90/605/EEG (EGT nr L 317, 16.11.1990, s. 60).
- (4) Rådets sjunde direktiv 83/349/EEG av den 13 juni 1983 grundat på artikel 54.3 g i fördraget om sammanställd redovisning (EGT nr L 193, 18.7.1983, s. 1). Direktivet senast ändrat genom direktiv 90/605/EEG (EGT nr L 317, 16.11.1990, s. 60).
- (5) Rådets förordning (EEG) nr 696/93 av den 15 mars 1993 om de statistiska enheterna för observation och analys av produktionssystemet inom gemenskapen (EGT nr L 76, 30.3.1993, s. 1).
- (6) EGT nr L 293, 24.10.1990, s. 1.
- (7) EGT nr L 151, 15.6.1990, s. 1.
- (8) EGT nr L 181, 28.6.1989, s. 47.

BILAGA 1

Tidsplan för registrering

De företag som definieras i artikel 2 och registreras enligt artikel 3 skall föras in i registret före den 1 januari 1996. För juridiska och lokala enheter gäller en ytterligare frist på ett år.

BILAGA 2

Identitetsnummer och beskrivande uppgifter

1. En registerpost över en juridisk enhet skall innehålla följande information:
 - a) Identitetsnummer.
 - b) Namn, adress (inklusive postnummer), och frivilligt: telefonnummer, elektronisk post, fax- och telexnummer.
 - c) Upplysning om huruvida den juridiska enheten skall offentliggöra sitt årsbokslut (Ja/Nej).
 - d) Datum för bildande i fråga om juridiska personer eller datum för officiellt godkännande som näringsidkare vad gäller fysiska personer.
 - e) Det datum då den juridiska enheten upphör att vara juridiskt ansvarig för ett företag.
 - f) Enhetens juridiska form.
 - g) Namn och adress för varje utländsk juridisk enhet, annan än fysisk person, som kontrollerar den juridiska enheten (frivilligt).
 - h) Identitetsnummer för den juridiska enhet i registret som kontrollerar den juridiska enheten (frivilligt).
 - i) Upplysning om huruvida den juridiska enheten är ett "offentligt företag" enligt kommissionens direktiv 80/723/EEG(1) (Ja/Nej) (gäller bara juridiska personer).
 - j) Hänvisning till motsvarande register, inklusive tullregister, i vilka den juridiska enheten är införd och som innehåller information som kan användas för statistiska ändamål.
 - k) Hänvisning till det register över aktörer vilket inrättas enligt rådets förordning (EEG) nr 3330/91 av den 7 november 1991 om statistik avseende handel med varor mellan medlemsstaterna(2).

2. Registeruppgiften över en lokal enhet skall innehålla följande information:
 - a) Identitetsnummer.
 - b) Namn, adress och annan identifierande information enligt punkt 1 b i denna bilaga.
 - c) Verksamhetskod med klassificering på 4-siffernivå, undergrupp, enligt NACE Rev.1.
 - d) Eventuell sekundär verksamhet med klassificering på 4-siffernivå enligt NACE Rev. 1. (frivilligt).

- e) Antal anställda, som det anges i punkt 3 e i denna bilaga.
 - f) Datum då den verksamhet påbörjades vars koder anges i c.
 - g) Datum för verksamhetens slutgiltiga upphörande.
 - h) Geografisk kod (territoriella enheter).
 - i) Hänvisning till motsvarande register i vilka den lokala enheten är införd och som innehåller information som kan användas för statistiska ändamål.
 - j) Identitetsnummer i registret för det företag som den lokala enheten är underordnad.
 - k) Upplysning om huruvida den verksamhet som utförs i den lokala enheten är hjälpverksamhet till det företag som enheten är underordnad (Ja/Nej).
3. Registeruppgiften över ett företag skall innehålla följande information:
- a) Identitetsnummer.
 - b) Identitetsnummer för den eller de juridiska enheter som har ett juridiskt ansvar för företaget.
 - c) Verksamhetskod för företaget med klassificering på 4-siffernivå, undergrupp, enligt NACE Rev. 1 i vilken den huvudsakliga verksamheten eller all företagets verksamhet är inkluderad.
 - d) Eventuell sekundär verksamhet med klassificering på 4-siffernivå enligt NACE Rev. 1, om denna verksamhet uppgår till 10 % av bruttoförelägningsvärdet till faktorpris för samtliga verksamheter eller utgör minst 5 % på nationell nivå av denna typ. Denna punkt berör bara de företag som är föremål för statistiska undersökningar.
 - e) Storlek: mätt i antal anställda personer eller, om detta inte framgår, genom fördelning på någon av följande klasser som anger antalet anställda personer: 0, 1, 2, 3 - 4, 5 - 9, 10 - 19, 20 - 49, 50 - 99, 100 - 149, 150 - 199, 200 - 249, 250 - 499, 500 - 999, 1 000, över 1 000 i hela tusental.
 - f) Datum då företagets verksamhet påbörjas.
 - g) Datum då företagets verksamhet slutgiltigt upphör.
 - h) Omsättning från försäljning av varor och tjänster (ej kreditförmedlande företag) eller, om detta inte är möjligt, genom fördelning på någon av följande storleksklasser (i miljoner ecu): [0, 1], [1, 2], [2, 4], [4, 5], [5, 10], [10, 20], [20, 40], [40, 50], [50, 100], [100, 200], [200, 500], [500, 1000], [1000, 5000], 5 000 + (frivilligt vad gäller omsättning som inte överstiger 2 miljoner ecu).
 - i) Tillgångar netto (tillgångar efter avskrivningar minus skulder - gäller bara kreditförmedlande företag) (frivilligt).

(1) EGT nr L 181, 28.6.1989, s. 47. Förordningen ändrad genom förordning EEG nr 3046/92 (EGT nr L 307, 23.10.1992, s. 27).

(2) EGT nr L 195, 29.7.1980, s. 35.